

št. 246 (21.179) leto LXX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zákriž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženih Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339
GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329
ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

SREDA, 22. OKTOBRA 2014

sledi nam na twitterju
@primorskiD

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI
Poste Italiane s.p.a. - Spedizione in Abbonamento Postale - D.L. 353/2003
(convertito in Legge 27/02/2004 n° 46) art. 1, comma 1, NE/15

4 1.0.22
9 771124 666007

1,20 €

Pokojnine
naj
pustijo
pri miru

DUŠAN UDVIČ

Druga polovica oktobra je vsako leto čas, ko je na dnevnem redu enako vprašanje: kakšen bo finančni maneuver vlade in kako globoko bo segel v žep državljanov. Kajti vsem je jasno, da v kriznem obdobju ni mogoče pričakovati popuščanja. Kljub temu pa mora Renzijeva vlada dokazati, da tokratni maneuver (zdaj se imenuje zakon o stabilnosti) ne bo še dalje obremenil šibkejših družbenih slojev z nadaljnjjim slabšanjem življenjske ravni državljanov.

Problem je pravzaprav iz leta v leto isti. Bruselj hoče od italijanske vlade zagotovila o tem, da se bo držala dogovorov. Država pa za kolikor toliko dostojno in sprejemljiv maneuver nima dovolj denarja v blagajni. Zato pritsika na dežele in krajevne uprave, naj v svojem okolju prihranijo čim več z racionalizacijo stroškov. Dežele pa ne pristajajo kar tako na šibitev lastnih proračunov, ker jih to vodi v višanje krajevnih davkov in istočasno redimensjoniranje storitev, ki jih nudijo občanom.

Tako je Renzi dejansko med kladivom Bruselja in nakovalom dežel in krajevnih uprav, ki se upirajo nalaganju novih bremen. Res pa je tudi, da vse italijanske dežele niso v enaki meri poskrbele za redukcije odvečnih stroškov, ki jih je še veliko.

Razumljivo pa so do manevra najbolj kritični sindikati, še zlasti ko se tako ali drugače vpletejo upokojenci. Predlog, da se jim za deset dni pozneje v mesecu premakne izplačevanje pokojnin zvezni kot drezanje v osir in vzbuja neprijeten občutek, da morajo za kri-
zo plačevati vedno isti.

STRASBOURG - Evropska komisija bi lahko začela z delom s prvim novembrom

Evropski parlament danes odloča o Junckerjevi ekipi

Po zaslisanjih posameznih kandidatov ne pričakujejo presenečenj

TRST - Nekateri člani Delavskih zadrug na seji vodijo svetniških skupin

Varčevalci na županstvu

Splošna ugotovitev je bila, da je treba družbo rešiti, nekateri so predlagali tudi skupinsko tožbo

TRST - Več kot 50 malih varčevalcev Delavskih zadrug se je včeraj na tržaškem županstvu udeležilo seje vodijo svetniških skupin v tržaškem občinskem svetu. Tržaški župan Cosolini je izrazil solidarnost in dal na razpolago športno palaco na Čarboli za skupščino varčevalcev. Splošna ugotovitev je bila, da je treba družbo rešiti, nekateri so predlagali tudi skupinsko tožbo.

Na 4. strani

TRST - Od jutri sejem Espresso Expo

Kava se vrača tja, od koder je prišla

GORICA - Reforma krajevnih uprav

Povezovanje občin: dvomi in pomisleki

BUKOVA
ALI HRASTOVA
DRVA

BUKOVI PELETI

Matija Praprotnik
Lokev 154
info: 00386 (0) 31 276 171

RIM
Finančni
manever
na Kvirinalu

RIM - Zakon o stabilnosti, ki ga je pripravila vlada, je od včeraj v rokah predsednika republike Giorgia Napolitana, ki je napovedal, da ga bo pozorno pregledal. Medtem ko bo zakon na pregledu na Kvirinalu, bodo na dnevnem redu soocanja z deželnimi upravami in občinami. Srečanje predstavnikov dežel bo jutri zjutraj, medtem pa je predsednik konference Dežel Sergio Chiaramino da danes sklical predsednike dežel.

Na 11. strani

pohištvo slovenskih proizvajalcev
računalniško izrisani načrti
dostava in strokovna montaža

Salon Pohištva - BANLES d.o.o.
Lokev 189b
Tel: (05) 73 10 960
Fax: (05) 73 10 961
www.banles.si
banles@siol.net

torek - petek: 8.00 - 12.00 in 15.00 - 19.00
sobota: 8.00 - 12.00
ob nedeljah in ponedeljkih zaprto

BRUSELJ - Po pozitivni oceni odbora za promet za Bulčeve v Sloveniji zadovoljni

Ustrezna za komisarko, vendar čakajo na konkretnejše načrte

STRASBOURG - Komisarska kandidatka Violeta Bulc je dokazala, da je primerna za članico prihodnje Evropske komisije ter da ima tako osebne kot profesionalne sposobnosti za vodenje prometnega resorja, se glasi ocena, ki so jo včeraj posredovali iz odbora za promet. A v oceni je tudi kritika in poziv Bulčevi, naj odboru konkretnejše predstavi svoje načrte. Oceno, ki jo je STA dobila v Evropskem parlamentu, je na evropskega poslanca Jerzyja Buzeka - ta vodi konferenco predsednikov odborov v Evropskem parlamentu - posredoval predsednik odbora Michael Cramer.

V njej Cramer oz. koordinatorji povzemajo vsebino pisnih odgovorov, ki jih je odboru še pred zaslisanjem posredovala Bulčeva, in ponedeljkovega zaslisanja.

Povzetku sledi ocena, ki jo začenjajo z besedami: »Dobro usposobljena kandidatka z visoko stopnjo integritete

Violeta Bulc

ANSA

tičnem tonu oceno nadaljujejo koordinatorji odbora. Zato odbor Bulčevi ponuja možnost, da mu svoje delovne načrte za naslednjata leta pisno konkretnje predstavi, vključno s časovnico za njihovo uresničitev, in nato v roku treh mescev od imenovanja na komisarski položaj znova stopi pred člane odbora in se z njimi pogovori o njih.

Uradno sicer ocena ni bila objavljena in je v odboru ne morejo formalno potrditi. Bila je le posredovana konferenci predsednikov parlamentarnih odborov, od tam pa gre na konferenco predsednikov parlamenta, ki bo sprejemala oceno o celotni novi komisiji. O tej bo Evropski parlament glasoval danes.

Pričakovano je s potrditvijo Bulčeve zelo zadovoljen tudi Guy Verhofstadt, vodja liberalcev. Verhofstadt je sicer zadovoljstvo z izbiro Bulčeve in resorja zanje izrekel že tudi v minulih

dneh, včeraj pa je na novinarsko vprašanje pohvalil še njen ponedeljkov nastop.

Ponedeljkovo zaslisanje slovenske kandidatke in včerajšnja zelena luč Bulčevi sta naletela na pozitivne odmeve tudi v Sloveniji.

Premier Miro Cerar, ki jo je predlagal, je izrazil upanje, da bo Bulčeva pri svojem delu, ki bo zavezano Evropski uniji, uspela dati prispevki tudi Sloveniji. Tudi večina slovenskih parlamentarnih strank je izrazila zadovoljstvo, da je Slovenija opravila »popravni izpit«. V SD in NSI pa so izpostavili potrebne spremembe v prihodnje, zlasti večjo vlogo DZ pri izbiri komisarja. Medtem pa v ZL po besedah poslanca Franca Trčka ocenjujejo, da je Bulčeva »izpolnila minimalna pričakovanja«. Bulčevi je za uspešno zaslisanje čestitala tudi neseno komisarka Bratuškova in ji zaželega vse najboljše. (STA)

PIRANSKI ZALIV Protestna nota Slovenije Hrvaški zaradi incidentov

LJUBLJANA - Slovensko zunanjino ministrstvo (MZZ) je včeraj zaradi najnovejših incidentov v Piranskem zalivu na pogovor poklical hrvaško veleposlanico v Sloveniji in ji izročilo protestno noto zaradi ravnanja hrvaške police proti slovenskim ribičem »na območju, kjer se stališča Slovenije in Hrvaške glede meje na morju razlikujejo«, so včeraj sporočili z MZZ.

Ministrstvo je Hrvaško v noti opozorilo na prvi odstavek 10. člena arbitražnega sporazuma, ki določa, da se morata obe strani izogibati vseh dejanj ali izjav, ki bi spor lahko še zaostriли ali otežili delo arbitražnega sodišča. »10. člen arbitražnega sporazuma namreč velja v vseh fazah arbitražnega postopka do končne razsodbe arbitražnega sodišča,« so izpostavili. MZZ je ob tem pozvalo Hrvaško in vse njene pristojne organe, da se do razsodbe arbitražnega sodišča, s katero bo določena meja na morju, vzdržijo vseh enostranskih dejav, ki so v nasprotju z spoštovanjem statusa quo in načelom dobroosedskih odnosov.

»Ministrstvo ves čas spreminja dogajanje,« so zapisali v sporočilu za javnost. Pojasnili so, da so hrvaško stran opozorili, »da ukrepanje hrvaške police v zadnjih mesecih predstavlja enostransko poseganje v dogovorjeni status quo glede izogibanja incidentom na morju, ki sta ga obe državi spoštovali v zadnjih letih.« Ravnanje hrvaške police je v nasprotju z načelom spoštovanja stanja na dan 25. junij 1991, k čemer sta se obe državi večkrat vezali, med drugim tudi v Brionski izjavi o izogibanju incidentom, podpisani 10. junija 2005, so še opozorili na MZZ.

V zadnjih mesecih je hrvaška policija opozorila več slovenskih ribičev v Piranskem zalivu, da se nahajajo v hrvaških teritorialnih vodah, pa čeprav meja na tem območju še ni določena.

Sojenje Popoviču se bo nadaljevalo sredi novembra

KOPER - Sojenje koprskemu županu Borisu Popoviču zaradi menjave občinskih zemljišč pri Valdoltri leta 2006 se bo nadaljevalo sredi novembra. Sodnik Matevž Gros je namreč moral včerajšnji narok preklicati, potem ko je ugotovil, da se naroka zaradi bolezni ne more udeležiti soobtoženi Georgij Bangijev.

Popoviču in občinskemu predstojniku urada za okolje in prostor Bangijevu tožilstvo očita zlorabo položaja oz. pomoci pri tem kaznivem dejanju. Sporna naj bi bila zemljišča v Valdoltri, ki jih je koprska občina leta 2006 zamenjala za parcele v Kopru. Menjalna pogoda je bila po prepričanju tožilstva za občino škodljiva, njen namen pa je bil pridobiti lastništvo oz. premožensko korist točno določeni osebi, saj je kupec nepremičnine nato prodal naprej po višji ceni. Oba obtožena sta krivdo že zanikala.

Na naslednjem naroku 11. novembra naj bi med drugimi zaslišali tudi bivšega nogometnika in nekdanjega koprskega občinskega svetnika Mladen Rudonjo, ki je odkupil zemljišča v Valdoltri in jih nato prodal naprej.

Med planinskim sprehodom našla partizanske naboje

CIMOLAIS (PORDENON) - Pred dnevi se je med planinskim sprehodom na območju Furlanskih Dolomitov v kraju Pezzei di Cimolais starejša ženska zaradi dežja zatekla pod velikansko skalo in pri tem odkrila skrivališče orožja, ki so ga po vsej verjetnosti uporabljali partizani med 2. svetovno vojno. Ženska je opazila kovinske predmete in o tem obvestila karabinjerje iz Cimolaisa. Ti so začeli kopati pod skalo in našli 600 nabojev kalibra 6,5 mm za mušketko, ki je sodila med klasično oborožitev partizanskih enot.

Policisti odkrili posest s 435 sadikami konoplj

ŠENTILJ - Policisti so v ponedeljek pri hišni preiskavi na območju Trat v Občini Šentilj v Slovenskih goricah na posesti ob stanovanjski hiši našli in zasegli 258 sadik konoplj, visokih do 220 centimetrov. Poleg tega so v hiši odkrili prostor, prirejen za gojenje konoplj s 75 rastlinami konoplj, v kleti pa še 102 požeti rastlini. Osumljenci so imeli v kleti še 25 kilogramov že posušenih delcev konoplj, so sporočili s Policijske uprave Maribor. Policisti so tri osebe kazensko ovadili. Grozi jim zaporna kaznen od enega do deset let.

LJUBLJANA - Minister Žmavc odlikoval Vero Papež Adamič iz Slatine Zaradi njenega prispevka k povezovanju Slovencev v BiH

LJUBLJANA - Minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmavc je včeraj slovenski rojakinji iz BiH Veri Papež Adamič podelil priznanje urada vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu. Kot so ob tem sporočili iz urada, je Vera Papež Adamič priznanje prejela zaradi svojega izjemnega prispevka k povezovanju slovenske skupnosti na tem območju ter zaslug za ohranjanje zgodovinskega spomina o Slovencih v Slatini.

»Svoje delo je kronala z živiljenjskim projektom, razstavo z naslovom Od prednikov do potomcev - Slovenci v Slatini. Razstava, ki prikazuje nastanek slovenske skupnosti v Slatini in na širšem območju Banja Luke v 20. letih prejšnjega stoletja, njen razvoj do danes in močan vpliv Slovencev iz Slatine na celotno regijo, je bila v začetku julija na ogled v prostorih Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani, nato pa še v Banja Luki in drugod,« je v sporočilu za javnost še zapisal urad.

V Nuku so ob razstavi zapisali, da je Vera Papež Adamič potomka prve družine naseljencev, ki je v Slatino prišla leta 1924. Zaradi vojne se je njena družina znova moralna preseliti, tako da od leta 1993 živi v Sloveniji. Neumorno zbira gradivo in pricvanja o slovenskih družinah v Slatini in Banja Luki. Slatina je v dvajsetih letih 20. stoletja postala dom številnim slovenskim družinam, ki so s Krasa bežale pred fašističnim nasiljem in so tam pustile svoj pečat, tako da kraju še vedno rečejo »slovenska vas«.

Vera Papež Adamič in minister Gorazd Žmavc

GOV.SI

KRIMINAL - Uspešni akciji novomeških policistov

Na mejnem prehodu Obrežje zaplenili večjo količino orožja in kilogram heroina

OBREŽJE - Policisti Policijske uprave (PU) Novo mesto so 19. septembra pri pregledu osebnega vozila na mejnem prehodu Obrežje odkrili dober kilogram heroina. Mobilna enota Carinskega urada Brežice pa je pri pregledu vozila, ki je

zapustilo mejni prehod Obrežje, dva dni kasneje našla večjo količino orožja. Obe vesti so sporočili še včeraj.

Heroin so policisti našli med nadzorom vstopa v državo na mejnem prehodu Obrežje. Ustavili so 51-letnega voz-

Na mejnem prehodu Obrežje so pred mesecem dni zaplenili večjo količino orožja in heroina

ARHIV

nika, državljanu BiH, ki se je predstavil z bratovim potnim listom. Pri natančnem pregledu njegovega avtomobila, ki so ga opravili skupaj s cariniki, so pri pregledu armaturne plošče našli in zasegli dva zavitka, povita z aluminijasto folijo, z rjavim pršnatim snovjo, v skupni teži dobrega kilograma. Preliminarni preizkus je pokazal, da gre za heroin.

Voznika so novomeški kriminalisti s kazensko ovadbo odvedli k preiskovalnemu sodniku, ki je ranj odredil pripor. Kazenski zakonik za temeljno obliko navedenega kaznivega dejanja predpisuje do 10-letno zaporno kaznen, za kvalificirano obliko in če je bilo kaznivo dejanje storjeno v hudodelski združbi pa pet do 15 let zaporne kazni.

Orožje pa so dva dni kasneje odkrili predstavniki enote Carinskega urada Brežice pri poostrenem nadzoru vozil na Obrežju. Med nadzorom so ustavili osebno vozilo, ki ga vozil 40-letni državljan

B. Napotili so ga v garažo za pregled osebnih vozil, pri pregledu notranjosti vozila pa so v njegovih zadnjih desnih vratih odkrili skrito ročno bombo.

Preiskavo je prevzela policija, pri natančnem pregledu vozila pa so v njem našli skritih skupno 59 ročnih bomb, pet avtomatskih pušk in 83 nabojev za puško. Pri pregledu vozila pa so sodelovali tudi bombni tehniki posebne policijske enote. Kriminalisti so orožje in bombe zasegli. Za 40-letnega voznika je krško okrožno sodišče odredilo pripor.

Zaradi kaznivega dejanja nedovoljene proizvodnje in prometa z orožjem ali eksplozivom mu v primeru njegove temeljne oblike grozi do pet let zaporne kazni. Za kvalificirano obliko in če je bilo kaznivo dejanje storjeno v hudodelski združbi ali če gre za veliko količino, ki pomeni nevarnost, pa zaporna kaznen od enega do 10 let, še navajajo na PU Novo mesto.

DEDIŠČINA - Razteza se od Italije, Slovenije, Hrvaške, BiH, Črne gore, Srbije do Albanije

Bo Dinarski kras kot celota vpisan na seznam Unesca?

ŠKOCJAN - Po dvajsetih letih, od kar je Slovenija svoj del krasa vpisala na poskusni seznam svetovne dediščine pri UNESCO, se je vendarle začelo premikati. Pred nekaj dnevi so v Parku Škocjanske jame (Park ŠJ) pripravili srečanje na temo priprava kandidature za vpis celotnega Dinarskega kraša na ta seznam. Gre za več kot 60.000 kvadratnih kilometrov veliko območje, ki se razteza čez sedem držav, od Italije, Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Črne gore, Srbije do Albanije. »Dinarski kras je največje sklenjeno kraško območje v Evropi in eno največjih na svetu,« pravi strokovna sodelavka Parka Rosana Cerkvenik. »Je primer popolnoma razvitega kraša, gradilo ga čisti kredni apnenci in dolomiti. Lepo razviti so tudi kraški pojavi. V preteklosti je območje služilo tudi za prve znanstvene raziskave, teorije o nastanku kraša in kraških oblik, nekateri pojavi so bili prvič opisani in poimenovani.«

Na območju Dinarskega kraša so na svetovni seznamu že vpisane Škocjanske jame v Sloveniji (1986), Plitvička jezera na Hrvaškem (1979) in Durmitor v Črni gori (1980), na različnih mednarodnih strokovnih srečanjih pa je vedno kdo predlagal, naj se Dinarski kras vendarle vpše kot celota, in sicer kot transnacionalna serija naravnih nominacij. Pred štirimi leti so namero o tovrstnem sodelovanju izrazili pristojni ministri v prej omenjenih državah, »pred tremi leti pa je Odbor za svetovno dediščino nominacijo izbral kot enega izmed desetih pilotskih projektov za vzpostavitev verodostojnega in uravnoteženega seznama svetovne dediščine,« je povedala vodja slovenskega Urada za UNESCO Marjutka Hafner. »Trenutno se usklajuje vpis celote na poskusni seznam, potem pa vsaka država pripravi dokumentacijo za svoj del kraša. Dokler vse države vloge ne predložijo Centru za svetovno dediščino, ne more nihče zaprositi za vpis.« Postopek vodi država s pomočjo Urada za UNESCO in slovenskega veleposlaništva v Parizu, ki je tudi stalno predstavništvo pri UNESCO. Park ŠJ so izbrali za koordinatorja. »Vodilni partner še ni določen, čeprav je Slovenija dala največ pobud,« je pojasnila Cerkvenikova. »Nekaj nalog je prevzela Hrvaška, v Italiji je koordinator Dežela Furlanija Julijske krajine oziroma Geološki zavod Trst, s katerim sodelujemo pri pripravi gradiv in izmenjavi informacij.«

Slovenija, ki že ima svoj kras na poskusnem seznamu, bo to mesto ohranila, le ime klasični bo spremenila v dinarski. Pripravila pa je tudi že štiri najbolj znanične lokacije, in sicer Matični Kras s podzemnim tokom reke Reke, Matarsko podolje, Postojnski kras s postojansko-plavinskim in predjamskim jamskim sistemom ter notranjska kraška polja v sistemu idrijske prelomne cone z Rakovim Škocjanom. »Ker je vse še na začetku in bodo lokacije prej preverili (njihovo izjemno univerzalno vrednost, ohranjenost in celovitost) tudi strokovnjaki Centra za svetovno dediščino, njihove meje še niso zakoličene,« še dodaja Cerkvenikova. »Ker sta pomembna kriterija tudi varstvo in upravljanje, se Park ŠJ omerna kot možen upravitelj prvih dveh lokacij. Imajo pa vsa območja pravno-formalno varstvo že zagotovljeno z Uredbo o Naturi 2000.«

Da bo vpis uspešen, pa morajo s tem soglašati predvsem prebivalci območja in občine, pravi Bojan Režun iz Centra za idrijsko dediščino. »Lokalne skupnosti morajo prepoznati prednosti in ugotoviti, da niso ogrožene, ampak da je to potencial za njihov trajnostni razvoj. Potem ni važno, ali v projektu sodelujejo ena ali več občin oziroma ena ali več držav. Tako se tudi lažje premaguje administrativ-

Škocjanske jame so na Unescovem seznamu že skoraj trideset let, zdaj pa bi radi na ta seznam spravili še druge kraje

ARHIV

OPERA
Baritonist Matjaž Robavs bo pel v milanski Scali

LJUBLJANA - Baritonist Matjaž Robavs, član terceta Eroika, bo na povabilo direkcije milanske Scale v tem svetovno znanem opernem gledališču sodeloval pri operi Vojaki (Die Soldaten) nemškega skladatelja Bernda Aloisa Zimmermanna. Gre za koprodukcijo s Salzburškim poletnim festivalom, na katerem je v vlogi vojaka Handya pel že pred dvema letoma. H koprodukciji ga je povabil avstrijski kulturni menedžer Alexander Pereira, ki je letos mesto intendant salzburškega festivala zamenjal za umetniško vodenje milanske Scale. Italijanska premiera bo 17. januarja prihodnje leto. Predstava, ki jo je režiral Alvis Hermanis, dirigiral bo Ingo Metzmacher, bo do začetka februarja doživel še štiri ponovitve. Opera Vojaki je edino dokončano opero delo Bernda Aloisa Zimmermanna (1918-1970) in velja za eno najpomembnejših oper 20. stoletja. Štiridejanko o ženski v rokah brezravnih vojakov je napisal po istoimenski igri Jakoba Michaela Reinholda Lenza.

vne ovire, ker so v državah sistemi različni,« še pravia Režun, ki ima bogate izkušnje pri vpisovanju rudarskih krajev Idrija in Almaden v Španiji na UNESCO seznam. »Tudi posamezna država mora dati vpis na prednostno mesto, sicer njeni kandidaturi ni prepričljiva.«

Na koncu pa še vprašanje, kako gre varovanje v korak z načrti države, ki ravno čez Matični Kras načrtuje izgradnjo avtoceste Jelšane-Postojna-Divača, zmagljivejši daljnovid in hitro železnico Trst-Divača. »Ni nujno, da ti posegi negativno vplivajo na okolje, saj je negativne vplive mogoče z ustrezanimi ukrepi odstraniti,« pravi Hafnerjeva. »Najbolj bi lahko vplivala avtocesta, vendar smo v stalnih stikih z ministrstvom za infrastrukturo in promet, kjer pripravljajo presojo vplivov na okolje. Ta dokument bo poslan v Center za svetovno dediščino, kjer bodo ocenili primernost posameznih posegov.«

Vsa zgodba je še zelo na začetku. Koliko dolga bo pot do skupnega cilja, ni mogoče napovedati. Upajmo le, da vse sodelujoče države misljijo resno. »Ne priporočam, da se karkoli prikrije ali česa ne pove po resnicni. V Idrijo je v štirih letih UNESCO poslal 15 ocenjevalcev. Prišli so kot turisti, z družinami,« je še opozoril Režun.

Irena Cunja (TV Koper)

FILM - Danes in jutri si ga je mogoče ogledati v Trstu

Bičkov Razredni sovražnik uspešen na festivalu v Haifi

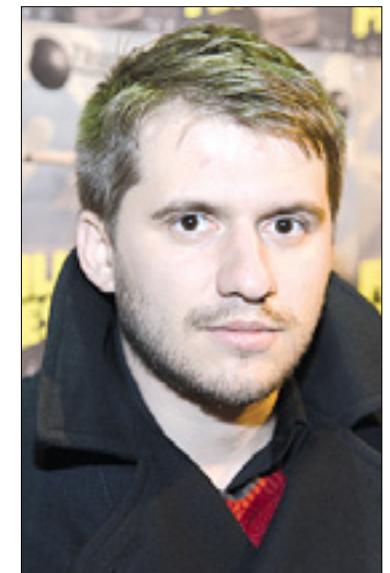
HAIFA - Film Roka Bička Razredni sovražnik je na 30. mednarodnem filmskem festivalu v Haifi prejel posebno omembo žirije, so sporočili s Slovenskega filmskega centra (SFC). To je že 18. mednarodna nagrada za film, ki je tudi na seznamu za letošnje nominiranec Evropske filmske akademije (EFA).

Film Razredni sovražnik je nastal v produkciji Triglav filma. V glavnih vlogah nastopajo Igor Samobor in devet srednješolcev. Scenarij za film so po resničnih dogodkih napisali Nejc Gazvoda, Biček in Janez Lapajne. Zgodbo iz filma je Biček doživel kot srednješolec, ko je dijakinja zaključnega letnika naredila samomor. Temu je sledil upor njenih sošolcev proti šolskemu sistemu in profesorjem.

V sklopu Filmskih dnevov Lux bodo Razrednega sovražnika 26.

oktobra predvajali na Zagrebškem filmskem festivalu. Na začetku novembra pa bodo film prikazali na festivalih v Solunu, Arrasu, Stockholmu in Sevilli. V Sevilli so Razrednega sovražnika predvajali že lani v tekmovalnem programu, letos pa ga bodo prikazali v programu filmov, ki so na seznamu za nominiranec za Evropske filmske nagrade (EFA). Nominiranec bo EFA sporočila 8. novembra na omenjenem festivalu, nagrade EFA bodo podelili 13. decembra v Rigi.

Še danes in jutri pa si je mogoče Bičkov film Razredni sovražnik ogledati tudi v kinu Ariston v Trstu. Film predvajajo v originalni slovenski verziji z italijanskimi podnapiši. Današnja predstava se bo začela ob 21. uri, jutri pa bodo film predvajali ob 18.45.

Režiser Rok Biček

ARHIV

TISKOVNO SPOROČILO SSK - Osnutek deželnega zakona za reformo krajevnih uprav

V zaščitnem zakonu za Slovence morajo občine ohraniti svojo upravno avtonomijo

TRST - Deželno tajništvo stranke Slovenske skupnosti je v prejšnjih dneh posvetilo glavno pozornost osnutku deželnega zakona za reformo krajevnih uprav v FJK. Že po prvem zakonskem osnutku omenjene reforme, ki ga je pri storjni odbornik Paolo Panontin pripravil v poletnem času je SSK preko svojih izvoljenih upraviteljev in političnih predstavnikov izpostavila nekatere bistvene pomanjkljivosti izhajajoč iz načela, da morajo občine vsekakor ohraniti svojo upravno avtonomijo, še posebno tam, kjer so prisotne jezikovne in narodne manjšine oziroma v vseh občinah, kjer se izvaja zaščitni zakon. Velika pomanjkljivost zakonskega predloga je namreč v tem, da se nikjer ne omenja prisotnosti slovenske in drugih manjšin. Kar zadeva Slovence v FJK, pa je tudi vprašanje ali je osnutek deželnega zakona za reformo krajevnih uprav v skladu z mednarodnimi pogodbami, ki Italijo zavezujejo pri zaščiti slovenske manjšine. To pa je tudi zadeva, o kateri se bo moral izreči novoustanovljeni Paritetni odbor in Republika Slovenija, kot matična država slovenske narodne skupnosti v FJK, piše SSK v tiskovnem sporočilu.

Po številnih zasedanjih deželnega tajništva SSK in na podlagi srečanja z deželnim odbornikom Paolom Panontinom, katerega so se udeležili tudi glavni izvoljeni upravitelji slovenske stranke, je prihodnost krajevnih

uprav, ki se bodo prisiljene povezati v t.i. »unije občin«, kjer bodo glavno besede imele le večje občine, zelo zaskrbljujoča. Pri tem pa naše, slovenske občine tvegajo, da bodo tudi izgubile skoraj vso avtonomijo in veliko upravnih pristojnosti, poudarja SSK.

Možnost avtonomnega upravljanja lastnega teritorija je namreč eno od ključnih instrumentov zaščite vseake narodne skupnosti, zato je prenašanje pristojnosti z občinske ravni na organe in telesa širših območij, kjer se Slovenci znajdemo v manjšini, za našo narodno skupnost lahko zelo nevarno.

Slovenska skupnost je posredovala nekaj bistvenih predlogov, ki naj bi bili vključeni že v osnutek deželnega zakona. Na nedavnem srečanju deželne večine v Vidmu je SSK dala tudi konkreten predlog, da bi se na celotni deželni ravni izvajala določila t.i. državnega zakona Delrio, ki daje občinam možnost izbire, da se združujejo v »unije« ali pa da se naprej ohranijo svoje pristojnosti, določene storitve pa podobno združujejo v skupno upravljanje z drugimi občinami. Žal je levošradska večina ta predlog zavrnila, SSK pa ni dala svojega soglasja na Panontinov osnutek reforme krajevnih uprav, ki bo že v prihodnjih tednih začel svojo pot v pristojni komisiji. V njem združevanje občin v »unije« ne po-

teka na podlagi njihove svobodne izbire, temveč na podlagi prisile, z grožnjo ukinitev prispevkov iz deželnih sredstev in celo komisarske uprave.

SSK bo zato vztrajala, da se 32 občinam, ki so vključene v zaščitni zakon 38/01, omogoči svobodno izbiro med združitvijo in t.i. »medobčinsko teritorialno unijo« ali pa da ohranijo svoje pristojnosti in upravljanje občinskih storitev skupno upravlja z drugimi občinami. To bi tudi omogočilo bolj primeren način povezovanja tistih občin, ki so tudi statutarno popolnoma dvojezične. Gre za štiri občine v tržaški pokrajini, tri v goriški pokrajini, ne smemo pa pozabiti na številne občine v Benečiji, Nadiških in Terskih dolinah, Reziji in Kanalski dolini.

Deželno tajništvo SSK je tudi ocenilo, da je nesprejemljivo to, kar se dogaja v tržaškem občinskem svetu glede pravice do rabe slovenskega jezika pri posegljih svetnikov. Izjave od župana do raznih svetnikov so sporne in ne gredo v smislu zaščitnega zakona. Za SSK je nesprejemljivo, da v pravilniku tržaške občine še vedno ni omogočena pravica uporabe slovenskega jezika, kot je na Pokrajini in na Deželi in zato pričakuje, da bo to vprašanje rešeno z levošradsko upravo, ki jo Slovenci v tržaški občini strnjeno podpirajo, še posej v tiskovnem sporočilu SSK.

TRŽAŠKI OBČINSKI SVET - Seja vodij svetniških skupin s predstavniki varčevalcev in županom Robertom Cosolinijem

Delavske zadruge je treba rešiti Med predlogi tudi skupinska tožba

Seja vodij svetniških skupin je potekala v dvorani občinskega sveta. Desno: pred županstvom se je včeraj dopoldne zbralo okrog sto varčevalcev

FOTODAMJ@N

Delavske zadruge je nujno rešiti. Potrebno je rešiti delovna mesta in prihranke varčevalcem, potreben pa je tudi rešiti sam pojem zadružništva. Pred nami bo drugače nepredvidljiv domino efekt: nezaupanje članov-varčevalcev se bo razširilo na druge zadružne družbe in bi lahko varčevalci zahtevali denar, ki so ga posredovali zadrugam v okviru t.i. socialnega posojila. Posledice si lahko predstavljamo.

Kar pa ni jasno, je prejšnje in zdajšnje dogajanje v COOP in sploh prihodnost. Številke govorijo same: Delavske zadruge imajo v Trstu več kot sto tisoč članov, od teh je več kot 17 tisoč varčevalcev. To število je vsekakor še večje, saj je za vsakim formalnim varčevalcem tudi po več družinskih članov. Dejstvo, da nekateri govorijo o možnosti rezervacije vloženega denarja, pa je po mnenju

darnost in sodelovanje pa je zagotovila tudi pokrajinska predsednica Maria Teresa Bassa Poperat. Občinski svetnik Franco Bandelli, s katerim sta med ostalimi soglašala svetnika Paolo Menis in Roberto Antonione je predlagal tudi skupinsko tožbo, čeprav so nekateri drugi ocenili, da bi to lahko oviral Consolijev delo in torej rešitev zadruge.

Stanje je torej zelo hudo, in to velja za ves Trst, smo še slišali včeraj, zadeva COOP pa je še hujša od vprašanja škedenjske železarne. V COOP je okrog 650 zaposlenih in hranijo skoraj vsi svoj denar in odpravnino v blagajni Delavskih zadrag. Temu gre dodati omenjenih 100 milijonov evrov varčevalcem. Napovedi, da se za rešitev zavzemajo tri velike zadruge severnega Jadrana z načelu družbe Coop Consumatori Nordest, navdajajo z upanjem. Vprašanje je seveda, ali bo morebitni novi lastnik pripravljen prevzeti tudi vse dolgove.

Aljoša Gašperlin

mnogih brezpredmetno, saj COOP še zdaleč ne razpolaga s 100 milijoni evrov, ki jih dolguje članom.

Stanje je torej zelo hudo, in to velja za ves Trst, smo še slišali včeraj, zadeva COOP pa je še hujša od vprašanja škedenjske železarne. V COOP je okrog 650 zaposlenih in hranijo skoraj vsi svoj denar in odpravnino v blagajni Delavskih zadrag. Temu gre dodati omenjenih 100 milijonov evrov varčevalcem. Napovedi, da se za rešitev zavzemajo tri velike zadruge severnega Jadrana z načelu družbe Coop Consumatori Nordest, navdajajo z upanjem. Vprašanje je seveda, ali bo morebitni novi lastnik pripravljen prevzeti tudi vse dolgove.

»Nismo naivneži, in niti špekulanči. Denarja nismo vložili v zadrugo, da bi s tem kaj zasluzili. Nasprotno, Delavske zadruge so bile lahko žive do danes, ker smo verjeli v njihovo poslanstvo. Zaradi tega zahtevamo spoštovanje, ne pa kritik, češ da nismo vedeli, da ni naš denar 100-odstotno zajamčen.«

To nam je povedala Anna Spallino, ki je članica Delavskih zadrag od leta 1984 in je od takrat tudi hranila nekaj denarja v njihovi blagajni. Anna Spallino, ki je spoštovanje varčevalcev zahtevala tudi na kasnejši seji vodil svetniških skupin, je spomnila, da je bil govor o težavah COOP že v preteklosti. A nihče ni storil nič, čeprav bo imela morebitna izguba vsega

denarja hude posledice. Denar, ki so ga hranili varčevalci, so bili namreč večinoma prihranki, namenjeni za sinove in vnake in skratka za bodoče generacije.

Med člani COOP so številni in različni varčevalci, na Velikem trgu pa so včeraj prevladovali zagrizenost, ponos in zagrenjenost. Dosti varčevalcev je vložilo tisoč, dva ali tri tisoč evrov. Nekateri tudi več. Nek moški (večina oseb ni želela, da se objavi njihovega imena) je skupaj s sinom vložil več kot 60 tisoč evrov, medtem ko je mlada Silvia vsako leto dala na račun nekaj denarja, odkar je postala polnoletna. Starejša priletna oseba slovenske narodnosti nam je povedala, da je posredovala COOP več kot 20 tisoč evrov, »k sreči« pa ima ostali denar v neki banki. Gospod Renato je vložil 5 tisoč evrov, mlajši delavec pa je COOP posredoval vse imetje, tj. 10 tisoč evrov. Francesco Palumbo in Fabio Franchi sta med tistimi, ki se zavzemajo za ustanovitev posebnega odbora varčevalcev COOP, medtem ko so na socialni mreži Facebook že odprli temu namenjeno spletno stran. Namen varčevalcev je namreč nastopiti čim bolj enotno, pri tem pa računajo seveda na podporo javnih institucij.

Glede na morebitno rezervacijo za dvig vloženega denarja, pa velja telefonska številka 0408328111 (povedati je treba številko knjižice in hrانjeno vsoto). Kot kaže, pa je zelo težko dobiti zvezo.

A.G.

STEČAJ COOP - Slovenski trgovec Ervin Mezgec

Druga plat kolajne

Ervin Mezgec

Slovenski trgovec Ervin Mezgec je pozoren opazovalec vsega, kar se na trgovskem področju dogaja v Trstu. Uvedba stečajnega postopka v Delavskih zadragah ga zato ni presenetila. »Že pred tremi-štirimi leti so se v trgovskih krogih začeli širiti glasovi o nekaterih "težavah" v Delavskih zadragah. Presenetljivo pa je, da je vsa zadeva "počila" sedaj, po tolikem času,« je ocenil trgovec s trgovino v Ul. Rijorta pod Sv. Justom.

Po njegovem mnenju je imelo vodstvo Delavskih zadrag za sabo »politično kritje«, in to že dalj časa, sicer ni mogoče razumeti, kako bi lahko v tako zelo kratkem času ustvarili luknjo globoko kakih 140 milijonov evrov. Ob tem je omenil gradnjo trgovine GranDuino.

»Stala je od pet do šest milijonov evrov in sedaj je očitno, da so jo zgradili s prihranki svojih članov. Ko bi se vodstvo razumealo na trgovino, bi dalo najprej opraviti analizo tržišča. Ko bi to storilo, bi verjetno ugotovilo, da se prebivalci Seljana poslužujejo trgovine Conad v vasi, Devinčani pa odhajajo po nakupe v bližnji Tržič.«

Mezgec je posredoval še nekaj podatkov, na katere bi moral biti vodstvo Delavskih zadrag pozorno, a očitno ni bilo. Po ugotovitvah stati-

renco. Ta predstavlja drugo plat kolajne sedanje krize.

V zadnjih desetih letih so v Trstu zaprli kar 90 odstotkov jestvin in delikates. Pri Sv. Jakobu je bilo kar šest slovenskih trgovin. Mezgec jih je našel: Prelo, Dougan, Marc, Klun, Battista, Tomažič. Lastniki so bili primorani zapreti, ker so jim veliki marketi, kot so trgovine Delavskih zadrag, odjeli stranke. Podobno je vložilo tudi za desetine drugih trgovin. Ker so se znašle v težavah, iz katerih se zaradi hude konkurenčne in hude krize niso mogle izvleči, so morale zapreti vrata. Njihovi lastniki so morali odgovarjati z lastnim premoženjem. »Mi, malii trgovci, tvegamo lastni denar, vodstvo Delavskih zadrag pa je zapravilo denar velikega števila majhnih varčevalcev, večinoma priletnih ljudi, ki so se sedaj znašli brez prihrankov. V tem je srž nelojalne konkurenčne,« je menil Mezgec.

Trgovec iz Ul. Rijorta pa je opozoril še na tiste, ki bodo sedaj posredne žrtve stečaja Delavskih zadrag: dobavitelje. Omenil je primer tržaškega peka, ki je štirim trgovinam Coop dnevno dobavljal kruh. Delavske zadruge so mu dolžne kakih 30 tisoč evrov in pek je obupan, ker ne ve, ali bo dobil to, kar mu pritiče.

M.K.

Pomoč za varčevalce

Gibanje za zaščito občanov MDC bo vložilo prijavo pri vodstvu banke Banca d'Italia z namenom, da se zaščiti pravice in prihranki 17 tisoč oseb. To je povedal predsednik deželne sekcije MDC Raimondo Gabriele Englaro, ki napoveduje tudi prijavo pri pristojnih organih zradi zavajajočih informacij glede zaščite socialnih posojil. Kot se je izkazalo, ni denar zaščiten, kot je to zapisano v informacijah, ki jih je ponujalo vodstvo Delavskih zadrag, je poudaril vodja urada za posojila in prihranke MDC FIK Agostino Atzori. MDC nudi pomoč varčevalcem COOP, za informacije naslov elektronske pošte giuridico@mdc.fvg.it.

ŠTIVAN - Državni panožni sindikati zahtevajo poslovni načrt, drugače bodo oklicali stavko

V papirnici spet pognali drugo proizvodno linijo

V štivanski papirnici Burgo so včeraj dopoldne ponovno pognali drugo proizvodno linijo, ki so jo zasno zaprli pred 10 dnevi, in se je vrnilo na delovna mesta vseh 120 zaposlenih, ki so bili od 10. oktobra v dopolnilni blagajni.

Vest so nam posredovali včeraj neposredno zaposleni v štivanski papirnici, ki pa še vedno čakajo na dodatne informacije glede usode papirnice. Kot smo že poročali, je vodstvo Burga začasno zaprlo drugo štivansko linijo z uradnim razlogom, da je potrebno zmanjšati proizvodnjo zaradi zmanjšega povpraševanja, drugih informacij pa ni posredovalo. Nekaj več bo vsekakor znano po 3. novembru, ko se bodo na pristojnem ministrstvu sestali vodstvo skupine Burgo, državni panožni sindikati Slc-Cgil, Fistel-Cisl in Uilcom ter predstavniki italijanske vlade.

O štivanski papirnici bodo namreč tako kot o drugih tovarnah skupine Burgo odslej odločali v Rimu. Omenjeni državni sindikati so na srečanju v Bolgogni minuli konec tedna zavzeli stališče, da se bodo odslej pogajali izključno o vsej skupini. Sindikati zahtevajo namreč že dalj časa srečanje z vodstvom skupine Burgo, ki mora predstaviti poslovni načrt.

Državni sindikati so izšli iz krize tovarne v Avezzanu, ki so jo pred kratkim zaprli. Še prej so zaprli obrata v Chietiju in v Mantovi, pravi sindikat. Jasno je, da namerava skupina Burgo zmanjšati številno tovarn in število zaposlenih. Sindikati zato zahtevajo, da vodstvo Burga predstavi poslovni načrt na ministrstvu za gospodarski razvoj, odločili pa so, da bodo odslej zamrznjena vsa pogajanja na lokalni ravni oziroma v posameznih tovarnah. Vse odločitve bodo torej odslej sprejemali državni sindikati. Če pa ne bo vodstvo Burga predstavilo poslovnega načrta v kratkem, so poudarili, bodo sindikati razglasili celodnevno stavko v vseh tovarnah skupine Burgo.

A.G.

Štivanska papirница
Burgo

FOTODAMJ@N

PRISTANIŠČE - Pristaniški odbor preložil imenovanje na prihodnje leto O novem generalnem tajniku bodo odločali z novim predsednikom

Pristaniški odbor je včeraj odločil, da bodo o imenu novega generalnega tajnika Pristaniške oblasti odločali prihodnje leto, ko bo znan tudi novi predsednik Pristaniške oblasti. Do te odločitve je prišlo na zahtevo lokalnih uprav, še predvsem pa tržaškega župana Roberto Cosolinija in predsednice Dežele Furlanije-Julijskih krajine Debore Serrachiani.

Na dnevnem redu včerajšnje seje pristaniškega odbora je bilo namreč imenovanje naslednika generalnega tajnika Walterja Sinigaglie, ki je odstopil s tega mesta v juliju. Tržaški občinski svet je na ponedeljkovi seji med drugim sprejel resolucijo, ki je obvezovala župana, da zahteva preložitev imenovanja na drug datum. Tako se je tudi zgodilo, uradno pa je prišlo do tega »zaradi oportunitosti«, kot je to poudarila predsednica Pristaniške oblasti Marina Monassisi. Ta je namreč postavila na dnevni red pristaniškega odbora imenovanje novega tajnika, pa čeprav se njen mandat bliža koncu. Kot smo poročali, sta kandidata Pokrajine Trst ter občin Trst in Milje za predsednika tržaške Pristaniške oblasti že znana, medtem ko bo treba za ime kandi-

data, ki ga bo predlagala tržaška Trgovinska zbornica, še počakati. Kandidat pokrajinske uprave je sedanji predsednik italijanske zveze za logistiko in transport Conferma Nereo Paolo Marcucci, medtem ko sta tržaški in miljski župan Roberto Cosolini in Nerio Neslašek predlagala zdajšnjega vodjo marketinga pri družbi Interporto Quadrante in Veroni Zena D'Agostina. Trgovinska zbornica, ki je včeraj prejela pisno zahtevo od ministrstva, naj bi o tem odločala v prihodnjih dneh.

»Prav je, da predlaga ime novega generalnega tajnika novi predsednik Pristaniške oblasti,« je povedala včeraj predsednica Monassiseva. Deželna predsednica Serracchiani je razložila, da so se odločili za imenovanje začasnega namestnika, ki bo opravljal funkcije generalnega tajnika.

Pristaniški odbor je na seji sprejel še nekatere postavke. Med temi je bila odobritev proračuna za leto 2015, ki bo izvršen v višini 137.000 evrov. Sprejeli so tudi dva pomembna sklepa, ki bosta pospešila vlaganje zasebnikov in zagotovila skladnost med občinskim in pristaniškim splošnim prostorskim načrtom. (ag)

POKRAJINA - Ob dnevu statistike izsledki študije o stopnji blagostanja

Kakovost življenja na splošno dobra Temne lise v glavnem na področju zdravja

V tržaški pokrajini je kakovost življenja na splošno dobra, čeprav je treba zabeležiti tako luč kot sence, predvsem na področju zdravja. To izhaja iz študije, ki je nastala v okviru projekta pokrajinskih uprav o pravičnem in vzdržnem blagostanju (BES) in so jo ob priložnosti vseh državnega dne statistike predstavili včeraj dopoldne v avditoriju Skladišča idej v Trstu ob prisotnosti predsednice Pokrajine Trst Marie Terese Bassa Poropat in odbornice za proračun Marielle De Francesco ter predstnikov statističnega zavoda Istat Elene Marchesich in Roberta Coste (na sliki).

Pri raziskavi so določili kar 88 kazalcev blagostanja upoštevajoč enajst parameterov, med katerimi so zdravje, izobraževanje oz. usposabljanje, delo in usklajevanje časa, ekonomsko blagostanje, družbena kohezija, politika in institucije, varnost, krajina in kulturne dobrine, okolje, raziskovanje in inovacije ter kakovost storitev. Prav slednja je dobra, saj je npr. storitev za najmlajše deležnih kar 21,5 odstotka otrok med 0 in 2. letom starosti v primerjavi z 20,7 odstotkom na dejelni in 13,5 odstotkom na vsedržavnih ravnih. Dalje je govorila prog javnega avtobusnega prevoza

znotain večja v primerjavi z dejelno in vse-državno stvarnostjo, Tržačani pa tudi bolj zaupajo krajevnim bolnišnicam, prav tako je na Tržaškem manj izpadov električne. Povprečna mesečna plača odvisnega delavca na Tržaškem je višja za 185 evrov od plače delavca v FJK in za 250 evrov od povprečnega italijanskega delavca, višje pa so tudi pokojnine (za 200 evrov več kot v ostalih krajih v FJK in za 275 evrov več kot v ostalih krajih v Italiji). Skoraj polovica mladih med 19. in 25. letom obiskuje univerzo, lep del teh je izbral tehnične oz. znanstvene fakultete.

Skoraj 60 odstotkov ozemlja prekri-

vajo gozdovi, na obali se je mogoče povsod kopati, veliko je stavb, zgrajenih pred letom 1919, ki so v dobrem stanju in v njih živijo ljudje, zelo visok je tudi obisk muzejev. V primerjavi z vse-državnim povprečjem so zabeležili manj kaznivih dejanj, v primerjavi z dejelnim povprečjem pa več, manj je tudi smrtnih prometnih nesreč.

Na področju zdravja pa so podatki manj spodbudni: tržaški novorojenčki lahko računajo na leto dni krajož življensko dobo v primerjavi z vrstnikom v FJK in Italiji, prav tako je v tržaški pokrajini višja smrtnost zaradi rakastih obolenj, medtem ko je manj smrtni zaradi samomora.

ODPADKI - Davek 20-odstotni popust za kompostiranje

Občina Trst opozarja na možnost koriščenja 20-odstotnega popusta na davku za odvajanje odpadkov TARI za vse, ki organske odpadke kompostirajo na domu. Na osnovi člena 36-bis zadevnega občinskega pravilnika bo popust mogoče koristiti od 1. januarja 2015, v ta namen pa morajo interesenti vložiti prošnjo najkasneje do 30. oktobra.

Prošnje gre predstaviti v pisarni družbe Esatto. Dovolj je izjava na navadnem papirju, kjer podpisani izjavlja, da je uvedel domač kompostiranje in prosi za odbitek na davku TARI. Ob prošnji je treba predložiti tudi ustrezno dokazilo, na primer potrdilo o nakupu komposterja. Kdor je komposter kupil že pred časom in nima več dokazila o nakupu, lahko priloži fotografsko dokazilo, da ima na domačem vrtu komposter. Prav tako bodo sprejeli fotografsko dokazilo o kompostiraju z uporabo bio-loske jame.

Občina opozarja, da bodo izvajali vzorčna preverjanja in kaznovali morebitne zlorabe.

Danes film

in razstava Banditenkinder

V Gregorčeve dvorani (Ul. sv. Frančiška 20) bo danes ob 18. uri srečanje s slovensko scenaristko in režiserko Majo Weiss ter predsednikom Društva taboriščnikov ukradenih otrok Janezom Žmavcem. Na večeru, ki ga prireja Slovenski klub, bodo predvajali njen film Banditenkinder - Slovenskemu narodu ukradeni otroci. Na ogled bo tudi razstava Ukradeni otroci, ki jo je na to temo pripravil Muzej novejše zgodovine iz Celja.

Knjiga o Danilu Dolciju

V knjigarni Ubik v Tergestu bodo danes ob 18. uri predstavili knjigo Giuseppeja Casarrubee »Piantare uomini. Danilo Dolci sul filo della memoria«. Z avtorjem se bo pogovarjal novinar Fabio Amodeo. Knjiga prikazuje misel in delo velikega mirovnika, pesnika, vzgojitelja, ki je bil po materni Slovenec iz Sežane, zaslovel pa je kot borec proti mafiji in za človekove pravice na Siciliji.

Tožilec Grohmann pri županu

Župan Roberto Cosolini je včeraj sprejel na vlijednem obisku dr. Dario Grohmann, ki je 6. oktobra prevzel mestno glavnega javnega tožilca pri Prizivnem sodišču v Trstu. Dr. Grohmann se ima za Tržačana, saj je tu služboval že dolgo let, lahko se ponosa s tem, da je najmlajši med glavnimi tožilci na 23 prizivnih sodiščih v državi.

Angleščina za malčke

Pri Skladu Mitja Čuk si prizadevajo, da bi tudi najmlajši čim prej osvojili več tujih jezikov. V ta namen so si letos zamilili tečaj angleščine za otroke od 3. do 5. leta starosti. Tečaj se bo začel novembra in nadaljeval do junija prihodnje leto. Informativno srečanje bo jutri, 23. oktobra, ob 17.30 na sedežu Sklada Mitja Čuk na Opčinah (Proseška ulica 131, tel 040-212289 - od pondeljka do petka od 10. do 12. ure).

Rai: pogovor o tapkanju

Okrog 20.10 boste lahko pred slovenskim televizijskim dnevnikom Rai sledili ponovitvi petkove rubrike TDD Predstavlja, ki je bila tokrat posvečena tapkanju oz. tehniki EFT. Helena Jovanovič se je pogovarjala z arh. Barbaro Žetko, ki se poklicno ukvarja s to metodo za doseglo čustvene svobode.

Kaj je TTIP?

Evropski in ameriški pogajalci se že daleč od oči javnosti, dogovarjajo o sporazumu TTIP, ki naj bi liberaliziral medsebojno trgovsko izmenjanovo. Bomo zaradi tega na mize dobili meso s hormoni in antibiotiki ali OGM pridelke, ki so zaenkrat v EU še prepovedani? O tem bo govor na javnem srečanju Liste Tsipras danes ob 17. uri v avli Tržaške univerze v Ul. Androna Baciocchi 4. Med gosti sta ekonomista Laura Chies in Riccardo Petrella, ki bosta pojasnila ozadje in posledice sporazuma.

Rižarna spet dostopna

Tržaška občina sporoča, da bo po vodni ujmi, ki je 15. oktobra delno zalila tudi prostore Rižarne, muzej jutri ponovno odprl vrata obiskovalcem. Ogled bo med 9. in 19. uro tako ob delavničkih kot prazničnih.

Pogovor o kulturi zelenja

V krožku zavarovalnice Generali na Trgu Duca degli Abruzzi 1 bo danes ob 17.30 pogovor na temo Kultura zelenja, ki jo prirejajo združenja Italia Nostra, Triestebella in Legambiente. Inž. Stefania Musco bo govorila o Miramarškem parku.

STARO PRISTANIŠČE - Od jutri do sobote 170 razstavljavcev

Vrata odpira največji sejem kave espresso

Pogled na včerajšnje omizje v nekdanji pristaniški centrali in na mrzlične priprave v skladislu 27
FOTODAMJ@N

Kava se vrača tja, od koder je prišla. V staro pristanišče, kjer so bile pred sto leti zasidrane velike tovorne ladje, s katerih so težaki vseh narodnosti tovorili vreče surove kave. V tistih velikih pristaniških skladiščih bodo jutri odprli 7. TriestEspresso Expo, ki velja za največji svetovni kavni sejem, posvečen espresso. Do sobote bo tu razstavljalo 170 razstavljavcev iz dvajsetih držav, od proizvajalcev zelene kave iz Indije, Kolumbije, Kostarike, Tajske in Vietnama do izdelovalcev skodelic, od tržaških lastnikov pražarn do distributerjev. Sejem bo mogoče obiskati med 10. in 18. uro, vhod bo s trga Santos, ki nosi ime po brazilskem pristanišču, s katerim je Trst pobrazen.

Letošnji kavni sejem so včeraj predstavili v prenovljeni hidrodinamični centrali v starem pristanišču, kjer bodo v prihodnjih dneh potekali razni seminari, delavnice in okrogle mize (na primer tudi o predlogu, da bi espresso vključili na Unescov seznam novne kulturne dediščine). Predsednik

Trgovinske zbornice Antonio Paoletti je spomnil, da so prvi Espresso Expo organizirali pred štirinajstimi leti, njegove korenine pa segajo v 60. leta, ko so na tržaškem sejmišču prirejali Dneve kave, zanimanje Tržačanov za to dišečo pijaco pa nekaj stoljetij nazaj, v času prostocarinskega habsburškega pristanišča. Zato ne čudi, da mesto razpolaga z vsemi poklicnimi profili, ki so tako ali drugače povezani s kavo, od uvoznikov do pokuševalcev in izvedencev, ki predavajo na Illyjevi kavni univerzi. Deželne od-

bornice Mariagrazie Santoro pa ne čudi niti dejstvo, da želi Trst postati prestolnica kave: o upravičenosti te »zahteve« priča po njeni oceni tudi neverjetno jezikovno bogastvo, s katerim Tržačani pojmenujejo kavo. Samo klor izredno dobro pozna neko stvar, jo lahko pojmenuje na toliko različnih načinov, nekako tako kot v tistem romanu Il senso di Smilla per la neve, v katerem sneg pojmenujejo z desetinami različnih besed, je poučarila odbornica.

Podpredsednik pokrajinske uprave Igor Dolenc je prepričan, da lahko tematski sejmi, kot sta kavni in tisti ekstradeviškega oljnega olja, uspešno pripomorejo k razvoju mesta. Pohvalil je agencijo Aries (predstavljala sta jo direktorica Patrizia Adolfatto in Alessandro Sietti), ki si je pod okriljem Trgovinske zbornice takoj rekoč iz niča zamislila novo lokacijo: morda pa bo letošnji kavni sejem predstavljal nov začetek za ta zapuščena skladišča.

Cestitkam se je pridružil tudi Massimiliano Fabian, predsednik društva Caffè Trieste, ki vse od leta 1891 združuje mestne proizvajalce kave, ter izpostavil tudi potrebo po primerni strukturi in lokaciji: Trst naj se izreče, ali želi ohraniti Espresso Expo, po zaslugu katerega mesto vsakič obiše več sto domačih in tujih podjetnikov ter trgovcev. Medtem so poskrbeli tudi za bogato izobraževalno ponudbo, ki bo namenjena tako zaposlenim v kavnem sektorju kot radovednežem. Potekala bo na raznih mestnih lokacijah, o njej poročamo posebej. (pd)

ESPRESSO EXPO - Niz dogodkov

Tudi na Trgu sv. Antona v San Marcu in Miljah

Sejem Espresso Expo ni namenjen samo zaposlenim v kavnem sektorju, temveč tudi vsem, ki jih kava zanima. Ob pokušnjah in drugih dogodkih, ki bodo potekali v starem pristanišču (popoln spored na spletni strani www.triestespresso.it), so poskrbeli tudi za bogat spremljevalni program. Najbolj ekstravaganten dogodek? Espresso v Briskovski jami, ki ga bodo udeležencem ponudili v petek okrog 18. ure. Že danes pa bo na primer družba Sandalj ponudila specializiranim novinarjem izobraževalni tečaj o kavi espresso. Ob 17. uri bo v miljski dvorani Millo srečanje mreže evropskih kavnih muzejev, v katero bodo sprejeli še nizozemski Joure. Ob 18.30

bo v Muzeju Carà odprtje razstave raznih kavnih pripomočkov. V kavarni San Marco pa bodo ob 15. uri uvedli niz srečanj in degustacij, ki bodo potekali pod geslom Jaz pijem kakovostno kavo. Na spored bo do nedelje, med njegovimi pobudniki je Andrej Godina, mednarodno uveljavljeni degustator kave.

Po šotorom na Trgu sv. Antona pa bo v soboto in nedeljo cela vrsta dogodkov, od državnega finala v pripravi turške kave (sobota med 15. in 17. uro), do tržaškega tekmovanja v pripravi tradicionalnega »capo in B« (nedelja med 10. in 11. uro) in predavanja o tržaški kavni tradiciji (nedelja ob 16. uri). (pd)

FESTIVAL LATINSKOAMERIŠKEGA FILMA - Režiser Ferdinando Vicentini Orgnani

»Političen film je kritičen«

Režiser Ferdinando Vicentini Orgnani (desno) z direktorjem festivala Rodrigom Diazom
FOTODAMJ@N

»V Italiji ni prave kulturne politike, zato žal ne čudi, da tržaški festival latinskoameriškega filma ne uživa prave podpore. Je pa žalostno in neverjetno, da javne uprave ne razumejo njegove visokokakovostne ponudbe, ki se obravljajo že skoraj trideset let: na tem festivalu vidiš stvari, za katere bi moral v nasprotnem primeru do Berlin!«

Nekako tako se je italijanski režiser in producent Ferdinando Vicentini Orgnani odzval na naše vprašanje, kako ocenjuje letošnji 29. festival latinskoameriškega filma, ki se ga prvič udeležuje kot predsednik mednarodne žirije. In nadaljeval: »Kot se v Italiji redno dogaja, slonijo kakovostne stvari skoraj izključno na volji in navdušenju posameznikov, ki znajo tudi iz suhih fig ustvariti pravo poročno pojedino.« To nedvomno velja za direktorja tržaškega festivala Rodriga Diaza, ki s skupino sodelavk in delavcev vztraja krčenju prispevkov navkljub.

Tema včerajnjega pogovora pa je bil film Un minuto de silencio (Minuta tišine), ki ga je Ferdinando Vicentini Orgnani posvetil Boliviji in njenemu predsedniku Evi Moralesu. Film bodo zunaj konkurence predvajali danes ob 20. uri v avditoriju muzeja Revoltella (ob 22. uri bo v tekmovalnem

delu sledil El manto de hiel argentinskega režiserja Gustava Corrada, medtem ko si bo mogoče v kinu Fabbri ob 20. uri ogledati film o Nikaragvi in »sanjah neke generacije«).

Vicentini Orgnani je s tem filmom potrdil slovesno politično angažiranega ustvarjalca, saj se je v preteklosti kot režiser že pod-

pisal pod film Ilaria Alpi - Il più crudele dei giorni, kot producent pa pod dva filma Sabine Guzzanti (Viva Zapatero! in Draquila). Namig na snemanje filma o bolivijski politiki je dobil pri ženi igralca in prijatelja Radeta Šerbedžije (v filmu o Ilarii Alpi je igral vlogo Mirana Hrovatina), ki je nečakinja nekdanjega predsednika Gonzala Sancheza de

Lozada. Ker pa »Goni« ni želel, da bi posnel film o njem, se je italijanski režiser na posled odločil, da v dokumentarju predstavi zadnjih 15 let bolivijske zgodovine, saj predstavljajo učinkovito metaforo uporabe in zlorabe oblasti.

Evo Morales je po režiserjevi oceni prodelen, inteligenten politik, ki je zaslužen za to, da je med prvo predsedniško kampanjo vzbudil v Bolivijskih izredno navdušenje: na nekem njegovem shodu se je zbral skoraj 25% vseh prebivalcev! Nato pa je pod krinko demokracije ustvarjal vse bolj nedemokratično državo in ji celo spremenil ime, zato da je lahko v tretjič kandidiral za predsednika (in pred nekaj dnevi tudi premično zmagal). Morales, ki velja za prvega »podeželskega« predsednika, je bil v preteklosti sindikalni predstavnik gojitevjev koke, danes pa naj bi ga ti »cocaleiros« izsiljevali. Zato naj bi ščitil predvsem njihove koristi in večal dobičke prekupčevalcev manil, medtem pa pozabil na manjšine in reuze, na katere je prvotno prisegal.

»Če želiš posneti političen film, moraš biti kritičen, reklamnih filmov ne potrebujemo. Želel sem narediti uravnovešen film, upam, da mi je uspelo,« pravi 51-letni filmar. (pd)

Včeraj danes

Danes, SREDA, 22. oktobra 2014

VENDELIN

Sonce vzide ob 7.30 in zatone ob 18.08 - Dolžina dneva 10.38 - Luna vzide ob 5.50 in zatone ob 17.28.

Jutri, ČETRTEK, 23. oktobra 2014

SEVERIN

VРЕМЕ ВЧЕРАЈ: температура zraka 19,6 stopinje C, zračni tlak 1012,6 mb ustaljen, vlaga 97-odstotna, veter 3 km na uro jugovzhodnik, nebo oblačno s padavinami, morje rahlo razgibano, temperatura morja 20,1 stopinje C.

Lekarne

Od pondeljka, 20., do sobote, 25. oktobra 2014:
Običajni urnik lekarne:
od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30
Lekarne odprete tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Settefontane 39 - 040 390898, Ošrek Osoppo 1 - 040 410515, Boljunec - 040 228124 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprete tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Settefontane 39, Ošrek Osoppo 1, Ul. Cavana 11, Boljunec - 040 228124 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Cavana 11 - 040 302303.

www.farmacistrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številka) 800 - 991170, od pondeljka do petka ob 8. do 18. ure, ob sobotah ob 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroških bolnišnicih Burlo Garofolo.

Turistične kmetije

AGRITURIZEM ŠTOLFA SALEŽ

46 je odprt vsak dan do 26. oktobra.

Tel. 040-229439

Osmice

BORIS IN MARGARET MIHALIČ z družino, vabita v prenovljene prostore osmice na Katinari pri Nadliškovičih. Tel. št.: 335-6067594.

DRUŽINA CORETTI je odprla osmico v Lonjerju. Toplo vabljeni! Tel. 340-3814906.

DRUŽINA MERLAK je odprla osmico v Ul. San Sabba 6, v bližini Rizárne. Toči belo in črno vino z domaćim prigrizkom. Tel. 329-8006516.

DRUŽINA SLAVEC je v Mačkoljah št. 133 odprla osmico. Tel. št.: 040-231975. Prisrčno vabljeni!

JADRAN je odpral osmico v Ricmanjih. Tel.: 040-820223.

OSMICO sta odprla Nini in Stano v Medji vasi št. 14. Tel. 040-208632.

PAOLO IN MARINKA sta v Mayhinja na Punkišči odprla osmico. Tel. št. 040-229985.

PRI DAVIDU v Samatorci št. 5 je odprta osmica. Vabljeni! Tel. št.: 040-229270.

PRI KUSU Ul. Commerciale št. 180 je odprta osmica. Tel. št.: 040-414307..

Cestitke

Draga teta FRANKA! Danes je tvoj rojstni dan, zato ne kvačkaj in ne stikaj, raje z nami pridi na čaj! Še slăšico nam boš naročila, mi ti prinesemo objeme, poljubčke in najlepša voščila. Tvoji Michelle, Josette, Marisol, Kimy in Rassel.

FRANKA! Zdravo in sproščeno uživaj vsak trenutek! Mama in vsi, ki te imamo radi.

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Tutto può cambiare«.

ARISTON - 18.45, 21.00 »Class Emy«.

CINEMA DEI FABBRI - 16.00 »Memorias del Subdesarollo«; 18.00, 21.45 »Altman«; 20.00 »Nicaragua, el sueño de una generación«.

FELLINI - 17.00, 18.45, 20.30, 22.20 »I due volti di gennaio«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.30, 18.50, 21.30 »Il giovane favoloso«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.15, 20.30 »Il regno d'inverno«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.15, 18.20, 19.40, 21.45 »Amore, cucina e... curvy«.

KOPER - PLANET TUŠ - 18.45, 21.10 »Dobrodošli in New Yorku«; 16.00, 18.20, 20.20 »Drakula: Skrta zgodbaca«; 16.20 »Hrabri avtek Plodci«; 18.15, 21.00 »Ni je več«; 18.00, 20.30 »Pravčnik«; 19.00, 21.20 »Sprehod med nagrobniki«; 16.30 »Stoletnik, ki je zlezel skozi okno in izginil«; 17.00 »Zapelji me«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 20.00, 22.15 »The Equalizer - Il vendicatore«; 16.30, 18.30 »La moglie del cuoco«; Dvorana 2: 16.15, 18.15, 20.15 »Maze Runner - Il labirinto«; Dvorana 3: 16.30, 18.30, 20.45, 21.45 »Guardiani della galassia«; Dvorana 4: 17.00, 18.40, 20.20, 22.00 »Io sto con la sposa«; 16.30, 19.00, 22.00 »Spandau Ballet: Il film«.

SUPER - Film prepovedan mladim iz pod 18. leta starosti.

THE SPACE CINEMA - 18.15 »Fratelli unici«; 16.30, 21.30 »Maze Runner - Il labirinto«; 16.15 »I due volti di genio«; 16.10, 18.50 »The Equalizer - Il vendicatore«; 20.10, 22.05 »Lucy«; 16.15, 18.10, 20.05, 22.00 »... e fuori nevica«; 16.40, 19.00, 21.20 »Tutto può cambiare«; 16.20, 18.50, 21.20 »Guardiani della galassia«; 17.00, 19.30, 22.00 »Guardiani della galassia 3D«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: »Guardiani della galassia«; Dvorana 2: 17.45, 20.00, 22.00 »Tutto può cambiare«; Dvorana 3: 18.00, 21.00 »Guardiani della galassia 3D«; Dvorana 4: 18.00, 20.20, 22.15 »... e fuori nevica«; Dvorana 5: 17.30, 20.30 »Il giovane favoloso«.

Šolske vesti

NA DTZ ŽIGE ZOISA bo danes, 22. oktobra, ob 17.30 srečanje z razredniki, sledile bodo volitve predstavnikov staršev v razredne svete. Ob 18.30 bo staršem predaval dr. Kramli na temo »Vzgoja v svetu zasvojenosti z najnovješjo tehnologijo in kemičnimi drogami«. Toplo vabljeni vsi starši.

OBČINA DEVIN NABREŽINA sporoča družinam učencev s stalnim bivalščem v občini, ki v š.l. 2014/15 obiskujejo nižje srednje šole oz. prva dva razreda višjih srednjih šol, in katerih

ekonomski razmere ne presegajo 10.632,94 evrov, da lahko prosijo za dodelitev finančnih prispevkov za nakup učbenikov v smislu 28. člena, 1. odstavek, črka a) D.Z. 10/88. Prošnje, opremljene z ustrezno dokumentacijo, je treba predložiti do 26. novembra. Info: Urad za šolstvo Občine Devin Nabrežina, Nabrežina 102, tel. 040-2017375.

Obvestila

ANGLEŠČINA ZA MALČKE od 3. do 5. leta. Informativno srečanje v četrtek, 23. oktobra, ob 17.30 na sedežu Sklada Mitja Čuk - Proseška ulica 131, Općina. Info na tel. 040-212289 (ponedeljek-petak 10.00-12.00).

MEDNARODNO ZDRUŽENJE DELAVNICE MOLITVE IN ŽIVLJENJA vabi na srečanje »Bog nežnosti« v okviru delavnice »Učimo se moliti, da se bomo naučili živeti« v četrtek, 23. oktobra, ob 17. uri v Finžgarjev dom (Marijanše), Dunajska cesta 35, na Općinah. Info tel. št. 040-421880 ali 340-3864889 (Branka).

PRAVLJČNI GOST - Mladinski oddelek NSŠK obvešča, da bo prvi pravljični gost Franko Korošec, podal zgodbo »Zvezdica zaspanka« ob 100-letnici rojstva Frana Milčinskega-Ježka v četrtek, 23. oktobra, ob 17. uri v Narodnem domu Ul. Filzi 14. Toplo vabljeni!

PREDAVANJE O ZDRAVLJENJU Z RASTLINAMI: bo v četrtek, 23. oktobra, ob 18. uri v dvorani ZKB na Općinah, Ul. Ricreatorio 2. Predaval bo znani slovenski fitoterapeut Jože Majes ob predstavitvi knjige »Zdravnik zdravi, narava ozdravi«. Za dodatne informacije tel. 329-2010356. Vabljeni!

RAJONSKI SVET za Zahodni Kras se bo sestal v četrtek, 23. oktobra, ob 20. uri na svojem sedežu na Proseku 159.

TKD PREGARJE organizira 25., in 26. oktobra 9. gobarski praznik na Prešernah. V soboto, 25. oktobra, bo igrala skupina Mambo kings, v nedeljo, 26. oktobra, bogata ponudba gobijih jedi, stojnic in razstavo gob. Ob 10. uri je gobarski pohod, ob 14. uri zabava z ansamblom Beneški fantje in humoristom gasilcem Sašom.

ROJANSKA SKUPNOST vabi na družabnost, ki bo v nedeljo, 26. oktobra, ob 16. uri pri Aniti Perič, Ul. degli Olmi 23, pri Lajnarjih.

GLASBENA DELAVNICA - ŠC Melanie Klein organizira glasbeno delavnico za otroke od 4. do 8. leta. Delavnico, ki bo potekala ob sobotah zjutraj vodi prof. Tea Košuta. Info in prijave na tel. 345-7733569 ali info@melanieklein.org.

ONAV (vsedržavno združenje pokuševalcev vina) vabi na večer z rdečimi vini iz Bordeauxa. Pokušnja bo v torek, 28. oktobra, ob 20.00 na Dolgi kroni v Dolini. Informacije in vpisnina: 333-9857776, trieste@onav.it, www.onavtrieste.jimdo.com.

SLOVENŠČINA ZA ODRASLE - ŠC Melanie Klein prireja začetniške in nadaljevalne tečaje. Tečaj traja 20 ur in poteka enkrat tedensko. Minimalno število tečajnikov je pet, maksimalno pa deset. Info in prijave na tel. 345-7733569 ali info@melanieklein.org.

POBUDE V OKVIRU PRAZNIKA SV. MARTINA NA PROSEKU - Rajonski svet za Zahodni Kras in vaške organizacije prirejajo razstavo in pokušnjo fanclov z dušo, ki bo v soboto, 8. no-

vembra, ob 18. uri na sedežu rajonskega sveta. Vabimo vaščane in vaščanke, ki želijo razstavljati svoje dobrote, da se prijavijo v uradu rajonskega sveta na Proseku št. 159 ali na tel. št. 040-225956 do 30. oktobra.

POKUŠNJA VIN - pobude v okviru praznika Sv. Martina na Proseku: rajonski svet za Zahodni Kras vabi prošeke in kontovske proizvajalce, da se udeležijo 5. pokušine vin, ki bo 11. novembra na dvorišču rajonskega sveta. Razstavljanvi naj se javijo v tajništvu do 31. oktobra ali na tel. št. 040-225956.

AŠD SK BRDINA organizira tradicionalni sejem rabljene smučarske opreme v prostorih doma Brdina, Proseška ul. 109, na Općinah. V četrtek, 6. novembra, ob 18. do 21. ure zbiranje opreme. Urniki odprtih vrat sejma: petek, 7. novembra, od 18. do 21. ure; sobota, 8. novembra, od 16. do 21. ure; nedelja, 9. novembra, od 10. do 12. ure ter od 16. do 20. ure. Ob priliki, boste lahko dobili vse informacije glede smučarskih tečajev za zimsko sezono 2015. Info: 347-5292058, www.skbrdina.org

SKD S. ŠKAMPERLE sporoča, da bo redni (volilni) občni zbor v četrtek, 6. novembra, ob 19.30 v prvem in ob 20.00 v drugem sklicu v društvenih prostorih na Stadionu 1. maj, Vrdelska cesta 7. Vljudno vabljeni!

40 - LETNIKI (1974) se srečamo v Repunu v soboto, 15. novembra, ob 20. uri ob večerji z glasbo. Pridruži se nam! Pokljuci najkasneje do sobote, 8. novembra, na tel. št.: 040-327115.

KRU.T obvešča, da bo v torek, 11. novembra, ob 15. uri na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8 v drugem nadstropju, stekla delavnica »Od jeseni do zime: z barvami in podobami v svojo notranjost« s psihologinjo in psihoterapeutko Jano Pečar. Dodatne informacije in obvezna prijava na društvenem sedežu tel. 040-360072 ali krut.ts@tiscali.it.

DO SVOBODNEGA GIBA - revija otroških in mladinskih plesnih skupin ZSKD bo v soboto, 29. novembra, ob 17. uri v Prosvetnem domu na Općinah. Rok prijave zapade v petek, 14. novembra. Info: 040-635626 ali info@zskd.eu.

50 - LETNIKI z Opčin, Repna, Banov, Trebč, Padrič, Gropade in Bazovice se dobimo na večerji v soboto, 15. novembra, ob 19. uri. Zaželena prijava do četrtega, 30. oktobra, na tel. 340-6719437 (Dunja) in 348-2545082 (Tanja).

KRU.T IN SKD VIGRED sodelujeta pri solidarnosti akciji zbiranja oblačil, obutve in drugega materiala za centre Zveze prijateljev mladine Slovenije. Kdor želi pristopiti k tej človek-ljubni pobudi, lahko odda zbrani material v Štalci v Šempolaju do 15. novembra, ob ponedeljkih med 16. in 17. uro ali po domeni na tel. 380-3584580. Podrobnejše info na sedežu Kru.ta v Ul. Cicerone 8, tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

Prireditve

BANDITENKINDER - slovenskemu narodu ukradeni otroci: Slovenski klub vabi danes, 22. oktobra, ob 18. uri v Gregorčičeve dvorano (Ul. sv. Frančiška 20) na projekcijo filma in otvoritev razstave o usodi slovenskih otrok, ki so jih med 2. svetovno vojno ukradli nacisti. Sodelujeta scenaristka in režiserka Maja Weiss ter predsednik Društva taboričnikov ukradenih otrok Janez Žmavc.

KNJIGARNA LIBRIS iz Kopra prireja danes, 22. oktobra, ob 18. uri predstavitev pesniške zbirke avtorja Ivana Novaka »Meritve časa«. Pesnika in njegovo delo bo predstavila dr. Vesna Mikolič, z interpretacijo pesmi in glasbo pa bosta večer popestrili pesnica Patricia Dodič in Nežka Bogataj na citrah.

SSG IN SKD TABOR vabita na gledališko predstavo (v italijansčini) »Savina - Storia di una madre triestina deportata nei lager nazisti« v četrtek, 23. oktobra, ob 20.30 v malo dvorani SSG

ja. Tekst in režija Giorgio Amodeo, igra Tatjana Malalan, glasbena spremjava Neva Kranjec.

SPD KRASJE vabi v petek, 24. oktobra, ob 19. uri v Trebče v Hiško u'd Ljenčkice, na odprtje razstave kamnitih izdelkov Miloša Ciuka »Razpoka v kamnu«. Razstava bo odprta tudi v soboto, 25., od 17. do 21. ure in v nedeljo, 26. oktobra, ob 10. do 18. ure.

SPD MAČKOLJE prireja zgodovinski večer »Fantje na vojsko pojdejo«. O usodi Tržačanov na vzhodnih bojiščih prve svetovne vojne bo spregovoril raziskovalec in zbiratelj Roberto Toder. Vljudno vabljeni v petek, 24. oktobra, ob 20.00 v dvorano Srenjske hiše v Mačkoljah.

MLADINSKO ZDРUЖENJE LONJER - KATINARA prireja koncert ob priliku 10. obletnice ustanovitve MZ-ja v soboto, 25. oktobra, ob 18. uri v prostorih Športnega centra v Lonjerju. Nastopata MVS Anakrousis in PZ Tončka Čok. Toplo vabljeni!

L'ARMONIA IN ZADRUGA KD PROSEK KONTOVEL prirejata gledališko predstavo v tržaškem narečju »El maggiordomo in giallo« v nedeljo, 26. oktobra, ob 17. uri v kulturnem domu na Proseku. Vabljeni.

ODBOR ZA VZDRŽEVANJE SPOMENIKA PADLIM V PREČNIKU vabi v nedeljo, 26. oktobra, ob 14.30 na proslavo ob 30-letnici odkritja spomenika padlim. Sodelujejo OPS Vigred, Godbeno društvo Nabrežina in TPPZ P. Tomažič. Govornik: Peter Verč. Pri Sardoču v šotoru bo na ogled razstava in videoposnetki »Prečnik skozi čas«.

UNINT - Umetniška šola (kulturni center F. Olivarez) prireja voden ogled razstave »Man Ray-a v Villi Manin v nedeljo, 26. oktobra. Info: 338-3476253, 040-9882109, 040-2602395.

RAZSTAVA FRANKO VECCHIET »Poskusni odtisi in drugi capricios« v MIB - School of Management, Palača Ferdinandea - Oštrek Caduti di Nassirija 1. Vabljeni v sredo, 29. oktobra, ob 17.30 na finissage. Razstava bo na ogledu do torka, 11. novembra. Voden obiski z umetnikom vsak tokrat od 17.00 do 19.00.

FOTOVIDEO TRST 80 vabi na ogled fotografiskih razstav: v gostilni v Križu - Alessio Fiorentino »Skriti obrazci«; v gostilni pri Ferligh - Marko Civardi in Tiziano Neppi »Naša osterija danes in pred 100 leti«; v restavraciji v Prečniku - Miloš Zidarič »Pobiranje sive«.

SKD BARKOVLE Ul. Bonafata 6, s pokroviteljstvom ZSKD in Slovenske prosvete vabi v petek, 31. oktobra, ob 20.30 na predstavitev knjige ob besedi in slikah. Avtor Berti Bruss »Tu, i mie occhi - io, l'anima tua«, z njim se bo pogovarjal Ladi Vodopivec. Glasbena kulisa Ženske vokalne skupine Barkovle, vodi A. Pertot.

Izleti

DSMO K. FERLUGA prireja izlet v Pulj in obisk tamkajnjega društva Slovencev SKD Istra, ki bo v nedeljo, 26. oktobra. Izlet predvideva voden ogled tamkajnjih zgodovinskih znamenitosti, kisoilo in obisk SKD Istra. Info in prijave 040-271862 (Vesna) ali 347-3438878 (Marina).

OBČINA DOLINA organizira v nedeljo, 26. oktobra, drugi brez

DSI - Recital Janka Krištofa Prerok v okviru Koroških dni

Ni isto, če pridigaš ali nastopiš v predstavi

Svojevrstna interpretacija starozaveznih besedil

Janko Krištof očitno soglaša s papeževimi željami o novem načinu oznanjevanja

FOTODAMJ@N

Redni ponedeljkov večer Društva slovenskih izobražencev se je tokrat odvijal v sklopu 16. Koroških kulturnih dni na Primorskem. Koroški duhovnik Janko Krištof je v samostojnem recitalu podal svojevrstno interpretacijo besedil starozaveznih prerokov in jih posodobil na osupljiv način, da jih lahko vsak dojame. Pred začetkom se je Sergij Pahor poklonil spominu Pavleta Merkúja, ki je prispeval velik doprinos h kulturni rasti slovenske manjšine in bil večkrat kot predavatelj v Peterlinovi dvorani.

V dobro uro trajajoči predstavi, ki jo je Janko Krištof zasnoval z režiserjem Alexandrom Tolmaierjem in v kateri se je izkazal z izjemnim spominom, je uprizoril svetopisemska besedila prerokov iz Stare zaveze Jeremije, Izajie in Ezejkela ter jih postavljal v današnji svet in sodobne stiske. Gledališko sceno sestavlja mizica, barski stol, nepogrešljiva pločevinka kokakole, v kotu obešalnik z različnimi preoblekami - vlogami, na tleh pa so smetti, od zmečkanih pločevink pa do ovoja cigaret.

Dekan Janko Krištof, ki je drugače vsespolno kulturno aktiven, je tudi predsednik Krščanske kulturne zveze. S pomočjo svetopisemskega strokovnjaka mag. Klause Einspielerja se je začel učiti Preroke, saj je hotel prikazati svojo poklicnost, kaj oznanja. Ko se je spraševal, kako bi to aktualiziral, mu je režiser predlagal sodobne slike na velikih plakatih, tako imenovanih »roll-up«, za katere sta poskrbela Hanzi in Franc Tomažič.

**JUTRI OB 18.30
V Narodnem domu
žalna seja v spomin
na Pavleta Merkúja**

Spomin na skladatelja, jezikoslovca in etnografa Pavleta Merkúja, ki je preminil v ponedeljek zjutraj, bodo jutri počastili v Narodnem domu v Ul. Filzi, kjer bo ob 18.30 žalna seja, ki jo prireja Glasbena matica s Slavističnim društvom Trst-Gorica-Videm in Skupino 85 ter v sodelovanju s Slovensko kulturno-gospodarsko zvezo in Svetom slovenskih organizacij.

Pavleta Merkúja se je spomnil tudi predsednik Skupine 85 Marino Voci, ki je na tržaško občinsko in pokrajinsko upravo naslovil pismo, v katerem ju naproša, naj tudi sami priredita spominsko svečanost oz. dogodek. Pavle Merkú je bil namreč človek široke kulture, ki je pomembno prispeval k poznovanju zgodovine težnega in katerega smrt zapušča vrzel v tržaški kulturi vrzel, je zapisal Voci, ki je v pismu poudaril predvsem, da je bil Merkú soustanovitelj in prvi predsednik Skupine 85, ki si je zadala cilj spodbujati naravno, sproščeno in prisrčno sožitje med slovensko in italijansko kulturno stvarnostjo v Trstu, na tej poti pa je nadaljevala do danes.

**JUTRI OB 10. URI
Skladišče idej
bo postalo
živa knjižnica**

Kdor se bo jutri med 10. in 13. uro mudil v Skladišču idej, bo lahko namesto običajnih zgodovinskih knjig imel na voljo ...živo knjižnico, saj bodo knjige posebejlate konkretne osebe - preživeli druge svetovne vojne, bivši partizani, njihovi otroci oz. srodniki, zgodovinarji in zgodovinski navdušenci, vse to pa bo potekalo v okviru pobude Human Library the rest is History, ki jo prirejata združenje evropskih prostovoljcev Exist in združenje za družbeno promocijo Drop Out ob podpori Evropske unije ter v sodelovanju z združenjem Aned, Deželnim inštitutom za zgodovino osvobodilnega gibanja, Agencijo za krajevno demokracijo iz Brtonigle, krožkom Istria, Vzpi-Anpi in tržaško judovsko skupnostjo. V vlogi »živih knjig« se bodo z obiskovalci srečali Riccardo Goruppi, Fabio Toderi, Elena Bernich, Livio Dorigo, Ciro Pinot, Sara Matijačič, Rachel Salonicchio in Patrick Karlsen. Vstop je prost.

KOROŠKI DNEVI - Pri Sv. Ivanu in v Narodnem domu

Od lutkovne predstave do prijetne pravljične urice

Koroški lutkarji so v okviru Gledališkega vrtljaka v svetoivanskem Marijinem domu nastopili s predstavo Žabe (zgoraj), v Narodnem domu v Ul. Filzi pa je potekala pravljična urica z Lenčko in Nikom Kupperjem

FOTODAMJ@N

V znamenju 16. Koroških kulturnih dni na Primorskem je potekala tudi druga predstava v okviru abonmanske sezone Gledališkega vrtljaka, ki je v nedeljo v Marijin dom pri Sv. Ivanu privabila male in velike na lutkovno predstavo Žabe, ki jo je - namesto napovedanih Mehurčkov - uprizorila lutkovna skupina Mi smo mi-Navihanci, ki deluje v okviru Slovenskega kulturnega društva Celovec. Predstava, ki jo je po motivih Maxa Velhuijsa napisala Breda Varl, ki je delo tudi režirala, govorila o samovšečnem žabcu, ki ob srečanju z raco, zajcem, prasičem in celo lastno žabjo družico in njuniemu mladički spozna, da obstaja več stvari, ki jih sam ne zna, pa tudi mladički mu (sprva) niso podobni, zato postane žalosten. A razpoloženje se kmalu spremeni, ko mladički odrastejo in postanejo ravno tako zelene barve, kot je sam, pri čemer prejme tudi glavno lekcijo celotne zgodbe, in sicer to, da je najbolje, če ceniš to, kar si in kar znaš.

Koroški dnevi pa so se včeraj nadaljevali v prostorijah mladinskega odseka Narodne in študijske knjižnice v Narodnem domu v Ul. Filzi, kjer so se učenci 1. in 2. razreda Osnovne šole Josipa Ribičiča-Karla Široka od Sv. Jakoba srečali s prijubljenima koroškima avtorjem Lenčko in Nikom Kupperjem, ki sta z besedo in glasbo poskrbeli za prijetno pravljično urico. Niko Kupper je podal svojo pravljico, vsi skupaj pa so zapeli več Lenčkinih pesmi, med temi tudi znamenito Enkrat je bil en skrat ter izdelali žabe iz papirja.

V okviru Koroških dni bosta po omenjenih na Tržaškem še dve srečanji: v soboto bo v novi cerkvi v Štivanu ob 20. uri koncert, ki ga bodo oblikovali Mladinski pevski zbor Igo Gruden iz Nabrežine, Dekliški zbor Vipava in zbor Young Roses iz Šmarjete v Rožu na Koroškem, v ponedeljek pa bo v Peterlinovi dvorani Društva slovenskih izobražencev v Trstu ob 20.30 okrogla miza v priredbi Narodnega sveta koroških Slovencev in Sveti slovenskih organizacij.

STOLETNICA VOJNE - Razstava in koledar

Vojska »zasedla« tržaški Veliki trg

Vojaska vozila so včeraj začela »zasedati« tržaški Veliki trg. Vojska tam postavlja razstavo svojih vozil, ob kateri že deluje tudi informativna stojnica. Vse je povezano s proslavljanjem stolnice začetka prve svetovne vojne in predstavljajojo vojske za leto 1915, ki bo danes v deželnih palači. Predsednica Debora Serrachiani in poveljnik generalštaba vojske gen. Claudio Graziano bosta predstavila koledar, ki obravnava vstop Italije v vojno leta 1915. Predstavili bodo tudi potujočo razstavo na to temo, ki bo iz Trsta v naslednjih 4 letih potovala v 110 mest po Italiji.

**Drevi v Rossettiju
začetek sezone
z dramo Finis Terrae**

V Rossettijevem gledališču se drevi začenja nova sezona z dramo Finis Terrae na temo priseljencev, ki se v iskanju boljšega življenja podajo na tvegan plovbo z afriške obale do italijanske. Dramatik Gianni Clementi je besedilo spisal namenoma za tržaško gledališko hišo in za prestižni festival Festa del Teatro a San Miniato in Pisii, v okviru katerega je bila predstava krstno uprizorjena letos poleti. Drama je režiral Antonio Calenda, do nedavnega umetniški vodja Stalnega gledališča FJK. V vlogi dveh malih kriminalcev, ki na obali ponoc čakata na čoln s pretihotapljenim blagom in dočakata skupino brodolomcev, nastopata Nicola Pistoia in Paolo Triestino. Poleg njiju v predstavi, ki ima podudarjen onirični prizvok, je na odru še devet afriških igralcev.

Predstava bo na sporednu do 26. oktobra. Pred premiero bodo ob 19. uri v foyerju predstavili kip Giorgia Streherlerja, ki ga je leta 2000 ustvaril Bruno Chersicla in ga je Fundacija CRT odkupil na dražbi po kiparjevi smrti.

O NAŠEM TRENUTKU

Temna znamenja nad našim nebom

ACE MERMOLJA

V mladosti sem z radovednostjo bral trilogijo Franceta Bevka »Znamenja na nebu«. V njej je pisatelj pisal o »nesrečah«, ki so prizadele slovensko ljudstvo od Tolmina do Gorice. Te nesreče so bile naravne, socialne, vojne in podobno. O trilogiji imam bežne spomine, saj gre za čtivo, ki ga lahko bereš, ko si najstnik, naslov trilogije pa je navdahnil članek. Bevk je pisal knjige v času fašizma.

Prejšnji teden smo v Trstu in okolični preizkusili to, kar imenujejo »omba d'acqua - vodna bomba«. Izraz se v slovenščini slabo sliši, vendar ne poznam boljšega, saj ne gre za naliv. Vodna bomba pomeni, da resnično lije kot iz škafa. Ker so pred našo hišo modri občinski in drugi delavci večkrat kopali kanale in nato vse asfaltirali po sistemu plast asfalta na drugo plast, se je pot dvignila. Nekoč je bil hišni prag višji od zemljišča pred vrati, danes je nižji od asfalta. Izkopali smo si kanal, ki pa je pred »bombami« nemočen. Vodnih odtokov in greznic pa itak nič ne čisti.

Tako sva ob bombi z ženo sredi noči čistila poplavljeno hišno pod. Ko sva vse očistila, je ponovno zagrmelo in v petih minutah je voda preplavila vse barikade pred vrati. Čistila sva znova. Seveda to ni nič v primerjavi s tragedijo v Miljah, kjer sta voda in blato zadušila žensko. Poizkusili smo Ge novo v malem.

Pred poletjem, ki ga ni bilo in pred jesenjo, ki noče priti, se oblaki pomikajo po delu Italije, bombardirajo določena področja in povzročajo škodo in smrt. Kako je to mogoče? Gre za kazen Božjo? Bentiti nad sedanjo vladu in nad trenutnimi župani je razumljiv, vendar malo upravičen izbruh obupa in jeze.

Vsem je jasno, da so italijanska mesta in prelepne okolice pozidali brez vsakega odgovornega načrta. Prebivalci so izkoristili odsotnost resnih urbanističnih načrtov in zidali, kjer je bilo možno in najceneje. Nadalje, država v svoji celoti ni skrbela za lastni teritorij in sedaj bo potrebno celiti rane. Krivo je vodstvo, a krivi so tudi državljanji, ki niso bili pazljivi do okolja in izkorisčali »luknjek« v sistemu. Nekateri so jih celo širili ... To je pač Italija.

Obstaja pa veliko širši problem. Svetovne države in sami znanstveniki si do včeraj niso bili edini glede varstva okolja in človekovih posegov, ki so spreminjali naravne pogoje planete. Nekateri so opozarjali na otoplitev atmosfere kot posledice najrazličnejših izpušnih plinov, drugi so jemali iz predalov statistike, ki dokazujejo, kako je Zemlja tekom milijonov let doživljala topla obdobja in zamrznitve. Danes so si znanstveniki in politiki edini, da je res prva verzia: otoplitev atmosfere je očitna in k nji je prispeval človek z ne-premišljeno uporabo energije.

Zelo banalno: sredi oktobra je naše morje še vedno toplo, zrak je spomladanski, če že ne poletni (na jugu), v višine pa pritekajo mrzli zračni tokovi. Tako se oblaki napolnijo z neverjetno energijo in z nenormalno količino vode, ki jo ob »poku« raztovrijo na našo zemljico: kot letala bombe. Vremenoslovci ne morejo izračunati, koliko vode prinašajo ti monsunski oblaki, ki so bili nekoč značilni za južna področja poloble (v bližini ekvatorja). Planet Zemlja je bolan in ga bo moral človek zdraviti. Vaj dokler ne bo vodna bomba atomska bomba. Lahko pa se požvižgamo in občasno preklinjam javne upravitelje.

Drugo kužno znamenje je virusno obolenje ebola. Tudi ta prihaja iz Afrike. Živo se spominjam, kako se je

ILIRSKA BISTRICA - S filatelično razstavo o znamkah in žigih Proslavili 150-letnico ustanovitve bistriške Narodne čitalnice

ILIRSKA BISTRICA - Filatelična sekcija Primorskog numizmatičnega društva, ki jo že vrsto let vodi predsednik Vojko Čeligoj, je pred kratkim obeležila 150-letnico ustanovitve Narodne čitalnice v Ilirske Bistrici. V spomin na okrogli jubilej so v Domu na Vidmu odprli filatelično razstavo na temo »Literatura, jezikoslovje, publicistica na poštnih znamkah in priložnostnih poštih žigih«. Gradivo je iz zbirke Janka Stampfla. Ob tem dogodku so izdali tudi spominsko kartico in spominski kovanec »za 50 fičnikov!« Priložnosti poštne žig in kovanec je oblikoval Romeo Volk in za osrednji motiv žiga priredil napis »čitanica« iz črk iz časa, ko so ustanavljali Bistriško narodno čitanico.

Ilirska Bistrica je bila v drugi polovici 19. stoletja živahen trg v vsem strukturami, ki so mu dajale pridih dobro organizirane skupnosti. V ta čas sodi zamisel, da v Bistrici oblikujejo Narodno čitalnico po vzgledu podobnih na Kranjskem. Velik pobudnik te zamisli je bil domačin velik narodnjak Matija Ličan, imenovan »Stari Slovensec«, kar bi danes pomenilo »zaveden

Ob obletnici čitalnice so izdali tudi priložnostno poštno dopisnico

Slovenec« in to je v nemško nastrojeni Avstro-ogrski bila pogumna država.

»V Hotelu Ilirija so 7. avgusta 1864 sklicali ustanovni občini zbor in ob velikem navdušenju ustanovili Narodno čitalnico v Bistrici. Bila je 16. čitalnica na Slovenskem. Čitalnico so vodili vsa leta delovanja ugledni Bistričani, med njimi tudi pesnik in prevajalec Ivan Vesel Vesnin. Aleksander Ličan je postal prvi društveni predsednik. Čitalnica je zaživel bogato

društveno življenje,« je povedal predsednik PND Vojko Čeligoj.

S prihodom Italije v naše kraje so se začele omejitve in v letu 1927 pride do prepovedi delovanja čitalnice, zaplembe premoženja, potučevanja in preganjanja organizatorjev čitalništva v Bistrici. Tradicijo čitalništva in njeno poslanstvo po svoboditvi od leta 1945 nadaljuje Knjižnica Makse Samse v obnovljeni stavbi.

O. K.

PISMA UREDNIŠTVU

Zgodilo se je v Trstu in drugod v Evropi

Misljam, da je prav, da so bralci našega dnevnika seznanjeni s posegom, ki sem ga imel na pokrajinski skupščini Demokratske stranke 20. oktobra. Med drugimi so bili prisotni tajnik Štefan Čok, poslanka Tamara Blažina ter senator Francesco Russo. Povedal sem tole:

Strinjam se, da zgodovino prepustimo zgodovinarjem, a ko občinski svet v Trstu odobri rezolucijo o osvoboditvi 12. junija, ko župan Roberto Cosolini napiše, da je osvoboditev potekala med 30. aprilom in 1. majem in ko vidni predstavniki moje stranke trdi, da je bil Tito krvolochi lider okupatorske vojske, ne kakaj narobe. Vlada namreč velika zmesnjava.

Za tiste Tržačane, ki niso hoteli Jugoslavije in komunizma, je 12. junij 1945 prav gotovo pomemben datum. Vsi razsodni ljudje to brez problema razumemo, a po vsej Evropi datum osvoboditve sov-

pada z datumom vojaške zmage proti načizmu. Tako je tudi v Italiji, kajti 25. april je prav to. Povsod je tako, razen v Trstu. Je to mogoče le zato, ker je osvoboditelj govoril drugi jezik?

Ko govorimo o gospodarstvu, trdim, da je iziv globalen, ko pa govorimo o zgodovini, vidimo le naš vrtiček. Za evropsko stranko je to še precej čudno. Po 70. letih je lahko gledali na tiste dogodek bolj odmaknjeno in manj čustveno, kajti prihodnje leto bo okrogla obletnica in bo treba za vedno izročiti zgodovino zgodovinarjem na dostojen način.

Jugoslovanski vojski ocitajo, da je zasedla tuje ozemlje, a na koncu vojne zmagovita stran skuša zasesi čim več ozemlja, kajti potem se lahko vedno umakne. V zgodovini človeštva se je vedno dogajalo tako.

Tita pa krivijo, da je bil krvolochi lider. Nič več in nič manj od drugih vojaških in političnih voditeljev v celotni zgodovini človeštva, ki je napisana s krvjo. Mar niso v dobi inkvizicije ljudje umirali v imenu Jezusa Kristusa, a zaradi tega nihče ne trdi,

da je papež krvolochen. Vse vojne se so končale z maščevanjem, na žalost je tako in ko pride do maščevanja trpijo tudi nedolžni ljudje. Zgodilo se je v Trstu, drugod po Italiji, v Evropi in svetu. V zgodovini človeštva je bilo vedno tako. Ko je bilo vojne praktično že konec, so bombardirali Dresden in vrgli dve atomski bombe na Japonsko. So pa bili to Angleži in Američani ...

Vsekakor smo razumeli, da teorija o skupnem zgodovinskem spominu ne drži. V Trstu gojimo dva spomina in naj vsakdo spoštuje svojega bližnjega, kajti brez medsebojnega spoštvovanja ne more biti enakega dostojanstva.

Stefano Ukmar, deželni svetnik Ds

JEZIK NA OBROBU

Neštetokrat se sprašujem, kje najdejo naši pisci toliko napacišnih predložnih zvez; o vezljivosti slovenskih glagolov največkrat ne vedo dosti ali celo nič, in to tudi taki, ki sicer pišejo sorazmerno dobro.

Tako sem izvedela, da se na Okusih ob meji, lahko tudi sami prepričamo nad kakovostjo dunajskih zrezkov, nemških svinskih krač in še drugih dobro. Kako se je ob glagolu prepričati znašel zelo malo rabljeni predlog nad, je res prava uganka. Predlog nad je uporaben, kadar je govor o čem, kar je nad čim, npr. letalo leti nad mestom, za izražanje višjega položaja, (Općine ležijo nad Trstom), presežnosti, čustvenega odnosa (zgražati se nad čim). Ne vem, kako je med te zvezami (tudi v Sloveniji) zvezni biti zadovoljen nad kom - čim namesto s kom, s čim.

Prepričati se o čem, nam govor o pozitivnem ali negativnem odnosu med povedanim in resničnostjo, spada torej med glagole, s katerimi obravnavamo kak premest; taki so glagoli govoriti, poročati, pričati, razpravljati, dvomiti, soditi; vežejo pa se s predlogom o, saj se misli in pogovor pa tudi mišljenje in prepričanje sučejno okrog teh dejanih, dogodkov, predmetov. Prepričali se bomo torej o kakovosti du-

najskih zrezkov, ki jih bodo ponujali Okusi ob meji.

Neprimeren predlog nad je tudi v stavku: »Nad novim šotoričem je zelo kritičen poslanec Severne lige...« Če govorimo o kritičnem odnosu posameznika, bi morali reči: »kritično gleda na šotoriče poslanec Severne lige« ali pa »kritično sprejema šotoriče...«. Lahko pa smo tudi kritični do česa, nikakor pa ne nad čim.

Nerodno je bil izbran tudi prislov samovoljno v stavku: »Begunci se lahko samovoljno premikajo. Zelo verjetno je hotel poročevalc povedati, da se begunci lahko prosti gibljejo, da niso zaklenjeni ali zaprti, da za gibanje in premike ne potrebujejo posebnega dovoljenja. Premikajo se (si muovono) Italijani.

Besede samovoljno, samovolja, samovoljnež imajo negativen prizvok. Uporabljamo jih za označitev ljudi, ki se ne ozirajo na svojo okolico, ampak ravnačajo tak, kaj je njim prav. Navadno jim rečemo tudi trmgloveži, ker poznajo samo sebe in svoje potrebe.

Zelo ostra je tudi beseda ustrahovati, saj je primerna za človeka, ki z grožnjami in silo povzroči, da se kdo česa zelo boji, da je zelo prestrašen. Zelo pog-

sto se uporablja za zasedbeno vojsko, za diktaturo, ko je večkrat govor o strahovladi, t.i. oblasti, ki temelji na strahovanju, na nasilju. Je sinonim terorja; ustrahovati pomeni terorizirati. Oba glagola ustrahovati in ustrahovati sta nedovršna, uporabljajo se predvsem drugi.

Misljam, da bi bilo dovolj, če bi napisali, da ravna neodgovorno, kdor strasi ljudi z ebolo in drugimi epidemijami...

Na koncu pa čistila, ki jih uporabljajo čistilke za čiščenje prostorov in čevljev, medtem ko begunci potrebujejo sredstva za osebno higieno: milo, zobne ščetke in krema za zobe, glavnike in podobno. Sredstev je dolga vrsta, med njimi so tudi čistila, ki pa jih ne uporabljamo za osebno higieno.

Lelja Rehar Sancin

Prej do novice na naši spletni strani

www.primorski.eu

SSG - Uvod v sezono in obenem zadnje dejanje Kogojevih dni

Koncert ansambla SToP zaživel v gledališko-glasbeni dimenziji

Izvrstni slovenski tolkalci ponudili raznolik in s humorimi točkami začinjen nastop

Mednarodni festival sodobne glasbe Kogojevi dnevi je zaključil svojo petinideseto sezono v Trstu, kar je že tradicija, ki povezuje večino krajev, v katerih je Marij Kogoj odraščal in razvijal svoj žal premalo priznani talent, od Kanala, Gorice in Benečije do našega mesta, v katerem se je rodil. Festival s svojo kvaliteto trdoživo kljubuje krizi, ki je tudi v Sloveniji znatno ošibila prispevke kulturnemu področju, in še naprej opravljajo svoje hvalevredno poslanstvo, za katerega je lani prejel Bettetovo listino, najvišjo nagrado, ki jo Društvo slovenskih glasbenih umetnikov podeljuje za promocijo slovenske glasbe v Sloveniji in tujini. Zasluge si delita predsednica Prosvetnega društva Soča iz Kanala Milica Zimic in mojster Anton Nanut, ustanovitelj (s pokojnim Marijanom Gabrijelčičem) in umetniški vodja festivala, pa tudi vrsta prostovoljcev, ki skrbi za organizacijo in brezhibno izvedbo pobude. Imena svetovno znanih umetnikov in skladateljev, tako slovenskih kot tujih, bogatijo zgodovino festivala, ki ima svoje antene široko razprte zato, da lovi duh časa in seznanja občinstvo s sodobnim utripom, tolaži pa ga tudi s klasiki, ki manj razvajenim poslušalcem lajšajo dojemanje.

Zadnji letoski koncert je v tržaškem Kulturnem domu oblikovala skupina SToP - Slovenski tolkalni projekt, ansambel, ki je bil ustanovljen leta 1999 in je v petnajstih letih dosegel že visoke cilje, med drugim Župančičeve nagrade lani, letos pa nagrado Prešernovega skladatelja. Tolkala se zdijo kot nalač, da lahko s svojo raznolikostjo uprizorajo pospešeni ritem in trušč naše sodobnosti, ki nas obkroža in včasih ogroža s koncentričnim napadom zvokov, kot se je zgodilo v prvi skladbi na programu, Thanatos (Smrt) Johna F. Kieferja, pravem zvočnem šoku, v katerega so širje tolkalci vložili vso svojo energijo. Mnogo bolj mirno se je nato četverica usedla okrog mize ter nam

Ob spremem
obvladanju
glasbene tehnike
so člani ansambla
SToP so v končnem
delu programa
izkazali tudi veliko
duhovitost z
izvajanjem
»namizne« glasbe

FOTODAMJ@N

uprizorila ljubko in duhovito zamisel Vinka Globokarja (letos osemdesetletnika), nedvomno najbolj drznega in originalnega slovenskega skladatelja in interpreta druge polovice minulega stoletja, ki svojemu opusu dodaja prese netljivo nove zamisli tudi v tretjem ti- sočletju: v skladbi Kvadrat, ki je nastala 1.1989, vsakovrstni predmeti postanejo tolkala, zaživijo v glasbeno-gledališki dimenzi, ki se poigrava z obliko kvadrata, abstraktno in konkretno, dokler se tudi glasovi tolkalcev strnejo v enozvoče in nato zlijejo v konsonanten akord.

Med skladatelji mlajše generacije ima Tadeja Vulc že lepo izoblikovano osebnost: bivša učenka Uroša Rojka je študij kompozicije nadgradila v tujini, kjer je več njenih skladb poželo pomembna priznanja. Za skladbo Tri i- veri ji je Akademija za glasbo iz Ljubljane letos podelila Prešernovo nagrado, ki si jo je mlada umetnica zaslužila predvsem zaradi izvirnosti, kot smo lahko ugotovili ob poslušanju skladbe,

ki se po malem zgleduje tudi po Globokarju, vsaj kar se tiče izbire nena- vadnih zvočnih virov, od klopotca do zmečkanega papirja, v drznem preizkušanju vedno bolj labilne meje med zvokom in šumom ali hrupom.

Drugi del programa je bil, po na- povedi tolkalcev, nekoliko manj intelektualno obremenjen, sicer pa pester in raznolik: najprej japonska glasbena ikебана Ame no nihoj Haruke Fujii, v kateri se je blagozvočnost treh marimb postopoma prevesila v pravi rock, nato spet marimba, ena in mogična, za Sambamarimba Blues, s plesnim žarom nabito skladbo Neya Rosaura, ki so jo tolkalci predstavili v brazilskih nogometnih dresih.

Skupino SToP sestavlja osem tol- kalcev iz različnih concev Slovenije, šte- vilo pa lahko niha in v Trstu so nastopili Barbara Kresnik, Matevž Bajde, Da- mir Korošec, Franci Krevh, Tomaž Lojen in Dejan Tamšič: zagnane po- ustvarjalce smo pred časom spoznali na Openskih glasbenih srečanjih, z vese-

ljem pa smo ponovno prisluhnili dve- ma skladbama, ki sta nastali v čistem humorističnem duhu: najprej simpatična predelava Rossinijeve Uverture k operi Guillaume Tell, ki so jo fantje imenitno odigrali na štirih kozicah, na- to pa ljubka parodija Manfreda Men- keja, ki ima za izhodišče tako Mozar-

tovo Eine kleine Nachtmusik kot Tele- mannovo Tafelmusik: Eine kleine Tischmusik je tolkalce postavila pred mizice s kuharškimi klobukami, in kuhal- nice so bile protagonistke hudomušne skladbine, v kateri so izvrstni glasbeniki spet pokazali svojo spretnost, pa tu- di duhovitost. Svojevrsten koncert je v Kulturni dom privabil kar lepo število poslušalcev, ki so z navdušenimi aplavi priklicali dodatek: odziv petja iz dvo- rane na vabilo tolkalcev je bil sicer ne- koliko šibak, klic Jing je mnogo kre- keje odmeval z odra, razpoloženje pa je ostalo vsekakor zelo prijetno v skladbi, ki jo je Manfred Menke prosto prire- dil po Carlosu Santani.

Katja Kralj

OB SMRTI VELIKEGA TRŽAŠKEGA SLOVENSKEGA SKLADATELJA - Tisti plakat v gledališkem muzeju ...

Merkù, predhodnik »drugega Trsta«

Gledališki muzej Schmidl v Gopčevičevi pa- lači ob Kanalu je prava zakladnica tržaškega pol- preteklega kulturnega časa. Na hodniku v drugem nadstropju lahko iz razobešenih uokvirjenih plakatov opernih in drugih glasbenih predstav razberes, kaj vse je mesto ponjalo v drugi polovici dvajsetega stoletja in kdo vse je tu nastopal. Arturo Benedetti Michelangeli (14. maja 1951), Victor De Sabata (1. novembra 1952), Sergiu Celibidache (8. maja 1954), Arthur Rubinstein (26. maja 1954). Plakat Allied Information Services je (v angleščini) napovedal prihod Herberta von Karajana: v četrtek, 27. septembra, (letnica ni zabeležena, a s pomočjo koledarja je bilo mogoče ugotoviti, da je bilo leta 1951 ...) je dirigiral Beethovenovo Peto simfonijo, dva dni pozneje, v soboto, 29. sep- tembra, Šesto Čajkovskega.

Sami glasbeni velikani.

V bližnjih sobi je razobešen plakat, popisan z zgodovino slovenskega glasbenega ustvarjanja v Trstu. Izdal ga je tržaško operno gledališče Verdi ob krstni izvedbi opere v dveh dejanjih Kačji pastir (v italijanskem prevodu: La libellula), ki jo je na besedilo Svetlane Makarovič uglašil Pavle Merkù. Delo je režiral Giorgio Pressburger, sceno in kostume je pripravil Klavdij Palčič.

Bilo je 19. novembra 1976. Takrat je bilo v tržaškem glasbenem templju mogoče slišati glasbo slovenskega tržaškega skladatelja. Prvič po vojni.

Pavle Merkù je dan pred krstno uprizorit- vijo Jožetu Korenu izjavil, da mu je takratni di- rektor gledališča prof. Giampaolo de Ferra na- ročil, naj napiše izvirno opero za krstno izvedbo v Verdiju. »Ponudba ali naročilo ni bilo samo iz- raz prijateljstva, ki naju veže že dolga leta, mar- več tudi izraz duha, ki se je uveljavil v našem mestu in v delu njegovega kulturnega ambienta,« je skladatelj označil tedanje kulturno odpiranje Trsta.

Takrat se je v mestu dogajalo res nekaj za ti- ste čase nevsakdanjega. Dan prej so v Rossettiju odi- grali premiero Cankarjevega Martina Kačurja, Idealista v dramski priredbi Fulvia Tomizze s Cor- radom Panjem v glavnih vlogih (in eno od ženskih vlog je odigrala Miriam Bartolini, bodoča Veronica Lario Berlusconi ...). Predsednik gledališča je bil Guido Botteri, tržaški morotejec, eden od »reži- serjev« imenovanja Dušana Hreščaka v mestno ob- činsko upravo.

Kazalo je, da se je v Trstu začela kulturna od- juga. A kaj kmalu je te zmetke sodelovanja in spre- jemanja drugega zatrila zmrvzel, imenovana Osimo. Tržaški Il Piccolo je tiste novembske dni bolj kot o kulturnem sprejemanju slovenske duše mesta pol- nil stolpce in strani z odvračanjem dogovora med sosednjima državama; strašil z razdejanjem Krasa; opozarjal na novo slovensko nevarnost; vsakodne- vno poročal o zbiranju podpisov proti sporazumu.

Tako je bilo treba počakati še dobro poldrugo desetletje, preden je lahko sred sedemdesetih let kulturno zaplojeni »drugi Trst« shodil s korakom Illyjeve in Damianijske občinske uprave.

A nekaj je neizpodbitno. Pavle Merkù je bil s svojim Kačjim pastirjem njegov dragocen pred- hodnik. Zato ga ime na plakatu v gledališkem mu- zeju ob Kanalu postavlja v družbo velikanov, ki so pisali zgodovino tržaške glasbe.

Marjan Kemperle

Plakat v muzeju Schmidl

JENKOVA NAGRADA
Dobitnica
Anja Golob
zavnila denar

V Medani bi moral Društvo slovenskih pisateljev včeraj podeliti Jenkovo nagrado. Iz društva so spo- ročili, da je nagrajeno delo zbirka Ve- sa v zgibi Anje Golob, podelitev na- grade pa so v pondeljek odpovedala "iz objektivnih razlogov". Golobo- va je v izjavi zapisala, da ji je nagra- da v čast, hkrati pa je iz načelnih ra- zlogov zavrnila denarni del.

Vesa v zgibi je druga pesniška zbirka Golobove, ki je nase opozori- la že leta 2010 s prvencem V roki. Strokovna žirija je v utemeljitvi Jen- kove nagrade, ki jo društvo podeljuje za najboljšo pesniško zbirko zad- njih dveh let, zapisala, da je nova zbir- ka Golobove »novi korak v neskon- čni prostor poezije, ki se od pesnič- nega prvega poskusa razlikuje po tem, da na videz preprostejši pesni- ški postopki porajajo bolj razplaste- no sporočilo.«

Golobova je na društvo naslo- vila izjavo, ki jo je posredovala tudi medijem: »Izkreno se zahvaljujem strokovni žiriji, da se je odločila zbir- ki Vesa v zgibi podeliti letosnjo Jen- kovo nagrado. Čestitam sonomini- rankama in sonominircema. Jen- kovo nagrado sprejemam, vesela sem je, v čast mi je. Iz načelnih ra- zlogov in iz razlogov po mojem mne- nju osnovne higiene pa zavračam sprejem pripadajoče denarne nagrade. Pri ničemer, kar je povezano z de- narno nagrado, ne želim sodelovati,« je v izjavi zapisala Golobova.

Predsednik Društva sloven- skih pisateljev Veno Taufer je dejal, da sicer razume zavrnitev iz načelnih razlogov, Golobovo pa je prosil, naj pojasni, kateri so razlogi "osnovne hi- giene", zaradi katerih zavrača denar- ni del nagrade. »Tu je vpleteno nekaj, kar nehote in pravzaprav nujno na- miguje na nekaj nesnažnega,« je ute- meljil vprašanje.

Poleg zbirke Vesa v zgibi so bi- la letos za Jenkovo nagrado nomi- nirana še dela Dekleta pojebo Petra Kolška, Davek na dodano vrednost Katje Perat, Bull-roarer Radharani Pernarčič in Sprehajalec ptic Denisa Škofiča. (STA)

FOTOD@MJAN

BRUSELJ - Evropska komisija bo najbrž s prvim novembrom že operativna

Junckerjeva ekipa na situ evroparlamenta

STRASBOURG - Evropski poslanci bodo danes predvidoma odločali o usodi komisarske ekipe Luksemburžana Jean-Clauda Junckerja, ki naj bi prihodnjih pet let pomagala voditi EU. Pri zaslišanju več komisarskih kandidatov v Evropskem parlamentu se je zapletlo, a zdaj naj bi imeli vsi zeleno luč. Juncker je organizacijsko strukturo prihodnje Evropske komisije javnosti predstavljal 10. septembra in v minulem mesecu in pol je bila deležna pozornosti, kakršne prejšnje komisije in njihovi predsedniki niso bili vajeni.

Položaj nastopa v času, ko je v EU na kocki veliko stvari. Po najhujši gospodarski in finančni ter tudi socialni, politični in moralni krizi unije doslej, ko je velik del Evropecev izgubil zaupanje v institucije EU in se je nevarno okreplil glas evroskepticizma, se Junckerjevo ekipo označuje kot ne-kakšno prelomno komisijo.

Obljuba letosnjih evropskih volitev, da »je tokrat drugač«, je vodilnemu kandidatu Evropske ljudske stranke prinesla položaj predsednika nove komisije. In od njega se zdaj pričakuje, da bo obljubo izpolnil. Kot je poudaril tudi sam ob septembrski razgrnitvi svojega predloga komisije, je na njih »izjemna priložnost in obveznost«.

Na odhajajočo komisijo in njenega predsednika, Portugalca Josefa Manuela Barrosa, letijo številni očitki - da jim je manjkalo dolgoročnejše vizije, da so bili preveč naklonjeni politiki varčevanja in s premalo socialnega čuta ter da so pustili, da se je moč z institucij EU selila nazaj v evropske prestolnice z Berlinom na čelu. Odzivi na Junckerjev septembrski predlog so bili različni, v veliki meri pozitivni, pa tudi kritiki mu večinoma dopuščajo možnost, da jih še pozitivno presenetiti.

Juncker predvsem izpostavlja, da je z vrsto bivših premierjev, ministrov in komisarjev oblikoval ekipo, ki bo politična in ne birokratska, ki bo gledala široko in delovala usklajeno ter se ne bo vmešavala v malenkosti, ampak se bo posvetila strateškim vprašanjem. Obenem ne pozabi omeniti, da je ob vsem tem uspel zagotoviti še tretjino žensk v komisiji.

Tudi sama struktura nove komisije, kot si jo je zamislil njen predsednik, je precej drugačna od strukture sedanje Barrosove zasedbe. Več vprašanj glede tega sicer ostaja odprtih in vrstijo se pomisleki, kako se bodo nove ideje obnesle v praksi. Po eni strani naj bi bila moč manj centralizirana v predsedniku, a obenem bolj v rokah sedmih močnih podpredsednikov. Ti ne bodo imeli svojih resorjev, ampak bodo usklajevali delo »navadnih« komisarjev in uresničevali prednostne projekte komisije.

Dvomi obstajajo tudi glede razdelitve portfeljev, češ da se področja dela prekrivajo in da grozi v komisiji, potem ko bo dejansko poprijet za delo, oster boj za moč, še posebej na področju gospodarstva in financ. Prav tako tudi po zaslišanjih v veliki meri ostaja neodgovorjeno vprašanje, kje točno namerava Juncker dobiti dodatnih 300 milijard evrov za investicije v EU v prihodnjih treh letih. To je bila ena njegovih glavnih obljub, ko je 15. julija, potem ko so ga voditelji držav članic vendarle predlagali za novega predsednika komisije, stopil pred evropske poslance.

Juncker je poslancem julija predstavil ambiciozen načrt dela, saj, kot je poudaril, unija potrebuje temeljite reforme. Med drugim obljudila zagotovo rasti in zaposlovanja z investicijami, resnično skupen digitalni trg in energetsko unijo, krepitev industrijske baze ter poglobljeno in bolj poslošno gospodarsko in monetarno unijo. Ključno vlogo naj bi odigrali že omenjeni podpredsedniki - v prvi vrsti Nizozemec Frans Timmermans, prvi podpredsednik

komisije in Junckerjeva »desna roka«, ki se ga je že prijel vzdevek »super komisarja«. Na področju gospodarstva in financ podpredsednika postajata bivša premiera Finske in Latvije, »fiskalna jastreb« Jyrki Katainen in Valdis Dombrovskis. Visoka so tudi pričakovanja od nove visoke zunanjopolitične predstavnice EU, Italijanke Federice Mogherini.

Komisarska ekipa tako danes pred poslance prihaja v zelo podobni sestavi, kot si jo je septembra zamislil Juncker. Kljub nekaterim pomislekom v minulih dneh bo očitno tudi »ujela vlak« in začela z delom 1. novembra.

Poslanci bodo zdaj potrjevali celotno komisijo in po napornih tednih zaslišanju, usklajevanjem in politične trgovine večjih presenečenj ni pričakovati. Zagotovo bodo namreč komisijo podprli največji skupini EPP in S&D ter liberalci (Alde), kar je že dovolj za navadno večino, s katero se potrjuje komisija. Glasovanje bo javno. (STA)

Potem ko so bili posamezni komisarji na »izpitu« pred evroparlamentarci, danes ne bi smelo biti presenečenj

ANSA

RIM - Finančni manever vzbuja razprave

Zakon o stabilnosti med kladivom Bruslja in nakovalom javnih uprav

Včeraj je bil zakon o stabilnosti poslan pregled predsedniku republike Giorgiu Napolitanu, ki ga bo, kot je sam dejal, »pozorno ocenil«

ANSA

BRUSELJ - Rusija in Ukrajina

Nov krog pogajanj o plinskem sporu

BRUSELJ - Moskva in Kijev sta včeraj v Bruslju začela nov krog pogajanj o plinskem sporu. Osrednji točki spora sta prihodnja dobavna cena ruskega plina in ukrajinski neplačani računi za preteklo dobavo. O tem sta se včeraj znova pogovarjala tudi predsednika obeh držav Vladimir Putin in Petro Porošenko. Pogovorov v Bruslju so se poleg gostitelja, evropskega komisarja za energijo Güntherja Oettingera udeležili še ukrajinski energetski minister Jurij Prodan, njegov ruski kolega Aleksander Novak in šef ruskega energetskega giganta Gazprom Aleksej Miller.

O tej temi sta se po telefonu pogovarjala tudi Putin in Porošenko. Njuna urada sta sicer sporočila le, da sta voditelja izmenjala pogled o energetski oskrbi, prav tako pa sta poudarila potrebo po zagotovitvi popolne prekinute ognja na vzhodu Ukrajine, kjer še vedno potekajo posamezni sponadi med proruskimi uporniki in ukrajinsko vojsko.

Čez konec tedna je odjeknila novica, da sta se državi sporazumeli o ceni ruskega plina za Ukrajinou za obdobje do konca marca. Ta znaša 385 ameriških dolarjev za 1000 kubičnih metrov plina, kar je precej znižanje s 485 dolarjev, kot je doslej zahtevala Rusija. A ukrajinski premier Arsenij Jacenjuk je takoj opozoril, da uradno dogovor še ni podpisani. Kot je po koncu včerajšnjih pogovorov povedal komisar Oettinger, so sicer dosegli »pomemben napredok«, ne pa tudi dogovora. Pogovori se bodo zato nadaljevali prihodnjo sredo.

Trenutno pa se še pogajajo o dolgovih Kijeva za preteklo dobavo. Do konca leta bi morala Ukrajina na podlagi ruskih zahtev poplačati za približno 3,5 milijarde evrov plinskih dolgov. Evropska komisija je medtem sporočila, da je Kijev uradno zaprosil za dodatni dve milijardi evrov posojil. Predstavniki komisije so sicer zatrtili, da prošnja ni povezana z aktualnimi plinskimi pogovori.

Iran bo pomagal Iraku v boju z džihadisti

TEHERAN - Iran je svojemu sosedu Iraku obljudil, da se bo »do konca« skupaj z njim boril proti skrajnežem Islamske države (IS). To je včeraj ob obisku iraškega premjera Hajdarja al Abadija zatrtil iranski predsednik Hasan Rohani. Pretežno šiitski Iran je oster nasprotnik sunitskih skrajnežev, a v boju proti (IS) ne sodeluje s koalicijo pod okriljem ZDA. »Kot Irak in boju proti tem teroristom podpiramo že od začetka, bomo tu tudi do konca,« je Rohani po navedbah svojega urada dejal Abadiju. Ta se mudi na svojem prvem obisku Irana, odkar je prejšnji mesec zasedel položaj.

Abadijev urad je sporočil, da je premierjev obisk namenjen »poenotenju regionalnih in mednarodnih naporov« za pomoč Iraku pri boju z IS. Džihadisti so junija sprožili siloviti ofenzivo v Iraku in zasedli obširna območja države. Skrajni suniti prav tako nadzorujejo mnoga ozemlja v sosednji Siriji. Iran, ki je ključni zaveznik režima sirskega predsednika Bašara al Asada, pa ne sodeluje v koaliciji zahodnih in arabskih držav proti džihadistom.

Slovaška prepovedala izvoz pitne vode

BRATISLAVA - Slovaški parlament je včeraj prepoved izvoza pitne vode zapisal v ustavo. Novo ustavno določilo bo v veljavno stopilo decembra. Izjeme bodo veljale v primeru izvoza mineralne vode v normalnih trgovinskih količinah in pri humanitarni pomoči za druge države. Z ukrepom je vlada odgovorila na očitke opozicije, da pitna voda v državi ni dovolj zaščitenega. Ustavno spremembo sta podprla 102 poslance v 150-članskem slovaškem parlamentu. Za sprejem je bilo sicer potrebnih 90 glasov, poroča slovaška tiskovna agencija Tasr. Od decembra dalje bo slovaška ustava spremenjena v četrtem členu.

»Kakršenkoli transport vode, zbrane iz vodnih virov na slovaškem ozemlju čez slovaške meje, je prepovedan,« se bo glasil nov odstavek, ki naprej še določa, da prepoved ne velja za vodo za lastno porabo, pitno oz. mineralno vodo, polnjeno v Slovaški in za vodo, ki bo kot humanitarna pomoč poslana v tujino.

ZLATO

(999,99 %) za kg

31.509,93

+20,20

SOD NAFTE

(159 litrov)

86,24\$

+0,98

EVRO

1,2762\$

-0,10

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

21. oktobra 2014

valute	evro (povprečni tečaj) 21. 10.	20. 10.
ameriški dolar	1,2762	1,2773
japonski jen	136,20	136,62
bolgarski lev	1,9558	1,9558
češka korona	27,613	27,562
danska korona	7,4470	7,4470
britanski funt	0,79000	0,79140
madžarski forint	306,38	306,37
litovski litas	3,4528	3,4528
poljski zlot	4,2184	4,2227
romunski lev	4,4170	4,4173
švedska korona	9,2004	9,1969
švicarski frank	1,2068	1,2064
norveška korona	8,3670	8,3900
hrvaška kuna	7,6665	7,6663
ruski rubel	52,3621	52,4198
turska lira	2,8584	2,8130
avstralski dolar	1,4475	1,4381
brazilski real	3,1766	3,1318
kanadski dolar	1,4356	1,4381
kitajski juan	7,8147	7,82921
mehiški peso	17,2351	4,1774
južnoafriški rand	14,0062	14,1028

GORICA - Podjetje ATER obnovilo nekdanji sedež zavoda INAM

Oddali 39 stanovanj, 1100 družin še čaka

Prenovljena stavba (levo) in včerajšnja oddaja stanovanj (zgoraj)

BUMBACA

nih stanovanj njihovo število znižalo, čeprav jih je še vedno veliko. Na socialno stanovanje namreč čaka preko 1100 družin, največ v Gorici in Tržiču.

Deželna odbornica Mariagrazia Santoro je včeraj v Gorici zagotovila, da bo dežela še naprej stala ob strani podjetju ATER, saj je ravno deželni denar preporeben pogoj za obnovo stanovanjskih poslopij. V imenu občinske uprave je župan Ettore Romoli izrazil zadovoljstvo, da je podjetje ATER obnovilo poslopje v neposrednem središču mesta, ki bi drugače klavrnopropadal, kot se na žalost dogaja za številne druge stavbe v mestu. Nova stanovanja je blagoslovil župnik Ruggero Dipiazza, ki je opozoril, da je obnovitev poslopja pomembno za pozivitev Podturna, saj se bo v rajon vselilo kar 39 novih družin. Dipiazza je hkrati opozoril prisotne krajevne upravi-

V Gorici je že obnovljenih šest socialnih stanovanj v Ulici Rabatta in osem v Ulici Formica, za katera je v pripravi dokumentacija za vseljivost

Obnova poslopja je bila preko štiri milijone evrov, tako da gre za največji obnovitveni poseg, ki ga je podjetje ATER opravilo v zadnjih letih v Gorici. Postopek za obnovo poslopja je stekel pred tremi leti, za gradbena dela je poskrbelo podjetje Imeco iz Lecca. Poslopje je bilo sicer zgrajeno v sedemdesetih letih prejšnjega podjetja; njegov načrt so izdelali v rimskem studiu Calini Montuori, v katerem so pripravili tudi načrt za vežo in cakalnicu železniške postaje Termini. V poslopju na vogalu med ulicama Vittorio Veneto in Bona so bile najprej ambulante zavoda INAM, zatem so v stavbi uredili sedež in urade zdravstvenega podjetja. Zatem je bilo petnadstropno poslopje nekaj let prazno in ga je leta 2002 odkupilo podjetje ATER, ki je zatem pripravilo načrt za njegovo obnovo in sprožilo potrební upravní postopek za izvedbo gradbenih del.

Na včerajšnji slovesni predaji obnovljenih stanovanj sta podjetje ATER predstavljala njegova poverjena upraviteljica Angela Caldareira in direktor Domenico De Gano, ki je opozoril, da narašča povpraševanje po socialnih stanovanjih. Še pred nekaj leti je bilo na cakalni listi preko 1500 družin, v zadnjih časih pa se je z obnovo raz-

telje in vodstvo podjetja ATER, da čaka na socialno stanovanje še veliko drugih družin, ki shajajo z vse večjimi težavami - še zlasti, če morajo za svoja stanovanja plačevati visoke najemnine. Dipiazza je zato pozval k čim prejšnji prenovi praznih stanovanj, ki jih je v poslopijih podjetja ATER kar nekaj. V Gorici je sicer že obnovljenih šest socialnih stanovanj v Ulici Rabatta in osem v Ulici Formica, za katera je v pripravi dokumentacija za vseljivost.

V prenovljenem poslopju v Ulici Vittorio Veneto so včeraj predali najemnikom ključe dvajsetih stanovanj, v prihodnjih dneh bo na vrsti še ostalih devetnajst. Med najemniki so tako Goričani kot priseljenci, ki sicer že več let živijo na Goriškem. Med 39 stanovanjih jih je šestnajst namenjenih enočlanskih oz. dvočlanskih družinam in merijo od 38 do 56 kv. metrov. Devet stanovanj meri od 73 do 86 kv. metrov in je primernih za družine s tremi do štirimi člani. Štirinajst stanovanj je nazadnje namenjenih štiričlanskih oz. petčlanskih družinam in meri od 78 do 105 kv. metrov. Dve stanovanji sta primerni za gibalno prizadete osebe.

PRISELJENCI - Odziv na sklep prefekture Za župana Gorice »smo na pravi poti«

Goriški župan Ettore Romoli izraža zadovoljstvo nad odločitvijo, da bodo prisilce azila dolgoročno namestili po vseh občinah v goriški pokrajini in kratkoročno na Krmenskem in Sovodenjskem. Romoli je zadovoljen, da se je goriški prefekt Vittorio Zappalorto zavzel za prerazporeditev prisilcev azila po vsem pokrajinskem ozemlju, potem ko so jih v zadnjih tednih v celoti gostili na območju goriške občine. »Če ne bi tako ostro nasprotovali šotorišču v Ulici Brass, bi šotori še vedno stali in bi Goriča postala begunska mesto,« še poudarja Romoli in opozarja, da je bila odločitev o postaviti šotorišča zgrešena. »Zdaj je na soških bregovih spet polno priseljencev in poletje se je že zdavnaj zaključilo,« pravi Romoli in poudarja, da bo notranjega ministra Angelina Al-

fana pozval k pripravi novega državnega načrta za ravnanje s priseljenci. »Zavrniti je treba prošnje tistih, ki so že zaman prosili za azil v drugih evropskih državah,« poudarja Romoli, ki je prepričan, da mora nov načrt za ravnanje s priseljenci pripraviti tudi dežela.

Z odločitvijo prefekture o namestitvi pri-

PRISELJENCI

V Krminu optimisti, v Gabrijah skeptični

»Prepričan sem, da bodo Krminčani razumeli, zakaj bomo tudi mi dali svoj doprinos k reševanju stiske prisilcev aziila. Ljudem bomo pojasnili, katera bo naša vloga. Prizadevali si bomo, da bodo pri celotni zadevi sodelovali krajevne človekoljubne organizacije, ki v našem mestu opravljajo zelo pomembno delo,« pravi krminski župan Luciano Patat in napoveduje, da bo v roku desetih dni potekalo javno srečanje, na katerem bo skupaj s prefektom Vittoriom Zappalortom razložil občanom, kako bo potekala obnova minoritskega samostana in koliko priseljencev bodo nato v njem gostili. »Z vprašanji nudenja pomoći prisilcev azila se bomo še dolgo ukvarjali, saj jih v Evropu beži pred vojno in nasiljem vedno več. Zato je pomembno, da vse občine iz goriške pokrajine dajo svoj doprinos,« trdi Patat, ki je prepričan, da je mogoče gostiti skupine dvajsetih priseljencev brez večjih težav. »Poskrbeti je treba, da so priseljenci razporejeni po občinah in da jih ne nagnetemo vse skupaj. V manjših skupinah se laže vključijo v krajevno okolje. Skrbeli bomo, da bodo lahko tudi sami prispevali k življenju naše krajevne skupnosti - na primer s sodelovanjem v naših človekoljubnih organizacijah,« dodaja.

Z razliko od krminskega župana so na Sovodenjskem glede namestitve prisilcev azila na njihovem občinskem ozemlju veliko bolj skeptični. Priseljence naj bi preselili v karabinjersko vojašnico v Gabrijah, ki je že več let prazna. »Vas je premajhna, sploh pa izbira Gabrij se mi ne zdi primerna niti zaradi njene odročnosti,« poudarja sovodenjska županja Alenka Florenin, ki hkrati pojasnjuje, da je vojašnica v državni lasti, zato pa bo imela v zadavi zadnjo beseda goriška prefektura. Županja naj bi si v prihodnjih dneh ogledala vojašnico ravno s prefektom, sploh pa podobno kot krminski župan poudarja, da je treba ljudem pojasniti, komu bo pravzaprav nudena pomoč, saj marsikdo ne pozna razlik med prisilci azila in nezakonitimi priseljenci. »Najprej je treba razumeti, če je sploh pametno vlagati v obnovo gabrske vojašnice, zatem je treba vzpostaviti sodelovanje s kvesturo, prefekturo, karabinjerji ... Tudi krajevna Cerkev lahko priskoči na pomoč, kot se v Gorici dogaja z nadškofijsko Karitas,« poudarja Alenka Florenin.

Nad prefektovo odločitvijo, da bi od 20 do 25 prisilcev azila nastanili v nekdajni karabinjerski vojašnici v Gabrijah, pa izraža zaskrbljenost sovodenjske sekcije stranke Slovenske skupnosti (SSk). »Ne gre za nasprotovanje nudenju pomoći osebam, ki jo potrebujejo, saj prihajajo k nam iz dežel, kjer divja vojna. Takim ljudem je obvezno nuditi pomoč in primerno bivališče, dokler si ne uredijo svojega statusa. V tem smislu sovodenjska sekcija Ssk nasprotuje vsem predsdokom, ki vladajo do prisilcev azila. Drugi vidik te zgodbe pa je lokacija - karabinjerska vojašnica v Gabrijah. Objekt je zaprt že celo desetletje in je že bil neprimeren, ko je sovodenjska občina iskala novo lokacijo za rupenski vrtec. Prav gotovo bo potrebega kar nekaj denarja, da bo vojašnica minimalno zadoščala bivalnim potrebam. Najbolj problematični vidik pa je odročnost vojašnice, saj v njeni bližini ni javnih lokalov, trgovin, pošte,« poudarjajo v sovodenjski sekciji Ssk in opozarjajo, da je v Gorici več kasarn v boljšem stanju od gabrske. »Tudi goriški občinski svetnik Fabrizio Oretti je že predlagal, naj se priseljenci namestijo v eno izmed praznih goriških vojašnic, kjer bi jim bilo lažje nuditi najosnovnejše potrebske in jih bolje kontrolirati,« dodajajo v Ssk.

GORICA - Zamenjava v občinski palači
Nekdaj trijezični urad, zdaj Ljudska univerza

Najmanj pripravljenosti na sodelovanje zaznali na univerzah v Vidmu in Trstu

Nad vhodom se je pojavil nov napis

Kjer je bil trijezični urad za stike z javnostjo, bo v kratkem zaživel goriška Ljudska univerza. Ustanavljajo jo v občinski palači v Garibaldijevi ulici na pobudo profesorja psihologije Enza Kermola in bo ponujala podiplomske tečaje, prirejala bo predavanja in delavnice. »Posebno pozornost bomo namejali analizi obraza, s pomočjo katere raziskujemo človekovo obnašanje,« pravi Kermol in dodaja, da so vzpostavili stik z raznimi univerzami v Italiji in tujini, saj potrebujejo njihovo pomoč za priznanje podiplomskih tečajev. Še najmanj pripravljenosti na sodelovanje so zaznali v Vidmu in Trstu, čeprav - tako poudarjajo - se njihova ponudba ne krije s tečaji videmske in tržaške univerze. Sodelovanje nameravajo vzpostaviti tudi z novogorško Ljudsko univerzo, ki že več let ponuja celo vrsto tečajev in izobraževalnih delavnic.

»Goriška Ljudska univerza bo prirejala tudi jezikovne tečaje tako za odrasle kot za otroke,« napoveduje Roberta Macuzzi, ki bo ena izmed profesorjev na Ljudski univerzi. Po njenih besedah razmišljajo, da bi kak tečaj izpeljali tudi v slovenščini, pri čemer računajo ravno na sodelovanje z novogorško Ljudsko univerzo. Na spletni strani www.unigo.it pa že napovedujejo, da bodo ponujali tečaje angleščine, nemščine in albansčine, hkrati pa bodo priredili tudi dva podiplomska tečaja s področja komunikologije.

Uradno odprtje Ljudske univerze bo 31. oktobra ob 18. uri. Za svoje dejavnosti bo Ljudska univerza uporabljala pritlične prostore palače na vogalu med ulicama Garibaldi in Morelli, za kar bo občini plačevala najemnino. V pritličju je bil do pred nekaj leti urad za stike z javnostjo, ki so ga že pod županom Vittorijom Brancatijem skupaj odprle občina, pokrajina in dežela. Posloval je v slovenščini, furlanščini in italijsčini, trijezičen je bil tudi napis ob njegovem vhodu. Nastalo trijezično napis zdaj le v italijsčini piše, da je v poslopu sedež nove Ljudske univerze. (dr)

GORICA - Reforma krajevnih uprav v FJK vznemirja župane

Kdo naj se poveže s kom?

Ponedeljikovo srečanje »pod lipami« je bilo posvečeno reformi krajevnih uprav v FJK. Manj kot štirideset poseljencev nakazuje, da vsebina ni tako čustvena, kot velja za ostala srečanja. Bo pa postala.

Julijan Čavdek je v imenu krožka Anton Gregorčič in Kulturnega centra Lojze Bratuž uvedel posege štirih upraviteljev in upraviteljev in seznanil prisotne z reformnimi vsebinami ter časovnim zaporedjem. Začetku postopka bodo sledile avdicije, sredi decembra bo zakon stopil v veljavo, že v avgustu 2015 pa naj bi nastale nove medobčinske povezave. Občine z manj kot 5.000 prebivalci se bodo morale povezati z drugimi, ostale ne bodo v to prisiljene, a bodo posledično prejemale manj finančnih prenosov. Za našo narodno skupnost se nakazuje zmanjšanje upravne samostojnosti. Zaskrbljujoče je tudi, da v besedilu jezikovne manjšine niso omenjene.

Županja Sovodenj Alenka Florenin se je vprašala, ali bo občutljivost deželnega sveta zadoščala za uvedbo zaščitnih postavk; njena zaskrbljenost izhaja že iz obdobja osnutka o reformi pokrajin. Čudi jo, da se reforma začne pri občinah ne pa pri upravi FJK. V Demokratski stranki (DS) so sicer zaskrbljeni, a ne toliko kot v slovenskih občinskih upravah. Izboljšanje učinkovitosti je mogoče tudi brez povezovanja v večje sisteme. Kaj bo z občinskimi odbori in sveti, je gole neznanka, postavlja se tudi vprašanje zaščite šol, je še opozorila.

Doberdobski župan Fabio Vizintin je ožigosal pomanjkanje vsebin, povezanih s slovenskimi občinami, a tudi sicer se napoveduje težave za občane, ki bodo prisiljeni reševati razne postopke na večje razdalje. Kdo bo odločal o prostorskem načrtovanju v sedanjih občinah? Morda upravitelji sosednjih večjih upravnih enot? Primerna bi bila simulacija delovanja po novem, da bi se lahko zgledovali, primerjali, dopolnjevali. Glede šol je opozoril na možnost, da bo slovenska šola v Ronkah sodila v eno »občinsko unijo«, doberdobska pa v drugo. Števerjanska županja Franka Padovan je izrazila veliko razočaranje, saj bodo male občine izgubile vsakršno pogajalsko moč, ne bodo mogle vplivati na svoj teritorij, na šolsko mrežo in občani se bodo prisiljeni naslanjati na odmaknjena okolja in neznane upravitelje. Že itak je upravljanje težljivo, sedaj pa se spet napovedujejo bitke, zagovori, vnovične zahteve ...

Podpredsednica pokrajine Mara Černic je dejala, da je stranka Slovenska skupnost (SSk) od vsega začetka proti ukinjanju pokrajin, med ostalim tudi zato, ker se pri nas

Za predavateljsko mizo (zgoraj) in v mali dvorani centra Bratuž (spodaj)

BUMBACA

ukvarjajo s prostorom, na katerem živi autohton manjšina. Tu so še jezikovna okenca, smerokazi, table. Slovenska narodna skupnost tudi preko krajevnih uprav ščiti samo sebe. Z »občinskim unijami« bo status drugorazrednosti pokrajine še bolj nejasen. Napoveduje se namreč, da bosta na Goriškem dve »občinski uniji«, zato je nujno, da se določijo pristojnosti pokrajinske in občinskih uprav. Napačno je, da se politično upravni trendi usmerjajo v centralizacijo oblasti in sredstev.

V naslednjih posegih so vsi štirje dodali vrsto drugih postavk povezanih s proračuni in obračuni, z vlogo odborov, s skupnimi uradi in njihovimi namestitvami. Ker so že sedaj številne storitve (vodovod, plin, gneznice) skupne, so se po vrsti spraševali, ali ni ta pot pravljiva od napovedanih »občinskih unij«. Sedaj je vloga malih občin upoštevana; v boodeče tvegamo brezoseben odnos osnovan na golih števkah. Napoveduje se dolgotrajno medvladje, ki ne bo koristilo občanom.

Bodo slovenske občine predlagale svojo formulo o oblikovanju zvez? Kaj bo z Benečijo in Kanalsko dolino? Mara Černic je spomnila na Del Riova reformnega zakona, ki govorja o funkcionalnem povezovanju. Števerjan bi sicer postal šibak tako v smeri Brd kot v smeri Gorice. Doberdobski in Tržaški Kras imata mnogo skupnega, a nimata zadostnega števila prebivalcev. Alenka Florenin je predlagala dodaten zaščitni člen v reformnem besedilu, Fabio Vizintin pa vnos člena o uporabi slovenščine. Kako pa nasprotovati v novih »občinskih unijah« na primer sklep, da je v Doberdoru mogoče naseliti nekaj stotin novih prebivalcev? Franka Padovan je izrazila bojazen, da bi povezava z Gorico pomenila črtanje oznake gorskega območja.

Podpredsednik deželnega sveta Igor Gabrovec je v svojem posegu povzel filozofijo Del Rivega zakona, se zavzel za posebne parametre za ozemlje, naseljeno s Slovinci, občin na splošno pa ne gre ponižen-

vati, saj so župani še edini verodostojni politiki. Benečijo bo težko spraviti v logiko, ki velja za Tržaško in Goriško, ker so okoliščine zelo raznolike. Napovedal je, da bo sklical srečanja predstavnikov in izvedencev zaradi priprav na avdicije.

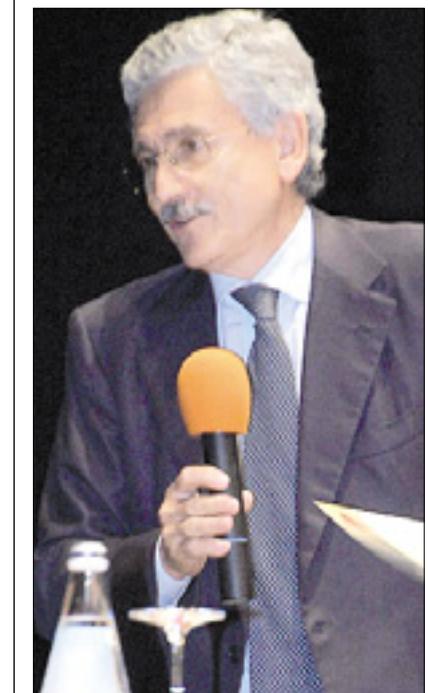
Slovenska konzulka v Trstu Eliška Kersnič Žmavc je zagotovila zanimanje matice v duhu mednarodnih obveznosti in izrazil željo, da oblikuje manjšinska skupnost enotno stališče. Damijan Terpin je kot pravnik opozoril, da bi sklicevanje na obstoječo zaščitno zakonodajo utegnilo imeti nezaželeno posledice, ker se slednja nanaša z golj na obstoječe upravne ustanove. Trije drugi posegi so bili pikri s primerjanjem sedanjega prisilnega povezovanja z letom 1927, s pozivom, naj se slovenski predstavniki odločneje javno izpostavijo in tudi z opozorilom, da lahko goriška občina odkloni kakršno koli povezovanje.

Aleš Waltritsch je v vlogi koordinatorja slovenske komponente DS opozoril na dejstvo, da se reforma ne tiče le Slovencev. Vsi občani pričakujejo učinkovitejše storitve. Majhnost občin je odprt problem in vsi si želimo več strokovnosti. Ostaja pa zahteva po pravicah, povezanih z narodnostjo. Deželna predsednica je pravilno usmerjena, kar ne velja povsem za zadolženega odbornika. Povezava 32 slovenskih občin ne bo mogoča, ker bi Furlani postavili podobno izhodišče in reforma ni bila sesula. Oblikovanje kraške »unije« bi zanemarilo Trst in Gorico, kar z nadrnega vidika ni sprejemljivo.

Takšnega in podrobnega razpravljanja bo še veliko. Ne bi bilo napak, da bi vsaj za organizirane debate vodili zapisnik. Izognili bi se bodočemu ponavljanju in pri oblikovanju predlogov bi imeli že pripravljeno gradivo. (ar)

GRADIŠČE - Vino

D'Alema nagrajen

D'Alema včeraj v Gradišču

BUMBACA

V Gradišču so včeraj predstavili viniski vodnik Veronelli za leto 2015 in nagradili dvajset italijanskih vinarskih podjetij, ki izstopajo po kakovosti svojih vin. Med nagrajenimi je bil nekdanji italijanski predsednik vlade in dolga leta vidni predstavnik levice Massimo D'Alema, ki je tudi sam vinar, saj je lastnik vinarskega podjetja La Madaleine in Umbriji. »Zelo sem zadovoljen za prejeto nagrado, nedvomno bo zadovoljna tudi moja žena, ki ji uspeva ob delu na univerzi upravljati naše podjetje,« je D'Alema izjavil v Gradišču. Po najvišjem priznanju sta posegi tudi dve podjetji iz Furlanije Julijanske krajine - klet Villa Russiz iz Koprivnega za Sauvignon Bleu in kmetija La Viarte iz Prepotta za svoj Pignolo.

Vodnik Veronelli je že v prodaji in stane 32 evrov. Uredila sta ga Daniel Thomases in Gigi Brozzoni, ki je bil pred leti tudi med avtorji monografije o zlati rebuli z Oslavja. V novem vodniku se s tremi zvezdicami lahko pojavlja 162 vin iz Piemonta in 161 iz Toskane. Po številu osvojenih zvezdic sledijo vina iz Veneta, Lombardije, s Sicilije in iz Umbrije. »Vino je eden izmed najbolj prepoznavnih italijanskih proizvodov; prizadevajmo si za njegovo ovrednotenje in ne zgledujmo se po Toskani, kjer vinogradnikom mečejo polena pod noge,« je na predstavitev vodnika v Gradišču poudaril Thomases.

ROMJAN - Ker ga ni zaklenila

Tatova sta ji ukradla kolo izpred trgovine

Kolo je treba zaklepati

ARHIV

Kolo je parkirala pred trgovino z jestvinami. Ker je morala kupiti le nekaj stvari, se ji je zdela previdnost oddveč in kolesa ni zaklenila s ključavnico, a kaj ko sta to ocitno opazila tudi tatova na preži. Meni nič tebi nič sta pobrala kolo in v trenutku se je za njima izgubila vsaka sled.

Do tavnine kolesa je prišlo včeraj dopoldne v Romjanu. Isabella Blasutti je iz trgovine večkrat pogledala proti svojemu kolesu, dokler ni v prodajalno vstopil postaven moški. Prodajalko je vprašal za pralni pršač in se postavil pred vrata ter tako preprečil pogled na ulico, medtem pa je njegov pajdaš sedel na kolo in se z njim odpeljal. Tako zatem je trgovino zapustil še drugi moški in skušaj sta odšla neznano kam. Možakarja so opazili razni domaćini, ki so čakali avtobus v bližini; sumljivo sta se potikala pred trgovino in čakala na svojo žrtev. Ženski ni preostalo drugega, kot da krajo svojega kolesa, vrednega tristo evrov, prijavil karabinjer.

NOVA GORICA - Nekdanja carinarnica v Solkanu

Še iščejo najemnika

Objekta na nekdanjih mejnih prehodih Pristava in Erjavčeva še vedno brez nove namembnosti

Do 30. oktobra bodo na novogorskih mestnih občini zbirali ponudbe potencialnih najemnikov nekdanjega mejnega objekta v Solkanu. Gre za prvega od treh objektov, ki jih je občina od države v brezplačno last pridobilka lanskega decembra, okrog katerega se nekaj »premika«. V njem želi občina urediti turistično-informatično točko, saj gre za precej prometno vstopno mesto v državo.

Večnamenski prostor v Solkanu naj bi obiskovalcem nudil pestro turistično-gostinstvo ponudbo, obenem pa bi služil tudi kot turistična informacijska točka, saj bo tam urejen tudi poseben kotiček za promocijski material. Najemnik bo v uporabo pridobil skoraj 60 kvadratnih metrov poslovne stavbe, 70 »kvadratov« dvorišča in 100 »kvadratov« travnika. Na razpis se lahko prijaví pravna ali fizična oseba, ki izpoljuje pogoje glede registracije dejavnosti in zadev, povezanih s poslovanjem. Med dokumentacijo, ki jo mora najemnik v določenem roku predložiti, je tudi podatek o ponujeni višini mesečne najem-

Odsluženi mejni objekt pri Solkanu čaka na novo vsebino

FOTO K.M.

nine. Če bo med ponudniki več najugodnejših, bo komisija, ki vodi postopek, z njimi izvedla pogajanja. Najemno pogodbo z izbranim ponudnikom bodo sklenili najpoznejše v petnajstih dneh po opravljeni izbiri. Pogodba bo veljala za določen čas petih let, najemnik pa bo moral neopremljeni poslovni prostor opremiti sam, na svoje stroške, občini pa bo moral prostoro brezplačno odstopiti, ko bo tam izva-

jala razne dogodke in druge dejavnosti.

Občina je od države dobila še dva mejna objekta. Objekt na Pristavi, ki je v zelo žalostnem stanju, je namenjen muzeju tihotapstva; pogovori med občino in Goriškim muzejem o prenosu prostorov še potekajo. Tudi v primeru objekta na Erjavčevi še ostaja živa prvotna ideja: tam naj bi zaživel kulturni kotiček, za katerega naj bi skrbel Kinoatelje. (km)

PODGORA-ŠTMAVER - Concordia et Pax

Za očiščevanje spomina in odpuščanje

Letošnje srečanje Po potek spomina in sprave v organizaciji združenja Concordia et Pax je potekalo v soboto najprej v Podgori in nato v Štmavru.

V vasi ob vznožju Kalvarije se je po poldne zbrala množica ljudi iz vse Gorische, da bi se poklonili Lojetu Bratužu, žrtvi fashiističnega nasilja. V slovenščini in italijanski so prireditelji uvodoma podčrtali, kako pomembno si je prizadevati za mir, spravo in slogo, za očiščevanje spomina in odpuščanje. Nato so prebrali življenjepis Lojetu Bratužu (1902-1937), učitelja, glasbenika in doslednega kristjana. Komaj pet najstoten je izkusil izgananstvo, nato je poučeval na Goriskem in gojil svoj glasbeni talent. Cenili so ga daleč naokrog, in ne samo Slovenci. Prijatelj Cesare A. Seghizzi ga je postavil za svojega naslednika na čelo uglednega zbora v stolni cerkvi. Bratuž je

sodeloval pri številnih društvenih in organiziralo Orglarsko šolo. Leta 1930 so ga napadli in pretepli, dve leti kasneje so ga za šest mesecov zadržali v zaporu. Leta 1933 se je poročil z učiteljico in pesnico Ljubko Šorli, rođila sta se jima dva otroka, grožnje in zaslivanja pa so se nadaljevali. Dne 27. decembra 1936 ga je skupina škvadristov po maši v Podgori prijela skupaj z drugimi štirimi pevci in odpeljala na sedež fašistov. Dali so jim piti ricinusovo olje, Bratuž pa je moral spiti zmes mehanskega olja in benzina. Umrl je 16. februarja. Pogreba na pokopališču, ki je bilo zastraženo kot utrdba, so se lahko udeležili samo svojci in poščica znancev. Ni šlo samo za fizično izničenje osebe, ampak za izničenje človeka v moralnem, človeškem, kulturnem in političnem smislu besede, je v Podgori poudaril Franco Miccoli. Bratuževa mučeniška

Pevski poklon pod spominsko ploščo (zgoraj), med udeleženci tudi dva škofa (spodaj)

smrt ne more biti le manjše zgodovinsko poglavje, njegov lik glasbenika in katoličana na lahko predstavlja vso Gorisko, njen italijanski in slovenski del, saj ne glasba ne verata ne poznata meja. Mir ni pravica, ki bi jo dosegli in ohranili enkrat za vedno: vsak dan ga moramo iskati, graditi, gojiti in dejavno braniti z izbirami, ki od vseh nas zahajajo prizadevnost in odgovornost.

Na trgu pred podgorsko cerkvijo je primumero pesem zapel vaški mešani pevski zbor Mirko Špacapan pod taktriko Petra Piriha, gorški nadškof Carlo Redaelli in koprški škof Jurij Bizjak pa sta v dveh jezikih vodila krajo molitve. V imenu krajevnih upraviteljev se je pokrajinski odbornik za kulturo Federico Portelli zahvalil članom združenja Concordia et Pax ne le za pobudo, temveč tudi in predvsem za zavzemanje ljudi naših krajev za spravo.

Vsi prisotni so se nato odpravili do župnišča v Štmavru, kjer so se na podoben način - z branjem življenjepisa in molitvi-

jo - spomnili g. Alojzija Obida (1900-1944). Ta se je rodil v Beneški Sloveniji, bil posvečen v duhovnika leta 1926 v Vidnu in bil po treh letih premeščen na Gorisko. Zgodovinar Renato Podbersič, ki je v ljubljanskih arhivih našel gradivo o njem, je povedal, da Obid ni bil zagrizen protikomunist, ljudi je le opozarjal na to, kdo se skriva za OF. Po njegovem navajanju so ga 2. januarja 1944 partizani odpeljali in kmalu nato (med 3. in 11. januarjem) ubili. Truplo so našli po vojni in ga pokopali ob koncu leta 1946. Maja 1979 so krsto prenesli v grobničo gorških duhovnikov, maja letos pa na pokopališče v Oglej. V Štmavru se je prejšnjo soboto oglašil tudi njegov nečak Armando Obit, ki se je prirediteljem zahvalil, da so se - prvič javno - spomnili strica, in sicer ob 70-letnici njegove smrti. Tudi za g. Obida je v sončnem sobotnem popoldnevu zadonela slovenska pesem, ki so mu jo poklonili člani moškega pevskega zabora Štmaver pod vodstvom Nadje Kovic.

GORICA - Iz niča postavil na noge podjetje

Umrl znani trgovec Lojze Komjanc

V videmski bolnišnici je v ponedeljek umrl Lojze Komjanc, priznani trgovec po rodu iz Števerjanu, ki je postavil na noge in dolga leta uspešno vodil vulkanizersko delavnico v Ulici Rossini v Gorici.

Lojze Komjanc, domači in prijatelji so mu pravili Gigi, se je rodil 19. januarja 1931 v kmečki družini v Kakencah v Števerjanu. Očetu je bilo ime Mihael, doma je bil z Mocverja, mami pa Franciška Humar - Klemenčeva. Mihael se je poročil dvakrat. Prvič je vzel za ženo Virginijo Humar in sta jima rodila sin Mario in hčerka Maria Dolores. Ko mu je žena 4. marca 1919 umrla, se je čez dobro leto oženil z njeno sestro Frančiško, ki je že takrat ljubezni oskrbovala obo otroka. Na svet so zatem privekali še Zvezdana, ki je umrla pri tretjem letu starosti. Alma, Zvezdan in Rihard, za katerim se je izgubila vsaka sled, potem ko so ga pri njegovem sedemnajstem letu pobrali partizani, pa še Čelest in Lojze. Starša sta otrokom dajala vse, kar je bilo v njuni moći. Časi so bili težki, pomanjkanje je bilo veliko. Kljub stiski sta se starša ljubila in si bila v medsebojno oporo ter omogočala otrokom odraščanje v zdravem okolju.

Osnovno šolo je Lojze obiskoval v Britofu v Števerjanu, nižjo šolo pa v Gorici. Dne 22. septembra 1962 se je poročil z domačinko Marto Zuri. Spoznalna sta se še zelo mlada. Ko se je Lojze odpravil na vojaški nabor, jo je vprašal, če ji lahko pošlje kako razglednico; v vojski je bil nato cela štiri leta, dodeljen je bil letalstvu. Po poroki sta se preselila v Gorico, kjer je eno leto prej Lojze odprl majhno delavnico, sicer pa je veliko let opravljal tudi poklic šoferja. Lojze je zaradi dela veliko potoval; vzpostavil je stike s poslovnimi partnerji v raznih ev-

Lojze Komjanc

ropskih državah, še posebej na vzhodu, vodenje delavnice pa je prepustil ženi Marti. Najprej sta živel v Škabrijelovi ulici in zatem v Ulici Rossini. Delavnica sta najprej imela v najemu, leta 1967 sta jo odkupila in jo z leti dograjevala ter izboljševala storitev za stranke, tako da je bilo pri njiju mogoče dobiti pnevmatike najboljših proizvajalcev. Lojze Komjanc in njegova neutrudna žena Marta sta iz niča postavila na noge majhno družinsko podjetje, ki se je s časom razvilo in razširilo svoje dejavnosti. Družinsko tradicijo danes uspešno nadaljujeta hči Lidija in sin Fabio.

V sedemdesetih letih prejšnjega stoletja sta Lojze in Marta začela graditi hišo na Sovenci v rodnem Števerjanu, kjer sta zatem skupaj uživala pokoj. Lojze je bil ljubitel narave, kar je izkazoval tudi z obdelovanjem vinograda in pridelovanjem domačega vina. Svoj prosti čas je rad preživil tudi s prijatelji, rad je imel svoje vnukke Eleno, Edoarda, Sofio in Francesca, ki so mu bili v veliko veselje in tudi utehu v času, ko ga je zdravje že momčno načelo. Pogreb bo jutri, 23. oktobra, ob 11. uri v Števerjanski cerkvi.

GORIŠKA - »Rožnati« oktober

Brezplačni pregledi proti raku na dojkah

Opravljeni jih bodo v Krminu, Gradišču, Gorici in Tržiču

»Rožnati« oktober je mesec boja proti raku dojk - najpogosteje rakastem obolenju pri ženskah. Zdravniki opozarjajo, da je rak dojk v večjem številu primerov ozdravljiv, pri čemer je še zlasti pomembna preventiva. Zato so se pri gorškem zdravstvenem podjetju odločili, da ženskam ponudijo možnost brezplačnih pregledov. Opravljeni jih bodo jutri in v petek, 24. oktobra, med 15. in 17. uro v ginekološki ambulanti v Gradišču, v četrtek, 30. oktobra, in v petek, 31. oktobra, med 15. in 17. uro pa v ginekološki ambulanti v Krminu. V gorških splošnih bolnišnicah bodo brezplačne preglede opravljali v kirurških ambulantih v drugem nadstropju od ponedeljka, 27. oktobra, do petka, 31. oktobra, med 9. in 12. uro, v bolnišnici San Polo v Tržiču pa v kirurških ambulantih v prvem nadstropju ravno tako od ponedeljka, 27. oktobra, do petka, 31. oktobra, med 9. in 12. uro.

GORIŠKA - V petek

Bazni sindikati oklicali stavko

Bazni sindikati so razglasili državno splošno stavko, ki bo v petek, 24. oktobra. Sindikalisti napovedujejo, da vlaki in avtobusi ne bodo vozili niti v Furlaniji Julijski krajini, stavka bo po njihovih prizadela tudi letalski, stavkali naj bi tudi javni uslužbenci in šolniki. Osrednja manifestacija v Furlaniji Julijski krajini bo na Trgu Oberdan v Trstu, začela se bo ob 9. uri. Bazni sindikati USB, Snater, Orsa in Unicobas so se za stavko odločili iz nestrinjanja z gospodarskimi ukrepi in v reformo trga dela, ki jo pripravlja državna vlada pod vodstvom Matteja Renzija. Iz pokrajinskega prevoznega podjetja APT sporočajo, da bi lahko v petek, 24. oktobra, prišlo do težav med 2. uro ponoči in 5.59, med 9. uro in 11.59 ter zatem od 15. ure do nočnih ur, ko se bo stavka zaključila v soboto, 25. oktobra, ob 1.59.

GORICA - Poklon na prvakovem grobu

Pred pol stoletja Jurij Uršič dosegel olimpijsko kolajno

Na pobudo športnega združenja Dom ter s sodelovanjem ZSŠDI in Kulturnega doma iz Gorice so se pred nekaj dnevi na glavnem mestnem pokopališču poklonili spominu na gorškega kolešarja Jurija Uršiča. Uršič je namreč natanko pred 50 leti (17. oktobra 1964) osvojil srebrno kolajno v zasledovalni vožnji na olimpijskih igrah v Tokiu. To je bilo tudi prvo olimpijsko odličje, ki ga je osvojil eden izmed slovenskih zamejskih športnikov. Po njegovem uspehu je dosežek ponovil le odbojkar Matej Černic na olimpijskih igrah v Atenah leta 2004, ko je z italijansko odbojkarsko reprezentanco osvojil - tako kot Uršič - srebrno odličje.

Ob grobu je Igor Komel povedal, da je pred desetimi leti združenje Dom dalo predlog gorški občini za poimenovanje ene od mestnih ulic po Uršiču in ravno na tej osnovi so decembra 2010 poimenovali po Giorgiu Ursiju stopnišče med ulicama Brass in Cadora. Poleg tega je Uršič dobil lani primerno mesto v Hramu športnih junakov Slovenije v dvorani Stožice v Ljubljani. Društvo športnih novinarjev Slovenije je novembra 2013 umestilo vanj dodatnih 28 novih športnikov in športnic, ki so v svojem času zaznamovali ne le slovenski, ampak tudi mednarodni šport. Med temi je bil prvič tudi športnik slovenske narodne skupnosti v Italiji - Jurij Uršič.

Ob grobu na gorškem pokopališču

GORICA Prihodnje leto bo Fabianijevo

Slovenska kulturno gospodarska zveza (SKGZ) iz Gorice bo danes do poldne v obnovljenih prostorih Trgovskega doma predstavila projekt za obeležitev 150. obletnice rojstva arhitekta Maksa Fabiani. Pri projektu bodo kot partnerji poleg SKGZ sodelovali še občina Gorica, Fundacija Goriske hrani in goriški oddelek za arhitekturo tržaške univerze in umetnostni lice Max Fabiani iz Gorice. Ob tej priložnosti bo SKGZ z licem Fabiani tudi podpisala konvencijo o sodelovanju pri projektu.

Mednarodni projekt, ki bo za Gorico pomenil nedvomno veliko priložnost in obogatitev, nosi naslov »2015 - Fabianijevo leto«. Startal bo marca prihodnjega leta z nizom dogodkov, ki bodo potekali v raznih mestih in krajih, kjer je arhitekt ustvaril svoj pečat, med katerimi so Ljubljana, Dunaj, Trst, Gorica in Štanjel. V programu so simpoziji, fotografiske razstave, večja osrednja slovensost, digitalizacija arhiva itd. Tudi mesto Gorica bo priredilo nekaj pobud.

Maks Fabiani

Glavni namen projekta je ovrednotiti lik in zapuščino Maksa Fabiani, ki je neprecenljiva tako za Gorico kot za srednjeevropsko območje, ki gre od Dunaja do Trsta. Pobudniki še posebej ciljajo na to, da bodo gorškim občanom približali številna dela in urbanistične načrte, ki jih je znani arhitekt zasnoval za čezmerno območje in ki so še danes zelo aktualni.

JAZBINE - Posvečen padlim domačinoma Pred tridesetimi leti so odkrili spomenik

Na Jazbinah so 20. oktobra 1984 odkrili spomenik padlim domačinom v NOB. Minilo je torej trideset let od slovesnosti, ki je tedaj priklicala veliko ljudi z obe strani državne meje. Šlo je za enega zadnjih spomenikov NOB, ki so bili postavljeni na Goriškem.

Pobudo za postavitev obeležja, posvečenega padlim krajanom Francu Štekarju in Jožetu Koršiču, so dali števerjanska sekcija VZPI-ANPI, kulturno društvo Briški gric iz Števerjana in domačini z Jazbin. Saverij Rožič, eden izmed pobudnikov, se spominja, da so sprva nameravali postaviti spominsko ploščo na pročelje kapelice na vaškem pokopališču, a je bila prošnja zavrnjena. Partizanska zveza je zato začela iskati novo lokacijo in jo našla na zemljišču Mabilis Lisica Štekar, ki je razumela, v čem je stvar, in je takoj pristala na dodelitev parcele, rekoč: »Moji otroci imajo toliko zemlje, da je ne

utegnejo obdelovati v celoti, moj pokojni sin France (partizan) si zasludi košček zemlje v bližini doma in zato bom s srcem podarila prostor za postavitev spomenika.« Že v naslednjih dneh je podpisala izjavo za podaritev zemljišča.

Dela za postavitev spomenika so se kmalu začela, svojo pripoved nadaljuje Saverij Rožič. Večino posega so s prostovoljnim delom opravili domačini z Jazbin in Števerjanci. Načrt spomenika sta brezplačno izdelala arhitekti Roberto Busolini in Piero Pizzul iz Gorice, besedilo na njem pa je sestavil števerjanski rojak Bruno Podveršič. Dela so potekala zelo hitro, v sklad za spomenik pa so prispevali vsi vaščani Jazbin in tudi ljudje iz drugih krajev. Kamnite elemente je po zelo ugodni ceni izdelalo podjetje Vojko Mužina iz Selca pri Ajdovščini. Na roko so nam šli tudi na meji, tako da smo obdelane kamne brez večjih težav pripeljali na Jazbine, še

Ob odkritju spomenika oktobra 1984

dodata Rožič.

Dan odkritja je bil za Jazbine nadve slovesen. Prisotni so bili razni ugledni gostje, med njimi so bili takratni števerjanski župan Slavko Klanjšček in razni občinski svetniki. Dogodek je pritegnil tudi ljudi iz slovenskih vasi in iz Furlanije. Kulturni program so pripravili združeni pevski zbori pod vodstvom Ivana Klanjščka, nastopila je godba iz Goriških Brd,

ki jo je vodil Karl Zuljan. Slavnostna govornika sta bila Edvin Švab iz Doline pri Trstu in Silvino Poletto iz Pevme. Spomenik sta odkrila mati padlega partizana Mabilia Lisica vd. Štekar in brat padlega partizana Guido Korsič. Obeležje je blagoslovil domači župnik.

Tridesetletnico postavitev bodo proslavili na slovesnosti, ki bo 2. novembra popoldne na Jazbinah. (vip)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBČINSKA 1, Ul. S. Michele 108, tel. 0481-21074.

DEŽURNA LEKARNA V ŠTARANCANU
ZANARDI, Ul. Trieste 31, tel. 0481-481252.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
RISMONDO, Ul. E. Toti 52, tel. 0481-410701.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
BRAČAN (FARO), Ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V MARIANU
CINQUETTI, Ul. Manzoni 159, tel. 0481-69019.

Gledališče

GORIŠKI ABONMA SLOVENSKEGA STALNEGA GLEDALIŠČA vpisujejo pri blagajni Kulturnega doma v Gorici v Ul. Brass 20 od ponedeljka do petka 10.00-13.00 in 15.00-18.00 (tel. 0481-33288).

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU NOVA GORICA: danes, 22., in 24. oktobra ob 20. uri »Nora Gregor - skriti kontinent spomina / il continente nascosto della memoria / ein verborgener Kontinent der Erinnerung« (Neda R. Bric); predprodaja vstopnic na blagajna.sng@siol.net in po tel. 003865-3352247.

Razstave

KRMINSKO DRUŠTVO AUSTRIA prireja v petek, 24. oktobra, ob 18. uri v dvorani v Ul. Matteotti 14 v Krminu odprtje razstave »Serbia 1914-1915. Immagini dal fronte e la tragedia dei prigionieri«; na ogled bo do 16. novembra 9.00-13.00, 15.00-19.00, zaprta ob nedeljah popoldne.

Koncerti

»JAZZ & WINE OF PEACE«: 23. oktobra ob 21. uri v Kulturnem domu v Gorici Uroš Perić - Perry Quartet (Slovenija).

V KULTURNEM DOMU NOVA GORICA bo v petek, 24. oktobra, ob 20.15 jubilejni koncert ob 70-letnici moškega pevskega zabora Srečko Kosovel, nastopa Komorni orkester Nova; informacije pri blagajni (tel. 003865-3354016) od ponedeljka do petka 10.00-12.00, 15.00-17.00.

»VEČERNI KONCERTI« združenja Rodolfo Lipizer v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici: 28. oktobra ob 20.45 nastopa Flampet Boogie Band; informacije in rezervacije na lipizer@lipizer.it, predprodaja vstopnic in abonmaev v knjigarni Antonini na Korzu Italia 51 v Gorici.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 17.20 - 19.50 - 22.10 »I guardiani della galassia«. Dvorana 2: 17.30 - 19.50 »I due volti di gennaio«; 21.30 »I guardiani della galassia« (digital 3D).

Dvorana 3: 17.20 - 21.40 »Class Enemy - Razredni sovražnik«; 19.30 »Razredni sovražnik« (v slovenščini z italijanskimi podnapisi).

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.20 - 19.50 - 22.10 »Guardiani della galassia«.

Dvorana 2: 17.45 - 20.00 - 22.00 »Tutto può cambiare«.

Dvorana 3: 18.00 - 21.00 »Guardiani della galassia« (digital 3D).

Dvorana 4: 18.00 - 20.20 - 22.15 »... E fuori nevica«.

Dvorana 5: 17.30 - 20.30 »Il giovane favoloso«.

DANES V NOVI GORICI

KULTURNI DOM: 20.15 »LOV_e« »Kariera akademskega slikarja S. Furlana in Šompetra« (Dokumentarni film).

Izleti

DRUŠTVO PROSTOVOLJNIH KRVO-DAJALCEV

iz Sovodenj organizira v nedeljo, 9. novembra, celodnevni izlet v Istru. Vodič bo predstavil Grožnjan in Motovun, kjer bo kosilo, zaključek izleta bo v Umagu; informacije po tel. 340-3423087 (Paolo) in tel. 328-3717328 (Štefan).

Vpisovanje na sedežu društva v Gabrijah ob ponedeljkih in petkih od 17.00-18.00 do 30. oktobra.

SPDG

prireja 16. novembra martinov po-

hod na Vitovlje, z družabnostjo v popol-

danskem času. Zmerne hoje (s spozna-

njanjem naravne in kulturne dediščine) bo

dve uri in pol. Začetek pohoda pri pri-

reditvenem prostoru na Vitovljah; infor-

macije in prijave po tel. 0481-390826 (Fa-

nika), v večernih urah in na sedežu dru-

štva ob četrtekih med 19. in 20. uro, tel.

0481-532358. Ob zadostnem zanimanju

možnost prevoza z avtobusom.

SPDG

prireja v nedeljo, 26. oktobra, izlet

na Brinico (1636 m) v Viškoški gori. Tu-

ra vodi po zahtevni označeni poti in tra-

ja 5 ur in pol, od katerih je 3 ure vzpona.

Sledil bo postanek v dolini Karnahte in

okoliških vaseh. Obvezna prijava in pri-

sotnost na sestanku v četrtek, 23. oktobra,

ob 19. uri na društvenem sedežu; prijave

in informacije po tel. 320-1423712 (Andrej)

ali na naslov andrey@spdg.eu.

POHOD SEDMIH ČUDEN

bo v organizaciji KD Danica z Vrha v nedeljo, 26.

oktobra. Zbirališče bo pred športnim

centrom Danica med 8.30 in 9.30. Na

cilju bo pohodnike čakal topel obrok,

otroci pa si bodo lahko privoščili jezo-

s konjem, kar bo poskrbelo »Šku-

dra UOO«.

Obvestila

SKRD JEZERO iz Doberdoba prireja enkrat na teden tečaj pilatesa pod vodstvom Sare Rossi. Prvo srečanje bo na sedežu društva v sredo, 29. oktobra, ob 19.30; informacije po tel. 347-1243400 (Magda Prinčič).

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško prireja tradicionalno martinovanje v soboto, 8. novembra, v gostišču Šterk pri Novi Gorici.

Vpisujejo po tel. 0481-20801 (Sonja K.), 0481-882183 (Dragica V.), 0481-884156 (Andrej F.), 0481-78138 (Sonja S.). Na račun 20 evrov.

LETNIKI 1974 bodo skupaj praznovali v soboto, 25. oktobra, ob 20. uri v gostilni Turri v Štandrežu. Tisti, ki se bodo udeležili praznovanja, naj se vpišejo in pustijo predujem 15 evrov v gostilni pri Turri do srede 22. oktobra; informacije po tel. 348-5856972 (Katja) ali 338-7501181 (Tamara).

Prireditve

16. KOROŠKI KULTURNI DNEVI NA PRIMORSKEM:

danes, 22. oktobra, ob 17. uri v KC Lojze Bratuž v Goriči srečanje glasbenih šol SCGV Emil Komel, Koroška glasbena šola, Glasbena matica. V nedeljo, 26. oktobra, ob 17. uri v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu gledališka predstava »Bolje tič v roki kot tat na strehi«, nastopa skupina KPD Sele.

V KNJIGARNI UBIK na Korzu Verdi

119 bo danes, 22. oktobra, ob Pierluigi Di Piazza predstavil svojo knjigo »Compagni di strada. In cammino nella Chiesa della speranza«. Sodelovala bosta novinar in teolog Andrea Bellavite in profesorica psihologije na Videmski univerzi Renata Kodilja.

GORIŠKI CAI vabi v četrtek, 23. oktobra, ob 18. uri v prostoru Fundacije Goriške hranilnice v Gospoški ul. (Ul. Carducci) v Goriči na predstavitev knjige »Zingari in Antartide« Marcella Manzonija. Z avtorjem se bo pogovarjal Elio Candussi; vstop prost.

V NOVOGORIŠKI KNJIŽNICI FRANCETA BEVKA na Trgu Edvarda Kardejla 4 v Novi Goriči bo v sklopu niža »Literarni četrtek« v četrtek, 23. oktobra, ob 18. uri predstavitev knjige Franeta Tomšiča »Puščice brez ugovorov: zbirka polemičnih člankov o vlogi Rimskokatoliške cerkve v družbi«. Z avtorjem se bo o knjigi pogovarjala urednica Lea Širok.

V PALACE HOTELU (BEST WESTERN) na Korzu Italia 63 v Goriči bo v četrtek, 23. oktobra, ob 18. uri srečanje na temo posledic zdravstvene reforme za goriške občane. Predaval bo predsednik deželne zdravstvene komisije Franco Rotelli.

ZALOŽBA MLADIKA

vabi na predstavitev pesniške zbirke Marija Čuka »Ko na jeziku kopni sneg« v četrtek, 23. oktobra, ob 18.30 v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Goriči. O novi knjigi se bo z avtorjem pogovarjala Marija Češčut. Sledi brezplačna pokušnja vin in sirov.

SEŠIVALNICA SPOMINA: večeri dokumentarnega filma ob 19. uri v Pomniku braniteljem slovenske zemlje na Cerju: 24. oktobra »Onstran žice« (Dorino Minigutti).

SKRD JEZERO iz Doberdoba vabi v petek, 24. oktobra, ob 20. uri v društvene prostore na oprijetje razstave, ki jo je pripravil nevrokirurg Tomaž Velmar iz Maribora »Saniteta v prvi svetovni vojni«. V drugem delu večera bo David Erik Pipan predstavil svojo knjigo »Tako značko nosim jaz«. Večer bo povezoval raziskovalec preteklosti Vili Prinčič. Nastopila bosta tudi moški in ženski pevski zbor Jezero.

V VEČNAMENSKEM CENTRU v Ul. Baiamonti 22 v Goriči bo danes, 22. oktobra, ob 20.30 brezplačna predstavitev niza osmih srečanj na temo vzroka nastajanja bolezni, ki jih bo vodil zdrav

Ko so Italijani po vojni zasedli Primorsko in Istro, so pohiteli z raznarodovalnimi postopki. Izkušnje iz avtorjevih rojstnih krajev: Ilirska Bistrica je postala Villa Nevoso, Snežnik Monte Nevoso, Novokračne Kracinenuove, vrh Snežnika pa Cima Gabriele D'Annunzio. Avtorjevemu očetu, ki je bil v jeseni 1917 v farni cerkvi v Jelšanah krščen kot Milan Simčič, so slovensko ime in priimek kmalu spremenili in postal je Emilio Simčič; iz Milana so ga prekrstili v Emilia. V novih »odrešenih« italijanskih krajih so novorojenčkom prepovedali dajati imena, ki naj bi žalila italijansko kulturo. Kaj se bo dogajalo po morebitni zmagi Italije, se je dalo slutiti iz zemljevida omenjenega geografa Dardana.

Ni čudno, da so v času soških bojev primorske ženske ob cestah množično pozdravljale avstro-ogrsko vojsko, ki so odhajali na fronto, jim po svojim zmožnostih ponujale hrano in pijačo ter jih glasno bodrile s tisočkrat ponovljenimi besedami: »Ne bodo se prebili!« Kot pravi znana srbska zgodovinarka Latinka Perović: »nič se ni zgodoilo, ne da bi bilo prej napisano ...« In italijanski ireditisti so pisali že dolgo časa in zelo veliko. Italijanski projekt Velike Italije je bil v elitnih ireditističnih laboratorijsih že zdavnaj pred prvo svetovno vojno temeljito pripravljen in jasno je bilo, da so načrtovali sistematične metode skrajnega državnega nasilja ter političnega in etničnega terorja nad »tujerodnimi elementi«, kot so Italijani poimenovali vse tiste, ki se niso imeli za Italijane. Nasilje je bilo logična metoda, saj se nihče ni pripravljen prostovoljno odrediti osnovnemu človeškemu dostenjanstvu, kamor so di tudi pravica do opredelitev o lastni identiteti, kulturni in tradiciji.

Italijanska vojska je sredi avgusta silovito napadla na območju med Krnom in Tolminom, njeni močni topniški postojanke na Ježi in Kolovratu so nenehno obstreljevale tolminske mostišče. Italijanski topničarji so se hitro učili svojega polklica, njihovo topništvo je postajalo vedno bolj natančno in učinkovito.

Tudi v tretje ne gre rado

Tretjo bitko, ki je potekala med 18. oktobrom in 4. novembrom, so začeli Italijani s tridnevnim divjem topniškim obstreljevanjem območja od Rombona do morja. Osnovni italijanski cilj je bil dokončati tisto, kar jim ni uspelo v prvih mesecih vojaške intervencije: uničiti sovražniku goriško mostišče in osvojiti Doberdob, zatem pa bi svoje akcije usmerili proti tolminskemu mostišču in severnemu odseku bojišča. Že od začetka oktobra je živahan promet na italijanskih železnicah v Benečiji nasprotniku dal vedeti, da Italijani pripravljajo nove ofenzive.

Topniška priprava je tokrat trajala cele tri dni. Italijani so imeli tudi močno letalstvo (bistveno boljše in številčnejše od nasprotnikovega), ki je začelo bombardirati položaje branilcev. Hrib Šmihel je doživel nov pekel. Po silovitem topniškem obstreljevanju so na juriš krenili jurišni bataljoni, ki so bili

pred napadom vkopani samo petsto metrov pod vrhom Šmihela. Italijansko topništvo je temeljito premetal vse strelske jarke in razbilo utrdbi, ki so jih avstro-ogrski vojaki zgradili v prejšnjih mesecih.

Dneve in dneve je 3. italijanska armada napadala v zaporednih gostih valovih, toda vrh Šmihela je ostal v rokah branilcev. Iz razbitih utrdb in jarkov so se vedno znova oglašale strojnice, ki so redčile vrste napadalec. Iz ozadja je avstro-ogrsko topništvo tolklo po rezervah in zbirališčih italijanske vojske. V samo enem dnevu je italijanskim četam uspelo dvajsetkrat vdreti v jarke branilcev 61. polka, toda ti so jih vedno uspešno odbili na izhodiščne položaje. Težko bi torej govorili o pomanjkanju poguma in bojevitosti med takratnimi italijanskimi vojaki.

Obe vojaški povojstvi sta tokrat izgubili nadzor nad enotami. Čete in bataljoni so se zapletali v krvava medsebojna ravsana od blizu, velikokrat z bajoneti in bombami. Komunikacije s povojstvi ni bilo, vsaka enota se je stihiski borila po svojih najboljših močeh. Rezultat je bil na tisoče trupel in ranjencev. Samo na doberdobske planote je v vojski dvojne monarhije v osemnajstidesetih urah padlo pet tisoč vojakov. Italijanom je uspelo zaseseti le nekaj strelskej jarkov.

Pod okriljem noči med 23. in 24. oktobrom, po silovitem štiridnevtem obstreljevanju, so italijanske čete poskušale preboj pri Sabotinu, na Oslavju, Kalvariji in pri Ločnici, nekaj dni za tem pa znova na goriškem mostišču. Bitke so potekale na Podgori, za kratek čas so jo Italijani celo osvojili, toda niso je dolgo držali v svojih rokah. Kmalu so jih spodile dalmatinske čete, ko je prišlo do boja na nož. V tem načinu vojskovanja so bili Dalmatinci iz Vojne krajine veliko uspešnejši od Italijanov, ki se jim je ta oblika bojevanja v glavnem upiral.

Napadalec je tu imel šest divizij, njegova premoč je bila v primerjavi z branilcem trikratna. Obe strani sta bili kmalu skrajno izčrpani in na koncu nobena ni mogla izpeljati odločilnega ofenzivnega udara. Spopadi pehote v okolici Gorice so bili zagrevani, toda sprememb na fronti niso prinesli. Nižji povojniki so nadrejenim poročali o pošastnih razmerah na prvi frontni črti. Živi branilci so dneve preživili poleg mrtvih in ranjenih tovarišev, sovražnikove granate so razmetavale plitka zasilna grobišča, vse je bilo polno smradu in nesnage, razkosanih in razpadlih trupel. Osebno higieno je bilo nemogoče vzdrževati. Ljudje cele dneve niso zaužili niti koščka hrane, saj se jim je upirala. Večino razmerah so se odlično znašle samo podgane, ki so se naglo razmnoževali in so gomazele po položajih in trgale nepokopana trupla. V nočnih urah so bile nevarne tudi specim vojakom.

Italijani so v Zgornjem Posočju znova poskušili srečo. Napadli so na Batognici in Mrzlem vrhu. Uspelo jim je sicer prodreti v jarke branilcev, toda prišlo je do krvavega sopada z ročnimi bombami in bajoneti. Italijanski alpini in pehota so vztrajno napadali, izgube so bile na obeh straneh velike. Konec oktobra se je začel odrešilen snežni metež, ki je začasno ustavil boje v visokogorju.

V četrtri bitki so Italijani zgoščeno napadali le v predelu od Plav do območja severno od Tržiča, saj je pobočja na severnem odseku bojišča že pokrila sneg. Osrednji napadi so bili usmerjeni na goriško mostišče in Doberdob. Bitka se je začela 10. novembra in je trajala vse do 14. decembra. Vojska obdonavske monarhije je bila zlasti na južnem odseku bojišča, na Krasu, v zelo težkem položaju. Italijansko topništvo je dobesedno razsulo vsa njihova kritja, podnevi jih je bilo nemogoče popravljati, saj je sovražnik z nenehnim obstreljevanjem oviral graditelje. Za odpravljanje škode bi potrebovali mesec, ki jih niso imeli na voljo. Italijanska vrhovna komanda je, razumljivo, nameravala do konca izkoristiti trenutni položaj, ki je bil zanjo ugoden.

Cadornova »bitka za parlament«

Načelnik italijanskega generalštaba general Cadorna je parlament še pred nekaj meseci navdušil z obljudbami, da bodo italijanske čete v enem mesecu zasedle Trst. Boj, ki naj bi bil hiter, lahek, uspešen in brez veliko žrtev, pa se je v strelskej jarkih na soški fronti grdo zavlekel. Za začetek decembra je bilo napovedano zasedanje italijanskega parlamenta in general, grof Luigi Cadorna, je dobro vedel, o čem bodo nejevoljni parlamentarci največ govorili. V naglici je pripravil novo soško ofenzivo, ki so ji pozneje nekoliko posmehljivo rekli »bitka za parlament«. Menil je, da bo osvojitev Gorice zanesljivo zaprla usta godrnatja, in to je bila tudi želja parlamenta, ki je hotel javnost končno pomiriti z veliko zmago in s kako občutno ozemeljsko pridobitvijo.

Glavni udar je bil na ramenih 2. italijanske armade na goriškem mostišču, levo krilo 3. armade pa je poskušalo zaseseti severni rob doberdobske planote. Največ prizadevanj so Italijani vložili na odsek med Šmihelom in Plavom. Topniška priprava napada je bila tokrat presenetljivo kratka, saj je trajala le štiri ure, toda branilci doplej na soški fronti še niso doživeli tako silovitega obstreljevanja. Za zadnjimi v topniški pripravi izstreljenimi italijanskimi granatami so se začeli doplej najhujši množični napadi elitnih italijanskih jurišnih enot na celotni fronti, še zlasti pri Oslavju in Podgori. Hudi boji so se vneli tudi za Šmihel, toda na Krasu je italijanskim enotam uspelo le začasno zaseseti nekaj nasprotnikovih strelskej jarkov. Od Griž do morja so napadale šestkrat, vendar so jih borci 26. stajerskega domobranskega polka zadržali. Italijanske čete so na tem območju množično napadale samo v prvih dveh dneh bitke. Tretji dan jim je uspelo avstro-ogrsko enoto potisniti na štiristo metrov širokem pasu pri Šmihelu, toda tudi od tod so vojaki dvojne monarhije Italijane z ostrom protinapadom potisnili na izhodiščne položaje.

Italijanska vojska je tokrat na soški fronti zbrala kar 28 divizij, torej blizu 600.000 vojakov. Na goriškem mostišču so napadalci znova poskušili zaseseti Sabotin in prodreti v dolino Pevmice. Boji so se vrstili šest dni, italijanski rezultati pa so

PREDEN LISTJE ODPADE BOMO DOMA

Miro Simčič

29

Objavo v dnevniku je omogočil avtor
Miro Simčič

knjigo je izdala založba

buča
Book Publishing

Ljubljana, Kolarjeva ulica 47
Spletna knjigarna www.buca.si

Luigi Cadorna, načelnik italijanskega generalštaba. Zgoraj ob naslovu: vojaki dvojne monarhije pred vhodom v kaverno

bili tudi tokrat skromni: zasedli so nekaj nasprotnikovih strelskej jarkov na Oslavju, Podgori in pri Šmihelu. Uspelo pa jim je osvojiti greben Oslavja, pomembnega stebra pri obrambi Gorice. Do večnih izgub je prišlo tudi v bojih pri Podgori, kjer je borcem 22. dalmatinskega polka skupaj z 69. madžarskim polkom uspelo zadržati napadalc. V navzkrižnem ognju branilcev so italijanske jurišne enote v pičlih osemnajstidesetih urah izgubile prek tri tisoč ljudi. Hkrati z napadom na Sabotin so italijanske čete izvedle še močan napad pri Plavah. Po večkratnih neuspešnih juriših je Italijanom uspelo zaseseti položaje pri Zagori. Toda le za kratek čas: protinapad dunajskega in dalmatinskega polka jim je težko osvojene položaje iztrgal iz rok. Italijani so v tej bitki pokazali izjemno bojevitost: kar štiridesetkrat so napadli Podgoro, tridesetkrat Oslavje in petnajstkrat Sabotin. Na avstro-ogrski strani so se v obrambi izkazali zlasti dalmatinski polki. Italijansko topništvo in letalstvo, ki je doslej prizanašalo z uničevanjem, sta nedolgo zatem začeli sistematično rušiti Gorico. Nekoč cvetoče primsko mesto s prek trideset tisoč prebivalci je kmalu postalo mesto duhov. Devetdeset odstotkov civilistov se je izselilo v notranjost cesarstva. Avstro-ogrski povojstev, ki so bila nameščena v mestu in so vodila obrambo mesta, pa divje bombardiranje ni prizadelo, saj so bila globoko pod zemljo. Med bombardiranjem Gorice je bilo kmalu več deset mrtvih in ranjenih civilistov. Cadorna pa je, to mu velja priznati, pred bombardiranjem nad mesto vedno poslal vojaška letala, ki so trosila opozorilne letake, s katerimi so civiliste pozivali, naj se umaknejo na varno. Sistematičnega bombardiranja Gorice naj bi se italijanska vojska lotila šele po nasvetu francoskih zaveznikov, ko je načelnik francoskega generalštaba Joffre obiskal goriško bojišče in ko so Italijani dokončno izgubili upanje, da bodo Gorico zlahka zasedli.

RAI3bis**SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103**

18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.10 TDD predstavlja **20.30** Deželni Tv dnevnik, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

6.10 Aktualno: Il caffè **6.30** 7.00, 8.00, 9.00, 11.00, 13.30, 16.25, 20.00 Dnevnik in vreme **6.45** Aktualno: UnoMattina **9.35** Linea Verde **10.00** Storie vere **11.10** A conti fatti **12.00** Show: La prova del cuoco **14.05** Talent show: Dolci dopo il Tiggì **14.40** Show: Torto o ragione? **16.00** La vita in diretta **18.50** Kvizi: L'Eredità **20.30** Igra: Affari tuoi **21.15** Serija: Velvet **22.45** Serija: Miss Fisher – Delitti e misteri **23.45** Talk show: Porta a porta

RAI2

7.00 Nad.: Heartland **8.25** Nad.: Le sorelle McLeod **9.50** 13.30, 17.45 Rubrike **11.00** I fatti vostri **13.00** 18.20, 20.30, 23.30 Dnevnik in vreme **14.00** Detto fatto **16.15** Serija: Castle **17.00** SuperMax Tv **18.00** Šport na rubrika **18.50** Serija: N.C.I.S. – Los Angeles **19.40** Serija: N.C.I.S. **21.00** Impazienti

21.10 Film: Genitori in trappola (kom., '99, i. L. Lohan) **23.45** Emozioni

RAI3

6.30 Rassegna Stampa **7.00** Tgr Buongiorno Italia **7.30** Tgr Buongiorno Regione **8.00** Talk show: Agorà **10.00** Mi manda RaiTre **11.00** Elisir **12.00** 14.00, 18.55, 0.00 Dnevnik, vreme in rubrike **12.45** Pane quotidiano **13.10** Rai Cultura – Il tempo e la storia **15.10** Nad.: Terra nostra **15.55** Dok.: Aspettando Geo **16.40** Dok.: Geo **20.00** Variete: Blob **20.15** Sconosciuti **20.35** Nad.: Un posto al sole **21.05** Chi l'ha visto?

RAI4

11.30 16.15 La vita segreta di una teenager americana **12.15** 17.05 Joan of Arcadia **13.05** Heroes **14.00** 20.20 Beauty and the Beast **14.45** 19.30 Streghe **15.25** Aktualno: Anica – Appuntamento al cinema **15.30** One Tree Hill **17.00** Novice **17.50** Robin Hood **18.45** La spada della verità **21.10** Luther **23.00** Film: Intersections (triler)

RAI5

13.00 Europa Street Art **13.30** La nascita dei continenti **14.35** Earth – La potenza del pianeta **15.35** Dok. film: I due della nouvelle vague **17.15** Scaramouche Scaramouche **17.35** Novice **17.40** 23.20 David Letterman Show **18.30** Il giro del mondo in 80 meraviglie **19.35** America tra le righe **20.40** Pas-separtout **21.15** Inventare il tempo **22.20** Ubiq – Alter ego **22.50** Cult Book **0.10** Ghiaccio bollente

RAI MOVIE

13.55 23.00 Roma Daily **14.10** Film: La strana coppia (kom., '10, i. K. Spacey) **16.00** Film: Il mercante di stoffe (dram.) **17.30** Novice **17.35** Film: Professione inventore (kom., '10, i. K. Spacey) **19.15** Film: Sono fotogenico (kom., it., '80) **21.15** Film: Il club delle prime mogli (kom., '96) **23.15** Film: Ricky – Un storia d'amore e libertà (dram., '09)

RAI PREMIUM

11.10 Nad.: Un posto al sole **12.15** Nad.: Betty la Fea **13.00** 19.15 Nad.: Terra Nostra **13.55** Serija: Un ciclone in convento **15.40** Aktualno: Anica – Appuntamento al cine-

ma **15.45** Rubrika **15.55** Serija: Il commissario Rex **17.35** 0.50 Novice **17.40** Nad.: Passion prohibida **20.10** Nad.: Un medico in famiglia **21.10** Serija: L'ispettore Coliandro **23.00** Serija: Squadra Speciale Vienna **23.55** Autoritratti

RETE4

6.50 Nad.: Zorro **7.10** Serija: Hunter **8.05** Nad.: Cuore ribelle **9.30** Serija: Carabinieri **10.35** Sai cosa mangi? **10.45** Rubrika: Ricette all'italiana **11.30** 18.50 Dnevnik, vreme in prometne informacije **12.00** Serija: Detective in corsia **13.00** Serija: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Serija: Hamburg distretto 21 **16.35** le ri e oggi in Tv **16.50** Film: Il pirata dell'aria **19.35** Nad.: Tempesta d'amore **20.30** Nad.: Il segreto **21.10** Serija: The Mentalist **23.05** Serija: Bones

CANALE5

6.00 Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vreme, borza in denar **8.45** Show: Mattino cinque **11.00** Aktualno: Forum **13.00** 19.55, 0.30 Dnevnik in vreme **13.40** Nad.: Beautiful **14.15** Nad.: Centovetrine **14.45** Talk show: Uomini e donne **16.15** Nad.: Il segreto **17.00** Show: Pomeriggi cinque **18.45** Kvizi: Avanti un altro! **20.20** Show: Striscia la notizia – La voce dell'indecenza **20.40** Champions League: Olympiakos – Juventus **22.45** Speciale Champions League

ITALIA1

7.05 Nan.: La vita secondo Jim **7.30** Nan.: Mike & Molly **8.25** Serija: The Closer **10.25** Serija: Person of Interest **12.25** 18.30 Dnevnik, vreme in prometne informacije **13.00** Šport **14.05** Nan.: Simpsonovi **14.35** Nan.: Futurama **15.00** Nan.: 2 Broke Girls **15.50** Nan.: The Big Bang Theory **16.45** Serija: Chuck **19.20** Serija: C.S.I. - New York **21.10** Show: Le Iene Show **0.00** Show: Invincibili

IRIS

11.30 Film: Le sette vipere – Il marito latino (kom., '13.15) 19.15 Serija: Hazzard **15.20** Ti racconto un libro **15.40** Film: Tutti per uno... botte per tutti (western) **17.30** Note di cinema **17.35** Film: Una spada per un impero (pust.) **21.00** Film: Elizabeth – The Golden Age (dram., '07, i. C. Blanchett, C. Owen)

23.30 Film: Il velo dipinto (dram., '06, i. N. Watts, E. Norton)

LA7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** 13.30, 20.00, 0.50 Dnevnik **9.45** Coffee Break **11.00** L'aria che tira **14.00** Kronika **14.40** Serija: Il commissario Maigret **16.30** Film: McBride **18.10** Serija: Il commissario Cordier **20.30** Otto e mezzo **21.10** Nad.: Grey's Anatomy

LA7D

6.30 I menù di Benedetta – Ricetta Sprint **7.40** 14.05 The Dr. Oz Show **8.30** 12.55, 18.55 Dnevnik **8.50** 12.00, 13.05 I menù di Benedetta **10.00** 19.00 Chef per un giorno **11.00** 20.05 Cuochi e fiamme **16.50** 21.10 SOS Tata **0.10** La mala educaxxon

TELEQUATTRO

6.00 13.20, 17.30, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik in vreme **6.30** 13.00 Rubrika: Le ricette di Giorgia **7.00** Sveglia Trieste! **8.30** Dok.: Luoghi magici **12.45** Italia economia e prometeo **13.45** Košarka **18.00** 19.00, 23.50 Trieste in diretta **20.00** Happy hour **21.00** Azzurro Italia **23.30** Peccati in tavola **13.45** 19.45 Novice **14.00** 16.45, 19.55 Dalla A a LaEffe **14.05** 18.05 Serija: Jamie Oliver in USA **14.50** Serija: L'archeologo vagabondo **15.50** Grand Designs **17.10** 20.15 Serija: Racconti dalle città di mare **18.50** Se-

LAEFFE

ma **19.45** Novice **14.00** 16.45, 19.55 Dalla A a LaEffe **14.05** 18.05 Serija: Jamie Oliver in USA **14.50** Serija: L'archeologo vagabondo **15.50** Grand Designs **17.10** 20.15 Serija: Racconti dalle città di mare **18.50** Se-

ma **19.45** Rubrika **15.55** Serija: Il commissario Rex **17.35** 0.50 Novice **17.40** Nad.: Passion prohibida **20.10** Nad.: Un medico in famiglia **21.10** Serija: L'ispettore Coliandro **23.00** Serija: Squadra Speciale Vienna **23.55** Autoritratti

CIELO

12.15 Hell's Kitchen **13.00** 14.30, 15.30 MasterChef **13.30** 17.30 Buying & Selling **15.15** Novice **16.30** 18.30 Fratelli in affari **19.15** Serija: Affari al buio **20.15** Serija: Affari di famiglia **21.10** Film: Obsessed – Passione fatale **23.15** Love for Sale

DMAX

12.20 Property Wars **13.15** Container Wars **14.05** 20.20 Banco dei pugni **15.00** Turtleman **15.50** Airport Security **16.45** Come è fatto il cibo **17.40** Affari a quattro ruote **18.35** Affare fatto! **21.10** 22.50 Te l'avevo detto **22.00** I peggiori tatuaggi d'America **23.40** Blood Lake

SLOVENIJA1

6.00 Kultura **6.05** Odmevi **6.55** Dobro jutro **10.35** Posebna ponudba **11.00** Osmi dan **11.50** Dok. odd.: V deželi herojev ali kam so šli vsi narodni heroji **13.00** 15.00, 17.00, 18.55, 22.35 Poročila, športne vesti in vreme **13.30** Tednik **14.20** Globus **15.10** Mostovi – Hidak **15.45** Dok. serija: Village Folk **15.55** 18.40 Otroški program: OP! **16.00** Kvizi: Male sive celice **17.25** 23.35 Turbulenca **17.55** 23.05 Točka preloma **18.30** Infodrom **19.30** Slovenska kronika **20.05** Film: V imenu ljubezni **21.40** Kratki film: Ižanska pravda **22.00** Odmevi

SLOVENIJA2

6.00 9.00 Infokanal **7.00** Otroški program: OP! **8.50** Infodrom **10.15** Dobro jutro **12.45** 0.35 Točka **14.05** O živalih in ljudeh **14.30** Na vrhu **15.15** Glasnik **15.40** Evropski magazin **16.00** Nedeljsko popoldne z Ulo **17.15** Mostovi – Hidak **17.55** Nogomet: pokal Slovenija, Domžale – Olimpija, četrtna finale, prenos **19.50** Žrebanje lota **20.00** Športni iziv **20.30** Koncert: Rojen v Rigi **22.05** Odd.: Bleščica **22.40** Film: Imaginarij doktorja Parnasa

KOPER

13.55 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv - deželne vesti **14.20** Evronovice **14.30** Meridiani **15.30** Dok. odd. **16.00** Dok. odd.: K2 **16.25** Boben **17.25** Vsedanes – Vzgoja in izobraževanje **18.00** Državljanji Evrope **18.35** Vremenska napoved **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.05, 23.55 Vsedanes – Tv dnevnik **19.25** Šport **19.30** Ciaj Junior **20.00** Slovenski magazin **20.30** Folkest 2014 **21.15** Dok. odd. **22.20** Artevisione **22.50** Istra skozi čas **23.25** Potopisi

TV PRIMORKA

8.00 11.00, 14.00, 17.00 Tv prodajno okno **8.30** Pravljica **8.45** 11.30, 13.00, 14.30 Videostralni **12.00** Vedeževanje **17.30** Obletnica Rada Simonitija **19.30** Besede miru **20.00** Izvolili smo **20.30** Alfi in muzikanti Evrope **22.05** Glasbeni večer, Tv prodajno okno in Videostralni

POP TV

6.00 Risanke in otr. serije **7.25** 13.55 Serija: Lepo je biti sošed **8.15** 9.20, 10.30, 11.50 TV prodajna **8.30** 14.50 Serija: Queen Latifah show **9.35** 15.45 Nad.: Barva strasti **10.45** 16.40 Nad.: Sila **12.05** 17.55 Nad.: Vrtinec življenja **13.00** 23.40 Serija: Mentalist **17.00** 18.55, 23.10 Novice in vreme **20.00** Serija: Gostilna išče šefka

NOGOMET - Slovenska in italijanska ekipa v ligi prvakov prejeli 13 golov

Polom Rome in Maribora

LONDON/RIM - Mariborski nogometni so v tretjem krogu lige prvakov prvič klonili, na gostovanju v Londonu so jih kar s 6:0 (3:0) porazili nogometniši Chelsea. V drugi tekmi skupine G je Schalke v izdihljajih tekme s 4:3 (1:1) premagal Sporting. Derbi torkovega večera je pripadel Bayernu, ki je s 7:1 odpravil Romo (poraz Rome je najhujši domači poraz katerekoli italijanske ekipe v zgodovini lige prvakov). Šahtar je povozil Bate s 7:0. Za Chelsea so proti Mariboru zadeli Loic Remy v 13., Dider Drogba iz enajstih metrov v 24., John Terry v 31., Mitja Viler v 54. minutah, ko je zadel avtograd, in Eden Hazard v 77. minutah iz enajstmetrovke ter v 90. minutah.

Na drugi tekmi sta se merila Schalke in Sporting. Portugalc si povedli v 16. minutah, ko je mrežo zatresel Nani, Sporting pa je od 33. minute igral z igralcem manj, saj je Mauricio dobil rdeči karton. Nemci so izenačili v 34. minutah, ko se je med strelec vpisal Chinedu Obasi. Slednji je nato v 51. minutah zaposlil Klaas-Jana Huntelaarja, ki je zadel za 2:1, še enkrat pa so Nemci zabilili v 61. minutah, tokrat prek Benedikta Höwedes. Adrián Silva je v 63. minutah prek enajstmetrovke znil zaostanek, v 78. minutah pa zadel za 3:3. V 93. minutah pa je za pomembno zmago zadel Maxim Choupo-Moting. Na vrhu skupine je Chelsea s sedmimi točkami, Schalke je s petimi na drugem, Maribor z dvema na tretjem, Sporting pa z eno na zadnjem mestu.

34

golov je padlo v si-
nočnjem
3. krogu (8
tekem) li-
ge prva-
kov. Največ v Rimu (8), v Borisovu
(7) v Belorusiji in v Londonu (6).

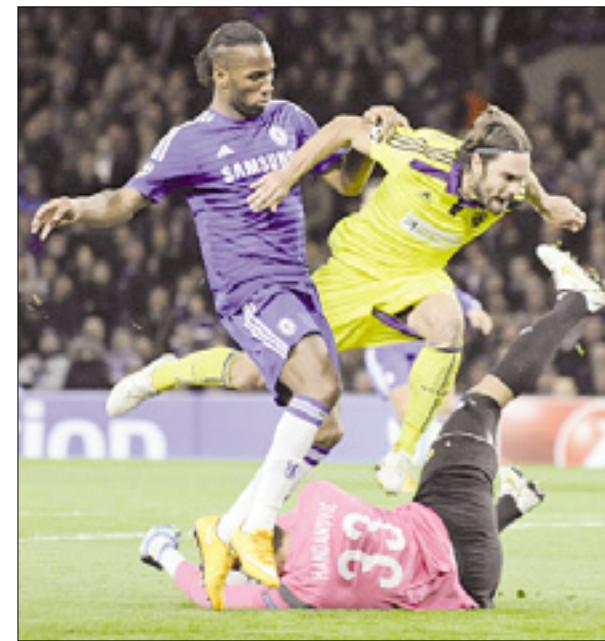
Derbi torkovega večera je pripadel münchenskemu Bayernu, ki je v gosteh kar s 7:1 porazil Romo. Bavari so večino dela opravili že v prvem polčasu, ko se je med strelec dvakrat vpisal Arjen Robben, uspešen je bil v deveti in 30. minutah, po enkrat so zadel Mario Götze v 23., Robert Lewandowski v 25. in Thomas Müller v 35. minutah, ki pa je unovčil strel z bele točke. V 66. minutah je častni gol za Rimljane zabil Gervinho. A je Bayern nato zadel še dvakrat, Franck Ribery je bil uspešen v 78., Xherdan Shaqiri pa v 80. minutah. V drugi tekmi skupine E sta se moskovski CSKA in Manchester City razšla z nedoločenim izidom 2:2, Angleži pa so vodili že z 2:0.

Barcelona je v skupini F prišla do druge zmage, nocoj je s 3:1 premagala Ajax. Za tri točke Kataloncev sta zadelila prva zvezdnika ekipe, najprej Neymar v sedmi, nato pa še Lionel Messi v 24. minutah. Za Amsterdamčane je minutno pred koncem zabil Anwar El-Ghazi, zmago je v sodniškem dodatku potrdil Sandro Ramirez. Apelo Nikožija bil blizu presenečenja proti bogatemu PSG, a tega ni dopustil Edinson Cavan, ki je zadel v 87. minutah. Še več golov kot v Rimu je v prvem polčasu padlo v beloruskem Borisovu. Tamkajšnji Bate je gostil Šahtar iz Donecka, Ukrajinci pa so že v prvih 45 minutah šestkrat zadelili. Prvo ime tekme je bil Luiz Adriano, ki je zadel v 27., 36., 40., 44. in 80. minutah, prvi gol na tekmi je dosegel Alex Teixeira v 11. minutah, v 35. minutah je bil uspešen še Douglas Costa. Na drugi tekmi skupine H, to je sodil slovenski sodnik Damir Skomina, je Porto z 2:1 premagalo Athletic Bilbao. Portugalce je v vodstvu popeljal Hector Herrera v 45. minutah, Guillermo Fernandez je izenačil v 58., Ricardo Quaresma pa je zadel za zmago v 75. minutah.

DANES - Ob 20.45 bodo igrali tekme v skupinah A, B, C in D. Juventus bo gostoval pri atenskem Olympiakosu.

Didier Drogba (Chelsea) - skušala sta ga zaustaviti vratar Maribora Jasmin Handanovič in branilec Marko Šuler - je dosegel 44. gol v ligi prvakov

ANSA

Chelsea - Maribor 6:0 (3:0)

Strelci: 1:0 Remy (13.), 2:0 Drogba (23., 11-m), 3:0 Terry (31.), 4:0 Viler (54., avtograd), 5:0 Hazard (77.), 6:0 Hazard (90.).

Chelsea: Čech, Ivanović, Zouma, Terry, Filipe Luis, Matić, Fabregas (Ake), Willian, Oscar (Solanke), Hazard, Remy (Drogba).

Maribor: Handanovič, Stojanović, Rajčević, Šuler, Viler (Vršič), Bohar, Mertelj, Filipovič, Mejač, Ibraimi (Zahovič), Tavares (Mendy).

Roma - Bayern 1:7 (0:5)

Strelci: 9., 30. Robben, 23. Götze, 25. Lewandowski; 67. Gervinho, 78. Ribery, 80. Shaqiri.

Roma: De Sanctis; Torosidis, Manolas, Yanga Mbiwa, Cole (Holebas); Pjanic (Ljajčić), De Rossi, Nainigolan; Iturbe, Totti (Florenzi), Gervinho.

Bayern: Neuer; Benatia, Boateng, Alaba; Robben, Lahm, Xabi Alonso, Bernat; Götze (Shaqiri), Lewandowski (Ribery), Müller (Rafinha).

SKUPINA E

CSKA Moskva	-	Manchester City	2:2	Roma	-	Bayern München	1:7
Bayern	3	3	0	0	9:1	9	
Roma	3	1	1	0	7:9	4	
Manchester C.	3	0	2	1	3:4	2	
CSKA	3	0	1	2	3:8	1	

PRIHODNJI KROG (5.11.):

Bayern - Roma, Manchester City - CSKA

SKUPINA F

Apoel - Psg	0:1,	Barcelona - Ajax	3:1
-------------	------	------------------	-----

PSG	3	2	1	0	5:3	7
Barcelona	3	2	0	1	6:4	6
Ajax	3	0	2	1	3:5	2
Apoel Nikožija	3	0	1	2	1:3	1

PRIHODNJI KROG (5.11.):

Ajax - Barcelona, Psg - Apel

SKUPINA G

Chelsea - Maribor	6:0, Schalke - Sporting	4:3
-------------------	-------------------------	-----

Chelsea	3	2	1	0	8:1	7
Schalke 04	3	1	2	0	4:5	5
Maribor	3	0	2	1	1:7	2
Sporting	3	0	1	2	4:6	1

PRIHODNJI KROG (5.11.):

Maribor - Chelsea, Sporting - Schalke

SKUPINA H

Bate Borisov -	Sahtyor 0:7, Porto - Athletic 2:1
----------------	-----------------------------------

Porto	3	2	1	0	10:3	7
Sahtyor	3	1	2	0	2:2	5
Bate Borisov	3	1	0	2	2:14	3
Athletic Bilbao	3	0	1	2	2:4	1

PRIHODNJI KROG (5.11.):

Bilbao - Porto, Sahtyor - Bate

NAMIZNI TENIS - Deželne lige

Kras v ligah C2 in D2 zmlel nasprotnika

Po tesnem izidu (5:4) in sladki zmagi iz 1. kroga se nadaljuje serija pozitivnih rezultatov za moško ekipo Krasa v ligi C2. Iz Vidma se je ekipa vrnila s celo kožo, brez izgubljenega dvojboja. Nasprotniki ekipe Udine 2000 so krasovcem povzročili res malo pregalivac, le v uvodni tekmi je Tom Fabiani moral nekoliko stisniti zobe proti trdživemu Gilliamu Claudiu (3:2). To pa je bilo tudi vse. Fabiani je kasneje prispeval še z eno točko. Ravno tako je bil koristen Alessandro Flego, kot tudi mladi Alessio Stibel. Oba sta obakrat premagala nasprotnika brez izgubljenega niza. Motivacija fantov in solidna igra kažeta, da bo letošnja krasova ekipa trd oreh za vse ostale.

Nekoliko drugače gre ekipi B, saj je Kras spet izgubil in ostaja tako brez osvojene točke. Ettore Malorgio, Alen Corbatti in Paolo Fabris niso dobili pravega orožja proti videmskemu Cusu A, le Malorgio si je privoščil oba nasprotnika. Corbatti je dobro zaigral, nazadnje pa izgubil tesno osebna dvojboja. Fabri su pa primanjkuje še izkušenj. Vsa država v deželna prvenstva se bodo nadaljevala šele v naslednjem mesecu. (R)

NEW YORK - Največja ameriška športna spletna stran ESPN četrto leto zapored rangira vse igralce v ligi NBA. Goran Dragić je glede na prejšnje leto napredoval za 80 mest in je na 27. mestu. Odstevanje poteka že več kot mesec, prišli pa so številke 26.

PRVIČ DOMA, A PRED PRAZNIMI TRIBUNAMI

Košarkarji Uniona Olimpije bodo danes ob 18.00 odigrali prvo domačo tekmo v letosnjem sezoni evropskega pokala. V Stožicah bo gostoval Himki, srečanje pa bo pred praznimi tribunami. To je posledica incidenta, ki si ga je lani ob zaključku evropske sezone privoščil slovenski glasbenik Zoran Predin. Nezadovoljen s sojenjem je na igrišču fizično napadel sodniško trojko.

KAZEN - Nogometni klub Verona bo zaradi rasističnih vzlikov navijačev, ki so žalili vezista Milana Sulleyja Muntarija, moral odšteti 50.000 evrov, južni del stadiona Bentegodi pa bo na naslednjih prvenstvenih tekmi proti Lazu in navijače zaprt. Ob 30.000 evrov je tudi Inter, razlog pa je žaljivo obnašanje navijačev.

KNJIGA - Potem ko so junija v Zagrebu predstavili knjigo Slovenci v hrvaškem športu, sta avtor Eduard Hemar ter urednica ter redaktorica Smiljana Jelčić Ivanovič včeraj delo predstavila tudi v Ljubljani. Štefica Krištof, Žarko Dolinar, Ivan Snoj, Iztok Puc, Peter Vilfan so samo nekateri izmed več kot 140 zaslужnih slovenskih sportnikov v knjigi.

Bor Radenska danes doma

Košarkarji Bora Radenske bodo danes ob 20.30 odigrali tekmo četrtega kroga deželne lige C. Na Stadionu 1. maja se bodo pomerili z Romansom, ki združuje izjemno izkušene posameznike, to so organizatorja igre Gaggioli in Franz, branilec Nanut in krilni center Mučič. Tudi v tem krogu bo odsoten poškodovan Marko Meden.

UNDER 19 ELITE - Sinoči: Corno di Rosazzo - Jadran ZKB 43:71 (Zobec 16, Gelleni 15).

DALEČ OD DOMA

Ni bilo dobro

Slovenski nogometni so v tretjem krogu lige prvakov prvič klonili, na gostovanju v Londonu so jih kar s 6:0 (3:0) porazili nogometniši Chelsea. V drugi tekmi skupine G je Schalke v izdihljajih tekme s 4:3 (1:1) premagal Sporting. Derbi torkovega večera je pripadel Bayernu, ki je s 7:1 odpravil Romo (poraz Rome je najhujši domači poraz katerekoli italijanske ekipe v zgodovini lige prvakov). Šahtar je povozil Bate s 7:0. Za Chelsea so proti Mariboru zadeli Loic Remy v 13., Dider Drogba iz enajstih metrov v 24., John Terry v 31., Mitja Viler v 54. minutah, ko je zadel avtograd, in Eden Hazard v 77. minutah iz enajstmetrovke ter v 90. minutah.

Spanghero 3:3 za tri točke

V košarkarski ligi A1 igra letos samo mladinski reprezentant slovenske izbrane vrste Sedin Karavdič, ki je sicer rojen v Višokem v Bosni in Hercegovini. Lanj je 19-letnik, 203 cm visok krilni igralec, ki igra tudi na centru, igral pri Grosupljju v 1. slovenski ligi (v povprečju 6 minut), nato je nastopal s Slovenijo na EP za mlade pod 20. letom v Grčiji, avgusta pa so ga privabili k sivilskemu Capo d'Orlando. V prvih dveh krogih ni bil vpoklican. Na Siciliji igra letos z njim tudi Tržačan Andrea Pečile. V zadnjem krogu proti Virtus Bologni je Capo d'Orlando izgubil 74:69. Pečile je dosegel v 24. minutah 3 točke (3:3 proti meti), 4 skoke in 2 podaji. Avellino je izgubil 74:65. Reyer Venezia pa je premagal Rim 74:57. Michele Ruzzier (1993, na fotografiji) je igral 11 minut, a ni dosegel točke. Metal je 0:1 za 2 točki in 0:1 za tri točke, zbral je eno podajo.

Šket najboljši

Krstni nastop v Latini je odbojkarju iz Števerjana Lorisu Maniaju povsem uspel. Latina je s 3:1 premagala Monzo, Maniajev nastop pa je bil dober. Sprejemal je brez napak (sprejel je 13 žog), 77 % pozitivno in 31 % perfektno. Soigralec Tine Urnaut je v standardni postavi igral samo prva dva niza: dosegel je 5 točk, od teh eno točko z asom, štiri pa v napadu (v 15 napadih je bil 27 %, z dvema napakama, enkrat pa ga je zaustavil blok). Najboljšo oceno si je v prvem krogu zasluzil krilni napadalec Alen Šket (6,4), ki je z Molfetom premagal Milano z 0:3. V treh nizih je dosegel 11 točk. V napadu je bil 75 % (12 napadov, ena sama napaka), zbral še blok in as. Po blokerju Piscopu (ocena 6,6) je bil drugi najboljši pri Molfetti. Tržačan Elia Bossi ni igral. Krilni napadalec Klemen Čebulj je z Raveneno premagal Piacienczo s 3:1. Dosegel je 17 točk, in sicer 13 to

KOŠARKA - O evroligi je spregovoril Andrej Vremec

Globalizacija bolj rentabilna

Evroliga ali košarkarska liga pravok. Tako bi lahko preimenovali najprestižnejše klubsko tekmovanje v košarki, ki se je prejšnji teden začelo v Evropi. »Da je tako, znajo predvsem agenti. Nekateri igralci namreč postavljajo kot pogoj igranje v tej ligi. K Sassariju, ki letos nastopa v tej ligi, so prav zato uspeli privabiti več Američanov,« poudarja Andrej Vremec, voditelj minibasketa pri goriškem Domu, sicer pa dober poznavalec mednarodne košarke. V najprestižnejši ligi v Evropi igra letos od italijanskih ekip Armani Milano in prvič v zgodovini Sassari, drugo sezono zapored pa ne bo slovenskega predstavnika. Jutri in v petek bo na vrsti drugi krog: Milano bo igrал proti Barceloni (jutri ob 21.00), Sassi-ri pa v petek proti Anadolu Efesu ob 20.45.

Začiniva pri koncu. Kdo so letošnji glavni favoriti za zmago?

Kot vedno so to klubi, ki nimajo težav z budžetom. Real Madrid in Barcelona, Panathinaikos in CSKA. V boj se zagotovo lahko umeša še kaka turška ekipa, predvsem Fenerbahče s trenerjem Obradovićem na čelu. Lanski prvak, Maccabi, najbrž ni tak favorit kot lani. V trenerskem štabu pa je znova tudi Pinhas Gershon, ki bo letos pomčnil trenerja. On je z Maccabijem zmagal evroligo leta 2004 in 2005. Morada pa zna presenetiti še Olympiacos. Presenečenj v tej ligi je lahko res veliko, saj lahko premik ali poškodba enega igralca spremeni potek prvenstva.

Kaj pa italijanski ekipi, Milano in Sassari?

Če se Milano ne bo uvrstil v drugi del tekmovanja, bo to veliko razočaranje. Sassari pa se bo težko prebil naprej. A pustimo se presenetiti. Sassi-ri igra lepo košarko, zmagal je superpokal, lani pa italijanski pokal. Res pa je, da v tej ligi potrebuješ tudi izkušnje.

Ali bi visoka uvrstitev italijanske ekipi v evroligi vplivala tudi na

EA7 Milano je v prvem krogu izgubil na gostovanju proti Fenerbahčevu 77:74. Na fotografiji desno Daniel Hackett; zgoraj: Andrej Vremec

ARHIV, ANSA

košarkarsko gibanje v Italiji?

Seveda, tudi mi bi to občutili. Vendar ne vem, če letos Milančani so dajo v krog favoritov, saj so zamenjali polovico igralskega kadra.

V Italiji pa je odborniški kader zelo slab. Na vodilnih mestih je preveč sodnikov in politikantov, čeprav se ve, da najboljše košarkarske šole vodijo trenerji in bivši igralci. Poglejte Srbijo, ki je bila druga na svetovnem prvenstvu: na čelu sedijo tisti, ki so pisali zgodovino jugoslovanske košarke in niso prestari. Na klopi sedi Aleksandar Đorđević, Dejan Bodiroga in Vlade Divac pa sta »režiserja« te ekipi ... V Italiji pa je zveza s Petruccijem naredila korak nazaj. Nobene novosti ni v tem.

Kakšna bo sploh letošnja evroliga?

Delno bo osiromašena, saj sta ligo zapustila dva vrhunskia trenerja. Ettore Messina, ki je zadnji dve sezoni vodil CSKA, je odšel k San Antoniu Spurs, David Blatt, lani pri Maccabiju, pa je podpisal s Clevelandom. Oba sta torej obogatila ligo NBA in jo evropeizirala. To je vsekakor pozitiven znak odpiranja: čez lužo ne odhajajo več samo igralci, ampak tudi tehnični kader. Kljub temu pa ostaja evroliga v Evropi še vedno najprestižnejša liga.

Drugo sezono zapored ne bo slovenske ekipi med nastopajočimi.

Kako gledate na to?

Tačas je pri Unionu Olimpiji v ospredju saniranje nastalih finančnih težav, pri Krki, ki je po mojem zdaj najbolj primeren slovenski klub za igranje v evroligi, pa nimajo primerne šport-

Skupina A Real Madrid, Anadolu Efes in Novogorod 1, Sassari, Kazan, Žalgiris 0.

Skupina B CSKA Moskva, Maccabi Tel Aviv in Unicaja Malaga 1, Cedevita Zagreb, Alba Berlin, Limoges 0.

Skupina C Panathinaikos Atene, Fenerbahče in Barcelona 1, Bayern München, Armani Milano in Zgorzelec 0.

Skupina D Laboral Vitoria, Crvena zvezda in Olympiacos 1, Valencia, Galatasaray in Neptunas Klaipeda 0.

Formula: prve štiri ekipe vsake skupine se uvrstijo v Top 16, najboljših osem nato igra play-off. Finale najboljših štirih bo od 15. do 17. maja v Madridu.

2 Slovenca bosta nastopala v evroligi. Jaka Balažič igra pri Crveni Zvezdi, Boštjan Nachbar pa pri Barceloni. Italijanov pa 13: Gentile, Gigli, Cerella, Melli, Hackett (Milano), Devecchi, Chessa, Sacchetti, Vanuzzo, Cusin in Tessitori (vsi Sassari), Aradori (Galatasaray) in Nocini (Real Madrid), pri Laboralu pa je trener Italijan Marco Crespi.

ne dvorane. Prav to pa je eden izmed kriterijev za igranje v tej ligi.

Kako vpliva to na slovensko košarkarsko gibanje?

Tako, da tvoji dobri igralci bežijo. Pa tudi država izgubi na vidljivosti.

Ali so vsekakor v evroligi še razpoznavne različne košarkarske šole ali je tega vedno manj in torej govorimo že o košarkarski globalizaciji?

Govorimo o globalizaciji, ker je ta način učenja košarko najbolj rentabilen. »Stare« košarkarske šole zahtevajo namreč več truda: selekcija igralcev, nato pa učenje in piljenje individualne tehnike. Če pa tega ni, igraš fizično košarko, ki zahteva predvsem odlične atletske sposobnosti. Osebno mi taka košarka ni posebno všeč. (vs)

SMUČ. SKOKI V Planici bo še bolj zanimivo

WILLINGEN - Na Forumu Nordicumu v Willingenu so razkrili nekaj letošnjih novosti na tekma smučarskih skokov.

Obleka in ščitnik. Fis bo dovolila majhno povečanje oblek, ki omogoča boljši občutek letalcem. Po novem bodo športniki lahko nosili tudi posebno zaščito za hrket, Fis si želi s tem izboljšati varnost, standardizirani ščitnik pa se bo računal v telesni indeks za velikost skakalne obleke.

Boljša atmosfera. Posebna novost je še večji trud za atmosfero na tekma. Na tekmi v Willingenu tako načrtujejo, da bodo slačilnice in prostor za počitek in ogrevanje športnikov v neposredni bližini tribun. Okrepčevalnica in servisi za smuči pa bodo v prostorih iz prisojnih materialov, da bodo gledalci predvsem pred in med tekmo lahko spremljali dogajanje ob robu. »S tem upamo na še večjo interaktivnost in boljšo atmosfero,« je povedal tekmovalni direktor Mednarodne smučarske zveze v smučarskih skokih, Avstrijec Walter Hofer.

Tri serije? Po poletnih nagradah so na mednarodni smučarski zvezzi potrdili, da ne bodo spremenili sistema tekmovanja s 50 tekmovalci v prvi seriji in 30 v drugi. Mednarodna smučarska zveza je namreč preizkušala model treh serij v smučarskih skokih, a je ideja padla v vodo.

NEUREUTHERJA NE BO - Slalomski svetovni podprtak iz leta 2013, Nemec Felix Neureuther, bo zazadi težav s hrbotom moral izpustiti uvodno preizkušnjo sezone svetovnega pokala v Söldnu konec tedna.

Obvestila

ZŠSDI sporoča, da bo jutri, v četrtek, 23. oktobra, ob 20.30 na sedežu SK Brdina na Opčinah seja smučarske komisije.

UMETNOSTNO KOTALKANJE - Začetek sezone pri ŠD Polet

Vse več kotalkarjev

V petih vadbenih skupinah vadi več kot 60 kotalkarjev in kotalkaric, največ je najmlajših začetnikov

NOGOMET - Pokrajinsko prvenstvo U14

Derbi v Sovodnjah osvojila Juventina

Nogometna
Juventina in Sovodenj
na včerajšnji
tekmici v Sovodnjah.

*Več slik si lahko
ogledate na naši
facebook strani
Primorski_sport*

BUMBACA

Sovodenje – Juventina 0:2 (0:0)

Strelca: Santoriello (60.) in Deganutti v (63.)

Sovodenje: Devetak (Vuk), Lupoli, Pintar, Faidiga (Ožbot), Pavletič (Piccirillo), Piovesana, Lavrenčič (Argentin), Bolteri (Briz), Solinas (Juren), Soban (Troncar), Trevisan. Trener: Cijan.

Juventina: Bigaj (Porta), Bellan, Osso (Komjanc), Di Modica, Copetti, Zoggia (Visintin), Graziano (Menossi), Deganutti, Santoriello, Kerpan, Viler. Trener: Bucciol.

Rdeča kartona: Trevisan in Viler.

Prvi derbi v Sovodnjah v pokrajinskem prvenstvu najmlajših se je končal z zmago igralcev ekipe iz Štandreža. Domaci belo-modri so se jim večji del srečanja enakovredno upirali, ustvarili so celo nekaj priložnosti za gol, toda na kon-

cu so prevladali gostje, ki so povrh tega zgrešili še nekaj stodostotnih priložnosti. Zmaga Juventine je bila na koncu zaslужena. Pri belo-modrih se je z dobrimi obrambami izkazal vratar Anthony Devetak. Pri rdečih je prvi gol dosegel Santoriello, nato pa še Deganutti. Edina crna pika sta bila izključiti Trevisana in Vilerja. Po trikratnem sodnikovem žvižgu so si nogometni obeh ekip segli v roke in si zazustili aplavz številnih gledalcev.

Luka Cijan, trener Sovodenj: »V prvem polčasu smo bili povsem enakovredni Juventini. Taktično smo igrali zelo zrelo. Pohvaliti moram vse svoje fante, saj so dali vse od sebe.«

Dorianio Bucciol, trener Juventini: »Zmaga je zaslужena. Predvsem v drugem polčasu smo bili boljši od Sovodenj.« (jng)

Več kot šestdeset kotalkarjev vadi v začetku letošnje sezone pri Športnem društvu Polet. Toliko jih pri openskem društvu ne pomnilo že več let. »Število članov je začelo naraščati pred tremi leti. Zastavili smo si cilj, da razširimo bazo, in na tem delamo že več let. Organizirali smo niz brezplačnih tečajev, na katerih se otroci navdušijo in potem ostanejo pri klubu. Na povečanje števila vpliva tudi nizka vpisina na najmlajše, prav tako pa smo nakupili opremo za najmlajše: kotak torek na začetku ni treba kupiti,« je razlog za povečanje članov pojasnil glavni trener Mojmir Kokorovec, ki skrbi za tekmovalne skupine. Najsteviljnega vadbenega skupina je skupina začetnikov, tačas jih tam vadi kar dvaindvajset. Večina je uspešno zaključila začetniške brezplačne tečaje julija ali septembra in se nato odločila, da bo z dejavnostjo nadaljevala. Prvih korakov se pod vodstvom Maje Berzi, Valentine Scamperle, Veronike Abrami in Roselle Bachelli učijo otroci od drugega do osmega leta starosti. »Učijo se osnov kotalkanja, predvsem hoje na kotalkah, vse to pa krepi njihovo koordinacijo in ravnotežje,« pojasnjuje Kokorovec. »Dobro je, če se otroci osnov naučijo zelo zgodaj, saj potem laže osvajajo tehnične prvine.« Osnov kotalkanja se nekateri malčki naučijo zelo hi-

tro, drugi nekoliko počasneje, čisto vši pa bodo lahko samostojni na božičnici. Drugo vadbeno skupino sestavlja devet kotalkarjev. Stari so največ deset let in so v prejšnjih sezona že usvojili osnove kotalkanja. Kot začetniki vadijo dvakrat tedensko. Štiri- do petkrat tedensko pa vadi tekmovalna skupina: starejši šteje 14 tekmovalcev, skupina B šest, najmlajših tekmovalcev pa je prav tako štirinajst. Starješ - med njimi tudi Katarina Jazbec in Metka Kuk - trenirata Mojmir Kokorovec in Davide Battisti, mlajše tudi Rosella Bachelli, ki se je Poletu pridružila pred štirimi sezonomi. Osnovnošolci (skupina C) pa vadijo pod vodstvom Valentine Scamperle, ki je hkrati tudi tekmovalka, in Veronike Abrami. Do decembra so treningi tekmovalnih skupin zelo rutinski: na vsakem treningu vadijo po dva elementa, zato mora biti tedenski program zelo raznolik, saj je sicer vadba zelo monotona. Od januarja dalje pa naučeno večinoma ponavljajo, začne pa se tudi priprava na tekmovalno sezono. »Čeprav jih je toliko, lahko na treningu vadimo tudi skoke, ko pripravljamo programe za tekmovanja pa vadijo po trojicah ločeno,« razlagata Kokorovec. Čisto vši trenirajo na kotalkališču na Pikelcu. (vs)

VREMENSKA SЛИKA

Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER
Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 7.30 in zatone ob 18.08
Dolžina dneva 10.38

LJUNINE MENE
Luna vzide ob 5.50 in zatone ob 17.28

NA DANŠNJI DAN 1972 – Zlasti na Primorskem je bilo jutro glede na letni čas zelo hladno. V Čepovanu se je ohladilo do -5,3 °C, v Šmarjah pri Sežani in Vipolžah v Goriških brdih so namerili -4,0 °C, v Novi Gorici -2,5 °C in v Dragonji -0,9 °C.

Zjutraj bo pihal močan severni veter.
Vreme bo spremenljivo.

Zapiral bo kratkotrajen, a močan severni veter. Ohladilo se bo, meja sneženja se bo spustila do nadmorske višine okoli 1000 m, ob koncu pada vina predvsem na Kočevskem tudi niže. Čez dan bo delno jasno in sveže, popoldne bodo nastale kratkotrajne krajevne plohe. Najnižje utrjane temperature bodo od 3 do 8, na Primorskem okoli 10, najvišje dnevine od 9 do 13, na Primorskem do 16 stopinj C.

Jutri bo delno oblčno. Hladnejše bo, zlasti počasi.

Jutri bo oblčno, občasno bo deževalo. Meja sneženja bo med 1000 in 1300 metri nadmorske višine. Hladno bo in vetrovno, znova se bo kreplil severni veter.

PLIMOVANJE
Danes: ob 2.24 najnižje -39 cm, ob 8.30 najvišje 47 cm, ob 14.55 najnižje -47 cm, ob 21.04 najvišje 37 cm.
Jutri: ob 2.56 najnižje -37 cm, ob 8.55 najvišje 49 cm, ob 15.23 najnižje -52 cm, ob 21.36 najvišje 39 cm.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 20,1 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C
500 m ..... 15 2000 m 7
1000 m ..... 12 2500 m 5
1500 m ..... 10 2864 m 3
UV indeks ob jasnem vremenu po nižinah dosegne do 3 in v gorah do 3,5.

Noseča Kate Middleton spet v javnosti

LONDON - Kambriška vojvodinja, soprga britanskega princa Williama, se je včeraj prvič pojavila v javnosti, odkar je prejšnji mesec britanska kraljeva družina razkrila njeno drugo nosečnost. Zaradi hudej utrjane slabosti se 32-letna Kate namreč že od začetka septembra ne udeležuje javnih nastopov. Kate je za včerajšnji javni nastop, na katerem se je v kočiji med obiskom singapskega predsednika Tonyja Tana Kenga Yama peljala do Buckinghamske palače, izbrala sivoobleko znamke Alexander McQueen in klobuk znamke Jane Taylor. Kensingtonska palača je sicer v ponedeljek razkrila, da Kate in William drugega otroka pričakujeta v aprilu prihodnje leto. Prvorjenec para, princ George, je julija praznoval prvi rojstni dan.

Pri dopolnjenih sto letih še vedno poučuje matematiko

NEW YORK - Čeprav se je rodila v času prve svetovne vojne, pa za Newyorščanko Madeline Scottová starostni ni ovira ter tudi pri dopolnjenih stotih letih poučuje matematiko v katoliški šoli v mestni četrti Brooklyn, ki jo je v 20. letih prejšnjega stoletja tudi sama obiskovala. Scottova tako še vedno skoraj vsak dan poučuje na šoli St. Ephrem. V pogovoru z ameriško spletno stranjo DNA info je dejala, da ne more verjeti, kako hitro so miniла leta. «Lani sem si mislila, da ni mogoče, da bom dopolnila sto let. A sem izračunala, da bo res tako,» je dejala. Šola St. Ephrem je Scottovi čestitala na svojem Facebook profilu.

PARIZ - Svojevrstna trgatev pred pariškim muzejem vina

Francoska potomka Stare trte iz Maribora je dobro obrodila

PARIZ - Pred pariškim muzejem vina je nedavno potekala trgatev in stiskanje grozja vinske trte, potomke Stare trte iz Maribora. Podobni trgatvi sta letos že bili v Mariboru in Ljubljani. Slovenska veleposlanica v Franciji Veronika Stabej je v nagovoru poudarila simbolno vrednost trte, ki predstavlja rast vedno bogatejših in intenzivnejših francosko-slovenskih odnosov, so danes sporočili iz veleposlaništva v Parizu.

Petkove slovesnosti pred muzejem vina v Parizu se je udeležilo

okoli sto vabljenih iz specializiranih mednarodnih in francoskih vinskih krogov, diplomatskega zbora in slovenske skupnosti v Franciji, predstavniki mariborske občine in vinskega konventa sv. Urbana iz Maribora. Trgatvi je sledila pogostitev s slovenskimi dobrotami in slovenskim vinom.

Potomko stare trte je Maribor direktorju pariškega muzeja vina, ustanovitelju in dolgoletnemu predsedniku Sveta točajev Francije Claudio Jossu predal leta 2003. Potomko

Stare trte so pred muzejem vina v Parizu posadili leta 2006.

Letos je potomko Stare trte v Parizu obrodila 21 lepih grozdov, prvič pa je tokrat šlo grozje tudi takoj v stiskalnico. Za vinifikacijo do ustekleničenja bodo poskrbeli v mestecu Suresnes, Mont Valerien na obrobju Pariza, kjer so trto gojili že v 9. stoletju, danes pa letna produkcija 5000 steklenic postavlja Clos du Pas Saint-Maurice med največje vinogradnike pariške in širše regije Ile-de-France. (STA)

LJUBLJANA - Uspeh treh alpinistov

Nova »slovenska« smer v severni steni Hagshuja

LJUBLJANA - Luka Lindič, Marko Prezelj in Aleš Česen so v Himalaji splezali novo smer v severni steni Hagshuja (6657 m), že nekajkrat alpinistično »napadeno«, a do prihoda slovenske trojice še nepreplezano. Prvenstveno smer v težki steni so ocenili z ED, kar je najvišja stopnja francoske šeststopenjske lestvice. Odprava Planinske zveze Slovenije Hagshu 2014, ki je potekala od 6. septembra do 14. oktobra, je bila zaznamovana z birokratskimi težavami z indijsko organizacijo IMF, ki bdi nad vzponi v indijski Himalaji, zaradi katere so morali slovenski alpinisti trikrat spremeniti cilj. Tako so pustili svoj alpinistični podpis v severni steni gore Hagshu v Zanskarju, ki se je šele nedavno znašla na seznamu odprtih vrhov.

Nanjo so se po težavi smeri po jugovzhodnem grebenu leta 1989 brez dovoljenja prvi povzeli poljski alpinisti, le nekaj dni pozneje pa so Anglezi splezali na vrh gore po vzhodni steni. Do slovenskega vzpona po severni steni je bil Hagshu 25 let neosvojen, a želja več alpinističnih odprav.

»Šele po našem prvenstvenem vzponu se je izkazalo, da so Britanci ta cilj varovali zase, in le po spletu naključju smo steno prelezali zgolj nekaj dni pred Mickom Fowlerjem in Paulom Ramsdenom. Zaradi birokratskih zapletov smo cilj izbrali le števajoči dni pred odhodom in na spletu nismo našli konkretnih informacij o sami steni, ki je praktično vidna že iz baze. To je bil po eni strani dodaten iziv, po drugi strani pa motiv za uživanje v res prvinštem plezanju v Zanskarju. Izkoristili smo odlično vreme in dobro aklimatizacijo, ki je bila ključna za uspešen večdnevni vzpon,« je dinamik odprave osvetil Marko Prezelj.

Slovenski alpinisti so vzpon ocenili z ED (extreme difficile oziroma ekstremno zatevno), kar je najvišja stopnja francoske šeststopenjske lestvice. »Kakovost vzpona se da ovrednotiti z več zornih kotov, nemogoče pa je različne vzpone neposredno primerjati. Vsak vzpon je skupek več stvari, kar še posebej drži za vzpone v Himalaji. Prvenstveni vzpon v severni steni Hagshuja ni bil v znamenju ekstremnih plezalnih gibov za današnje standarde, kljub temu da smo prelezali kar nekaj metrov zahtevnega navpičnega ledila,« je dejal Lindič in nadaljeval, da tež vzponu daje celoten paket.

»Po vzponu čez steno smo opravili zahtevno prečenje do glavnega vrha, s katerega je bilo treba najti pot v dolino, ki je bila daleč od preproste. Ko prištejem trud, da smo sploh lahko začeli plezati, bi vzpon uvrstil zelo visoko med svoje preostale vzpone. Vso preteklo sezono sem večino časa posvetil težkim gibom, ki ne zahtevajo zahtevne organizacije. Odprava v Indijo je več kot nadoknadiла organizacijsko plat alpinizma, brez katere tudi večjih vzponov ni,« je po vrnitvi v Slovenijo poudaril vodja odprave Lindič. (STA)